

אסתר ראב

כל השירים

המהדיר: אהוד בן עזר

זמורה, ביתן – מוציאים לאור

תל אביב

נדפס בישראל תשמ"ח / 1988

את המהדורה הזו הקלידה לאה שורצמן לבית בן עזר, אחותו של אהוד בן עזר ואחייניתה של אסתר ראב, ואת הניקוד התקין בן בן-עזר, בנו של אהוד – וזאת לקראת שנת 2019, במלאת 125 שנה להולדתה של אסתר ראב.

השירים מן העיזבון מסומנים בנקודה שחורה.

במהדורת PDF, לחיצה על שם השיר ב"סדר השירים" תעביר את הקורא לשיר עצמו. במהדורת Word יש ללחוץ על Ctrl ועל שם השיר.

**הספר יצא לאור בסיוע קרן יוכבד ואברהם זוסמן כהן.
קרן תל-אביב לספרות ולאמנות וקרן עמו"ס.**

Esther Raab
COLLECTED POEMS
Edited by Ehud Ben-Ezer
Hebrew Rights © 1988 by
Zmora-Bitan – Publishers
P.O.B. 22383, Tel-Aviv
Printed in Israel, 2008

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם,
לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט
בכל דרך או בכל אמצעי אחר – כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה.
שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה
אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמו"ל.

מהדורה ראשונה 1988
מהדורה שנייה, הדפסה שלישית 2008
במלאת 130 שנה לייסודה
של המושבה העברית הראשונה פתח-תקווה

מסת"ב 965-03-0528-9 ISBN

© כל הזכויות בעברית שמורות
לזמורה-ביתן – מוציאים לאור

סידורי לוחות והדפסה במפעלי
זמורה ביתן – מוציאים לאור
רחוב שוקן 32, תל-אביב.

נדפס בישראל תשס"ח / 2008

קְּשׁוּנִים **(1930-1922)**

שירי מולדת

*

על מערמיך חוגג יום לְבֹן,
את הדלה והעשירה כה.
גֵד הָרִים קָפָא,
שְׁקוּף פְּחִזוֹן תַּעֲתוּעִים.
אֶל הָאֶפֶק דְּבִק.
צְהָרִים. מְרַחֲבֵי שְׁדוֹתֶיךָ מִשְׁתַּלְהָבִים
וְלִשְׁדוֹךְ כָּלִיל מִתְלַהֵלֶה וְעוֹלָה
מוֹל הַשָּׁמַיִם הַלְבָנִים,
כְּמִסָּךְ לֹא יִפְסֵק
נִמְשָׁךְ וְרוֹעֵד.
בְּתוֹךְ הַמִּישׁוֹר
גְּבֻעָה תְרוֹם כְּשֵׁד עֵגֶל
וְלֹאֲשֵׁה קָבֵר לְבֹן חוֹפֵף;
וּבְעִזּוֹבֵת שְׁדוֹת קְצוּרִים
אֶטֶד בְּדֵד רוֹבֵץ.
וְהִיָּה כִי תִיעַף הָעֵינַן
מִזְרָמֵי תַעֲתוּעֵי-אוֹר
וְטָבְלָה בְיַרְק הָאֶטֶד הַמְכַחֵל,
כְּבַתוֹךְ בְּרַכַּת מַיִם צוֹנְנִים.
את הדלה כה על חריציך המאדימים
תוֹךְ זֶהָב הַמְרַחֲקִים
עִם קַרְקָעֵי נְחֹלֶיךָ הַחֲרָבִים, הַלְבָנִים —
מֵה יִפִּית!

פתח תקוה, סיון תרפ"ג

1923

*

לְבִי עִם טְלִילֶיךָ, מוֹלְדֹת,
בְּלִילָה עַל שְׂדוֹת תְּרָלִים,
וּלְרֵיחוֹת בְּרוּשִׁים וְקִמּוֹשׁ לְח
כָּנָף חֲבוּיָהּ אֲנִי אֶפְרָשׁ.
עֲרִיסוֹת-חֹל רְכוֹת דְּרָכֶיךָ
בֵּין גְּדֵרוֹת הַשְּׁטָה שְׁטוּחוֹת,
כְּעַל פְּנֵי מְשִׁי צַח
לְעוֹלָם בָּם אֲנוּעַ
אֲחֻזֹת קָסֶם לֹא-נִפְתָּר,
וּרְקִיעִים שְׁקוּפִים רוֹחֲשִׁים
עַל מַחְשָׁבֵי יָם עֲצִים שְׁקָפָא.

פתח תקוה, סיון תרפ"ג

1923

טְבִירָה

כּוֹכִים כְּחֵלִים
מְסֻלָּסִים עֲצָבָה,
עֲקָמַת גַּג פּוֹזְלָה
בְּמַעֲלָה.
הוֹד זְקֵנָה:
דִּמְן-דּוֹרוֹת
דָּשֵׁן, מְתוֹק
נִשְׁפָּךְ כְּדָבֵשׁ
בְּמַטָּה-סְמֻטָּא.
שְׁמֵן, עֲטָרָן,
גְּלִילֵי חֲמוֹר,
פּוֹעֵם רְחוֹק
סְנַדֵּל אָדָם
וּצְמוֹק-לְחֵי, צָהָב
מְאִיר "בְּעַל הַנֶּס"
וְהַרְמָב"ם
"חֲמִשִּׁיּוֹתֵיהֶם"
פּוֹשְׁטִים בְּדַחֲלוֹ
עַל קֶהֶל מְזַמְרִים
בְּעֶרְבֵי שְׁבָתוֹת;
בְּעֲרוּצִים בֵּין אֲבָנֵי-שְׁחֹר,
כְּחוֹל וְתָם מְשָׁחוּ
יְדֵי סְבָתוֹת צְמוֹקוֹת:
— כְּבוֹד שְׁבָת —
— כְּבוֹד שְׁבָת.

1930

* צורת כף-יד פשוטת-אצבעות על פתח הבית לשם סגולה.

*

סבתות קדושות בירושלים
זכותכן תגן עלי:
ריח סמדר ופרדסים פורחים
עם חלב אם השקיתי;
כפות רגלים
רכות כידים
בחול לזהט ממששות;
ואקליפטים פרוצים
טעוני צרעות ודבורים
שיר ערש לי דובבו;
שבע אטבול בים תיכון
לקראת דוד אלופי המלך
ואצל אליו בהררי-ירושלים
אימה-הדורה.
ועם דבורה תחת התמר
אשת קתה ואשוחח
על הגנה ומלקמה.
סבתות קדושות בירושלים,
זכותכן תגן עלי.
עלה ריח בגדיכן באפי
ריח גרות-שבת ונפטלין.

1930

תל אביב

איכה אבך ודמעה אין.
הלוך וטפוף ברגלי מרי
על חול אדמתך — את.
לא גרן ולא זית,
ערוגות קלוקלות
תסחטי כאן,
ואבני-מלט
על חזף הרזה.
ערבך עוד יזלפו מה
מיץ-כוכבים אל לחלוחית-ים ;
אדבק עם ערב אל שולי גבעותיך,
כחלפה צחיקה מיבבת.

1928

על הפּרמל

כאַבטיחים במקשה ישליו
אורות בשפל ;
בין ים לשמים כוכב מטפס ;
אניות מתות תצמדנה
אל שמן המפרץ ;
ותמהון רקיע מוחק-ישות
ישאג בדממה על רכסים רחוקים,
מאפק אל אפק יתגלגל הדו,
ורוחי — אבק לגלגליו,
עלות או רדת ?
רק עוד אחת לי
קרוא בקול :
בוֹאָה, הָאָהוּב,
וְהַכִּזָּב גַּעְגּוּעֵי אֵין-סוֹף — — —

1928

לָאָב

במלאת חמשים שנה לעלותו על אדמת פתח תקוה

בְּרוּכוֹת הַיָּדִים
אֲשֶׁר זָרְעוּ
בְּבָקְרֵי-חֶרֶף,
לְאוֹשֶׁת זְרִיזִים עֲטִים –
שְׂדֵמוֹת-חֶמְרָה אֲדָמוֹת;
אֲשֶׁר הִבְרִיכוּ הַגֶּפֶן בְּעֵנָה
וְשִׁתְּלוּ אֶקְלִיפְטִים כְּדַגְלֵי נִיחוּחַ
עַל מֵי יַרְקוֹן;
אֲשֶׁר רָסְנוּ הַסּוּס
וְהִצְמִידוּ רוֹבָה לְלֶחִי
לְגֶרֶשׁ אוֹיֵב מֵעַל סִפְּהַ דְלָה,
סִפְּת-שְׁלוֹמִים מוֹלֶקֶת
עַלִי חוֹלוֹת וַיִּמְבוּט;
וּבְעֵין יַרְקָה עֵזָה
יִפְקַח עַל הָאֶפְרוֹחִים:
הַוְנָמִים רְכִים זְרוּעֵי כְּרִשְׁיָנָה
וְשָׁוְרִים מְסַפֵּר רוֹבְצִים בְּמִי-בִצָּה...
חוֹרֵשׁ הַתָּלֵם עַל אֶף הַמְדַבֵּר
בוֹקֵעַ רְאוּשׁוֹן בְּאֲדָמַת-בְּתוּלָה:
בְּרוּכוֹת הַיָּדִים!

*

פְּרִיץ קְמוֹשׁ בַּחֲמָרָה
וַיִּשְׁתַּפֵּף כְּחֶלֶב
עַל פְּנֵי אֲדָמָה ;
וּבְלִילוֹת יִלְקַק יָרֵחַ
צִלְחוֹת חֶלֶב נְעוֹת
עַל גְּבְעוּלֵים דְּקִים .
וַעֲנָנִים יִמְשְׁכוּ שֶׁבֶל-לְבָנָם,
יִטְבְּלוּ בְּקֶצֶף קְמוֹשׁ
פּוֹרֵחַ שׁוֹטֵף,
וַיִּשְׁרַקְרְקִים יָרְקִים בְּהִמּוֹנִים
יִגְרָגְרוּ וַיִּלְהֶלְהוּ
וַיִּמְלְאוּ כְּרֶסֶם
חֲרָקִים רוֹחֵשִׁים
בְּצִלְחוֹת קְמוֹשׁ לְבָנוֹת ;
סָגְרוּ יִמְבוּטִים עַל קְמוֹשׁ
בַּל יִכְבֹּשׁ גַּם הַחוֹל ;
רֵיחַ יִמְבוּט רַף, נוֹזֵל
וְרֵיחַ קְמוֹשׁ חָרִיף מְזֻדְקָר –
זֶה עַל זֶה בְּדַבְּקוֹת מְתַרְפְּקִים
וַיִּמְלְאוּ רֵחֲבֵי חֲמָרָה
שְׁטוּחָה בְּרִגְבֵיהָ .

שיבה

עתה אֶשְׁלֶה כָּאֵן,
אֶטִּיל ראשי בְּחִיק שְׁקִיעוֹת-חֶרֶף
עוֹמְמוֹת,
אֶשְׂאֵף בְּחִיל רֵיחַ צֶבַע תְּדַשׁ
תוֹף בֵּית צָחוֹר שְׁהוּקָם עֲתָה;
אֶל כָּל שְׁתִּיל אֶרֶן
מִבְּקִיעַ חוֹלוֹת
אֶאָרַח,
כָּל כְּתֵף צְעִירָה
לִי קְשׁוּרָה בְּשִׁלְשֵׁלֶת אָח
בְּיוֹם זְוָעָה
וּבְיוֹם שְׁלוֹם – לְנַחֲמָה;
שִׁבְתוֹת עֲתִיקוֹת וַיְקָרוֹת
נוֹגְנוֹת בְּחֶדְרֵים
רְפוּדֵי לֶכֶן
בְּלִילוֹת שִׁשִׁי
וְ"צִפְרִירוֹת" וְ"יִגְאָלִים"
רוֹוִי חֶלֶב וְתַפּוּחֵי-זָהָב
הַבְּתִים הַלְּבָנִים יִמְלֵאוּ.

1925

*

קְהִירָה, קְהִירָה !
זוֹנָה בָּלָה וּפְרוּמָה,
שָׂוֵא יִקְטְרוּ שִׁכְיָהּ מִרְ,
וּמִמְחֻבּוֹאֵיהָ הָאֲפֵלִים
רֵיחַ הַקְהִירָה הַטּוֹבָה
תַּעֲלִי,
בְּצֵל מְסֻגְדֵיהָ-הוֹד
אֶלְהָ עֲצָל
קְפוּל-רְגָלֶיךָ יֵשֵׁב,
כְּתַבַּת-זְמֵרָה שְׁחֻקָה
חֲזוֹנָה מְרֵאשֵׁי מְגֻדִים יִגְעָגַע
וּתְפִלָּתוֹ עִם כְּרוֹזִים
בְּשׁוּק תְּתַעַרֵב.

תְּרַבּוּשִׁים, תְּרַבּוּשִׁים,
בְּרַבֵּים, כּוֹשִׁים,
הֶף, תְּרַרַח, לִילִי !
תְּפִים, חֲלִילִים
אוֹלֵי אוֹלֵי, יִלְלוּת וְצֻחֻחֻת
הַמְקוֹנְנוֹת הַשְּׁחֻחוֹרוֹת:
הֶף חֲזָה וִילָל;
חֲתַנּוֹת וּמְתִים בְּסֶף יַעֲבְרוּ
בְּחֻצוֹת קְהִירָה הַמְקַשְׁטָה,
צֻחֻחֻת וְהַעֲוִיּוֹת
וּשְׁלָל גְּנוּבִים
וְרֵיחַ מוֹשֶׁק מְקַהָה חוֹשִׁים...
וְהִיָּה כִי יִצּוּפוּ פְּנֵי אָדָם:
עֵינִים, מִצַּח —
וְנִשְׂאָה הָעֵינַן לְאָה, שְׁכֻרָה
חֻתְרַת לְשׁוֹא בֵּין אָדָם חֲמִים.

*

נוף התמרים
דבקו בו הצעופים
ואט בין גזעים —
עמודי-הוד —
הם מתבדרים.

פענקי פרחים
עלי גבעולים דקים,
צפות ממעל הצמרות
כרי-דשא, ציורי-הנזיה
תוף האורות אובדים —
נוף החלום לתועי-מדבר
אור שב כבד-זרוע,
כפלדה יצוקה,
בין התמרים
לחף שטח, שטח;
וגמעל רקיע,
כעין קלאופטרה,
רק-כהה עם בוא הערב —
זומם.

חילוץ, תרפ"ד
1924

*

לְעֵינֶיךָ הָאוֹרוֹת, הַמְּלֵאוֹת,
מֵה טוֹב חַיּוֹת;
לְאוֹרָן כָּל אֲבָר מְתוּחַ
כְּאֶקְלִיפְטוֹס אַחַר סַעַר אֶתָּה:
עֵיף, אֵיתָן וְנָע עוֹד בְּרוּחַ –
רְאֵשִׁי יִגִּיעַ עַד חֲזֶךְ,
וְעֵינֶיךָ מִמַּעַל
חֲמִימוֹת עָלֵי תְרַעֲפָנָה.

1922

תּפִּלָּה

יְקָרִים הַקְּשָׁרִים
לְשֵׁאת בְּעוֹלָם גְּמֻרְנוּ,
וַיְהִי אֲמוֹן — אֹר דְּרַכְנוּ
וְטָהָרָה טוֹבַת-דִּמְעָה
יּוֹמָם עָלֵינוּ תִּזְרַח;
וְהָיוּ יְלָדֵינוּ
בְּנֵי חוֹבָה וַיִּשָּׂר
וְזָרוּ לְמוֹ סְעָרוֹת
וְדַרְכֵים נְלוֹזוֹת —
נָא יְהִי כֵן, אֱלֹהֵי!

1926

*

מעל מרפסת בית
מחיקה לי חלקת-ים.
יום-יום טופח רוח
על לקחי בידי תינוק תפוחות –
חלקת-ים על ידי
תנוח כראש תינוק טלול, מסלסל
וכמותו זר ועולה מבשרי
לעמתי תחנה.

*

אֶתְּהָה הָאִישׁ —
גְּאוֹתִי יַעֲלֶיךָ,
אֲשֶׁר יִדְעֶתָ הַדְּבָר
כָּל הַתְּנִינִים פָּעְרוּ לְעַם
לְבַלְעָנִי;
אֶתְּהָה הָאִישׁ אֲשֶׁר צוּקִי-סֶלְעִי
יִדְעֶתָ חִיוֹד,
וּבְדִידוֹת כָּלֵב תוֹעָה בַּחֲשֻׁכָה
אֶתִי בְּגִבּוֹרָה חִלְקֶתָ.

1923

*

היום עֲנֶנָה אֲנִי כְחִיָּה,
שְׁטוּחָה כְּכָרִי דְשָׂא רוּוִיִּים,
בְּיַד קִטְנָה שְׁמָנָה אוֹכִיל חַיִּי
אֶל הַרְחָמִים וְאֶל הַיְלָדִים.
היום יִקְרַב אֵלַי
כָּל זֶר וְכָל כּוֹאֵב,
כְּגֶשֶׁם סְבִיבִי יִשְׁתַּקְּשְׁקוּ
מִתְנַוֹת-לִבִּי הַקְּטַנּוֹת
וְהַמְחַר כְּבָר אֲנִי נוֹשְׂאָת –
כְּבֵד סְגוּר
וּמְזִינָק שׁוֹב
אֶל הַבְּלִתִּי יְדוּעַ.

*

כפי נְשׂוֹאוֹת אֵלֶיךָ,
אֶל מְעַט הָאוֹרָה
אֲשֶׁר עוֹד לִי בְּעֵינֶיךָ,
וְאַתָּה — שְׂנֵיךָ לוֹטֵשׁ
אֶל רֶךְ-בְּשָׂרֵי הַצָּהָב;
וְלוֹ בְּשֹׁרֶזְהָ עַל פְּנֵי שְׂדֵה יִשְׂרָאֵל
וְעֵיט חָג מִמַּעַל לוֹ —
עוֹד כְּפִי נְשׂוֹאוֹת אֵלֶיךָ,
אֶל מְעַט הָאוֹרָה
אֲשֶׁר עוֹד לִי בְּעֵינֶיךָ.

1926

*

לא אַח וְאַש פִּירִים
לְךָ אֶטְפַּח —
עֵינֵי חַיָּה יִרְקוֹת עוֹמְדוֹת,
וּבְרָקִים כְּחֵלִים
יִזְרוּ גִצִּים וַיִּגְשָׁשׁוּ
אֶת אֲשֶׁר מֵעֶבֶר
לְבִצּוֹת הַכְּבֹדוֹת הַחַמּוֹת —
וּבְרָאשֵׁי אֲצָבָעוֹת תָּרוֹן זֶה כְּכֹר
צִנֹּת-בִּקְרָה טוֹבָה
מִרְעִידָה
לְקִרְאֵת אֹרֹת לֹא הָיוּ עוֹד ...

אֶף עַת כְּיִלְד מִשְׁלֶךְ
עַל בְּרַכֵּי תְנוּחַ —
וְנִצְבְּרוּ הַמּוֹן יוֹנִים לְבָנוֹת
וְרִשְׁרִשׁוּ בְרַחֲמִים וְטִהְרָה
סָבִיב רֵאשֶׁף הַנּוֹגֵה,
וּבְנוּ לְךָ קֵן בְּלִבִּי —
סִפָּה תִמָּה, פִּירָה תִמָּה,

מֵעַל יְצוּעֶיךָ רֵאשׁ כְּבֹד תָּרוּם,
לְבָד לֹא יֵדַע עַל מָה יַעֲגֹב,
הֵה, כִּי בְלִי דַעַת כָּל הַלִּילָה
אֲחֵרִי, בְּדַרְכֵי הַקְּשׁוֹת,
בְּכִבְלִים לֹא יִנְתְּקוּ גִרְרֵתֶיךָ.

*

אָני פּתחַת הָאָטֶד
קֵלָה, זִירוֹנָה,
קוֹצִיו צוֹחֶקֶת
לְקַרְאֲתֶךָ זְקַפְתִּי;
אוֹר מִכָּה עַל הַמְּרֻחֵב,
כָּל קִיפּוֹל בְּשִׁמְלֹתִי
לִי יִלְחֹשׁ:
לְקַרְאֲת מְוֹת
לְבָנָה וּמְחוֹלֵלֵת
אֶת יוֹצְאָהּ.
אֶתָּה מוֹפִיעַ —
וְאֲנִי קֵלָה צוֹהֵלֵת
מְנִיפָה תְּרֻב נוֹצְצֹת
וּבְעֵצִים צְהָרִים
בְּשִׁדּוֹת לְבָנִים מְאוֹר
אֶת דִּינְנֵנו גְּזֹרְתִי
בְּאֶחָת !

1922

*

כְּצַפּוֹר מִתָּה עַל הַזָּרִים
צִפְתָּ אֲזִי לְקִרְאָתִי.
עֵינֶיךָ כְּבוֹת עֲמָדוֹ
וּמִבְעַד לְזָהָב עָמוּם
רָגַע עוֹד לְחֶשׁוֹ;
זְרוּעוֹתֶיךָ עֵיפֹת
רוֹעֵפֹת עֶצֶב.
זֵית דָּל עָלֵינוּ,
צָלְלִים חֲוָרִים לְרִגְלֵינוּ.

1922

*

פְּכָה תֵּאֱהָבֵנִי
וְלִבִּי עָלֵי יוֹם יוֹם תִּקְרַע –
יַעַן רַעֲיָה לְעוֹלָם
לֵךְ לֹא אָהִי ;
יַעַן רַק עַל מְרוֹמֵי-הַצֶּעַר
נְנוּחָה
וְלִשְׁפָל סְפוֹת בְּחֻדְרִים
לֹא גִרְדָּה ;
יַעַן עוֹד אֹרְבָה אֲנִי
– תַּחַת אֶקְלִיפְטִים חֲמִים –
טְרוּפֵת-אֶהְבֶּה.

1926

*

לא לַעַד זֶה יָמִים קָרִים
וְחָם לִילוֹת מִתְאַפְּקִים
אֶתִּי בְּגִבוּרָה תְּחַלֵּק.
עוֹד יֵשׁ לַיְלָה
כְּשֶׁטֶף דְּמָעוֹת יָבוֹא,
כְּזֹר אֶלִילִים מִבְּעַבְעַע
מְעַמְקִים — יָם.
עוֹד לַיְלָה אֶחָד בְּגוֹרְלָנוּ
תְּלוֹי יָחִיד,
זוֹהַר עָלֵי תְהוֹמוֹת.

1928

*

לשושנה ב. ולורת פ.
אשר הלכו ללא שוב *

לְאַחִיּוֹתַי הָעֲנִיּוֹת, הַנִּסְעָרוֹת,
הַצָּפוֹת עָלַי גַּעַשׁ הַנְּחָשׁוּל
אֵלַי אוֹבֵד:
יִדְיֶכֶן אֵלַי נְשׂוֹאוֹת, וְאַצְבָּעוֹתֶיכֶן
מַעַל פְּנֵי הַתְּהוֹם מִבְּקִשׁוֹת אַחִיזָה,
עֵינֶיכֶן הַפְּקוּחוֹת דְּבַקוֹת בִּי:
עֲזְרָה!
אֶךְ כִּבְלֵי הַהֲצֵלָה נִתְקוּ
זֶה כְּבָר בְּיַד הַגּוֹרֵל,
וּבְיַדִּי רַק קוֹרֵי עֲכָבִישׁ נוֹתְרוּ.
הִנֵּה דָם לְבִי לִכְן,
הַיְפּוֹת הַנְּשֹׂאוֹת נְשֹׂאוֹת
וְעוֹבְרוֹת מַעַל פְּנֵי...

וְאַנִּי הַיּוֹשֵׁבָה
עָלַי צוֹקֵי הַסֵּלַע
חָרַשׁ מְכַרְסֵם הַנְּחָשׁוּל אֶת הָאֶבֶן,
וְגִידֵי חוֹל מִתְפוֹרֵר
בְּאַצְבַּע תוֹהָה
יוֹם-יוֹם אֲגֹרֵר,
וְעָרַב אֶחָד
פֶּתַע יִנְפֹץ הַפֶּל,
וְאַחַז הַנְּחָשׁוּל
וְנִשָּׂא אֶת אֲשֶׁר לוֹ — — —

חילוּאן תרפ"ד
1924

* שושנה בוגין ולורת פסקל (א.ב.ע.).

*

אַהֶה, כִּי גֵאתָה בִּי נַפְשִׁי הָעֶרֶב
עַד אָפֶס מְקוֹם,
עַל כֵּן יִקְרַן עוֹרִי
וְעֵינַי תִּלְהַלְתֵּה.
גִּדְם חִלְכָה
צָבָר, קִמּוֹשׁ,
אֲשַׁקְכֶם כִּי רַב אֲתִי.
הִנֵּה תִשְׁגָּאוּ
גְבוּרֵי מַדִּים אַתֶּם,
תִּרְבַּ פִּיפִיּוֹת בְּיַרְכֵיכֶם
וְרַחֲב הַשְּׂרִיזֵן אֲמַתִּים;
הִנֵּה בְּנֵי בְּעֶרְכָה יִצְעָדוּ
וְלַחֵי גְבוּרָה בָּהֶם יֵרֶן.

1929

*

עינים כאבוקות בשער,
זה השער בו נבוא,
אין נוגנים בזה השער,
רק צליל ממשך הומה
כזמזום חרגולים
בצהרי קיץ.
אטמן בחול פני,
כגמל מחפש ארחות אובדות;
אשלח רגל ארפה
אל מעבר לגבולות היש –
שתי אבוקות בשער,
ועל המצח כחק:
"בוא תבואו בו".
כחרגולים כבדי עסיס
נדהה לתוף השער
לאי זה כבר מתפתלת
דוף לבנה בודדה.

*

צוֹעֲנִים — הוֹנְגָרִים —
מִי זֶה הַפֶּה דְּמִי לֵיָּן,
וְדֶרֶךְ לֵילוֹת
כְּבוֹתוֹךְ מְעָרוֹת
בְּיַד כְּבֹדָה יוֹבִילוֹנִי.
כְּבוֹדוֹ רַגְלֵי נְסוּכוֹת-שָׁנָה,
רַק קָרְבִי בִּי לָנוּ,
שׁוֹטְפִים כְּנֶהָר רָחֵב,
שׁוֹקֵקִים מִיץ חַיִּים
וּמְגַשְׁשִׁים כְּפִצְלוֹלֵי מְעִינֹת
בְּאִישׁוֹן לַיִל
פְּנֵי תַבַּל עֲזוּבָה...

1926

רוֹנְדוֹ

יָד בְּיָד, נְעֻרֹתַי,
יָד בְּיָד בְּמַחְרֹזֹת מְתֻנּוּעַצֶת
נְעַל אֶל הַמּוֹקֵד,
מוֹקֵד: הִיּוֹת אִשָּׁה,
אִם, אֲהוּבָה.
יָד בְּיָד נְחוּל מְחוּל,
קָרְבֵינוּ — נִפְשָנוּ.
מִנְסֵךְ אֲהָבָה
וְנִסְךְ הַדָּם
תִּדְשָא אֶרֶץ,
וְכַבְדוֹ וְחִזְקוֹ
עָלֶיהָ הַדּוֹרוֹת.

*

אִימָה ! שָׁבַע מִחֲלָפוֹת —
לָרוּחַ.
הִחֲזֵק בְּצַפְרֵי-נֶשֶׁר
בְּזֶה הָרֹאשׁ
וְהֵן בְּקִיר.
נִחְבָּקֵעַ הַפָּרִי
וּמִתּוֹכוֹ יִמָּשְׁכוּ חוּטֵי עֶשֶׂן-קִטְרֵת
דְּקִים אֶל עַל,
יִלְחָכוּ שָׁמַי-נַחֲשֵׁת,
יִזְמְרוּ בְּלֵאט : מַחַ, דְּמַעוֹת
וְתִירוּשׁ-דָּם.
זָנוּק, נָפּוּל, קוּם,
וְזָנוּק... סָב בְּעֵגוּל
וְהֵס —
כָּלִתָּה הַקִּטְרֵת
בְּרֹאשׁ.

1929

*

הָרַם זְרוּעַ – וְהָךְ,
נִפְיָן קַעֲרַת-רִיקֵעַ רִיקָה,
הַמְתַּפְּרֶכֶסֶת מְעַל עִם בּוֹא אָבִיב,
הָרַם רָגַל – וְדָרַס:
הַתּוֹלְעִים מְעַגְלִים עֵינֵיהֶם,
כְּפָנִינִים קְדוֹשׁוֹת מְסֻבִּיב.
עַל הָאֲדָמָה דְרָךְ אָחַת,
נִפְתּוֹלֵיָהּ לָךְ תַּעֲמִיק
בֵּין סְלַעִי-מְגוֹר –
לָךְ בָּהּ: נִפְל וְקוּם.
וּבְאֲשֶׁר תִּפְל
תְּהֵא שְׁלוֹלִית דְּמָךְ
לָךְ שְׁלָל.
חֲכָלִיל וְשֵׁנִי נְקוּיִם בְּמוֹרֵד –
הִרְהֵב עֵינְךָ בָּם
וּמְצָה, מְצָה עַד תָּם.

1930

*

שאו לי, חללי,
לא מידי באתכם זאת.
פלאי נתן חרב בידי
ויצו עלי מלחמה.
כרוכב עור אעבר שורותיכם
וסוסי כרוב-שטן
דורך בסלודים
עלי גופים צעירים;
בגת החיים בתוך
עומד מזבח לי –
אקטר לאל אחד
ופניו לא יראו...
לכן אפשט בכם
בדהרות-דהרות סוסי
ובשרכם הרך
חציר לפרסותיו הדולקות.

*

מְזַמְזָמִים, חוֹלְפִים
עַל רַחְבֵי אֵין-סוֹף
יְתוּשֵׁי-אָדָם: נוֹפְלִים חֶלְלִים.
בְּאַרְץ פּוֹר? תְּפוֹרֵר
הַדֶּר-גּוֹ, בְּרִק-עֵין
וַיֵּין הַדָּם הַמְשֻׁמֵּר
יִקְפֹּא דָם בְּעֶפֶר.
הֵב יָד, אֶח שְׂכוּל,
וּסְגֵר הַשְּׂרִשְׁתָּה
עוֹד לְחוּל כְּבָרַת חַיִּים,
עָרֵב עָרֵב הֵיִוֹת יַחְדּוֹ,
לְשׁוֹן אֲדָמָה כּוֹזֵיק שְׂרָבֵב
מִמָּרוֹם חֲגִי-חַיִּים.
שָׁכַר בְּלַע אֶחָד אֶחָד
נְתַחִים עוֹדָם חַמִּים.

לְמַנְגֵן הַיְבָרְמָן

פֶּן גְדוֹל וְאֵים,
מְשַׁכְּנוּ בְּקִשְׁתְּךָ-פְּלָאִים
אֶל עֲבֵי יַעֲרוֹת-עַד,
אֶל חֲבִיוֹנִים רְפוּדֵי-שָׁרָךְ
מְשַׁכְּן קִנְטָבְרִים,
בְּתַנוּעַת שְׂפָה עֲקֻשָׁת
גְּלָה הַלוֹט מֵעַל גְּלַגְלֵי-תַבְּל
יְנוּעוּ שְׁחוּרִים
תַּחַת סֶף הַכְּרָה דוּמְמָת,
קְלוֹף הַקְרוּם הַקָּר
כְּדוּר-אֶרֶץ עוֹמֵם,
יִלְהִטוּ אֲשֵׁי בְּרֵאשִׁית
חֲשׂוּפִים בְּתַהוֹמוֹת
לְקַצֵּב הַיָּד הַנֶּעֱצָה
עָלָה וְרָדָת
עָלָה וְרָדָת,
עֵינֶיךָ פּוֹזְלוֹת
אֶל פְּזוּרֵי עוֹלָמוֹת,
כְּגִרְגָרִים אֲלֵמִים
נִגְדָדֶךָ יִמְלָלוּ:
אֶסְפְּנוּ בְּכַף נְגִינְתְּךָ,
שָׁחָה וְחָצָה בְּזָרוּעַ אֲדִירָה
יָם שְׁטוּחַ, כָּחַל —
אָנוּ הַיָּם, וְאַתָּה הַשׁוֹחָה.

**שִׁירֵי אֶסְתֵּר רַאב
(1963-1930)**

אַפְקִים נוֹגִים

*

אִימַת-מָוֶת מְזָה
וְאִימַת-חַיִּים מְזָה
גַּד מוֹל גַּד נֶצְבִים
וּבִינֹתָם
נִחְשׂוֹל חַיִּי חוֹתֵר
וְעֵין יְהִ טוֹבָה
עָלִי מְעַל.
חוֹל אַרְצֵי נוֹשֵׁק רַגְלֵי
וּבְלִילוֹת כְּתָב-כּוֹכְבִים
לִי אַפְתָּר: לְחַיִּים אוֹ לְמָוֶת?
יְהִ! בְּיָדְךָ אֲנִי
וְלוֹ יְהִ גּוֹרְלִי גּוֹרֵל גְּרֵגִיר
עַל שְׁפֵת יָם בְּלִי אַפְסִים.

אִי יְדִיךָ הָאֲבָהִיּוֹת
הַלּוֹקְטוֹת כָּל צָרוֹר
אֲשֶׁר יִהְיֶה לִי לְמִכְשׁוֹל
עָלִי דְרָכֵי;
אִי הַיְשׁוֹת, אִי הַנְּפֶשׁ?
הוֹמְיָה וְזָרָה
אֲנִי עוֹטְיָה עַל הָאֶפֶס;
עִם עָרֵב תַּתַּע רוּחֵי אַחֲרֵיךָ
אֶל תְּכַלֵּת רַקִּיעַ
וְרַחֵשׁ יָם עָלִי חוֹפִים:
טַל יְדֵי הַמִּיתָמוֹת בְּיָדֶיךָ
כִּי הִנֵּה נִדְלָקוּ גֵרוֹת-נִשְׁמָה
עַל רוּם חַיִּי וְתִיךָ.

1930

*

אָרְחוּ לִי לְהַבְרָה
קִירוֹת בֵּיתִי.
— רְעוּ לִי כְּזֹרְעוֹת אָח —
נְחוֹת לְבַטַּח
מִיָּמִים יָמִימָה,
קְטָרֶת-יִשׁוֹת אַחַת,
כְּעֵב זְהוּבָה,
מִפְּלִיגָה, מִתְמַרְת
לְצַל קְמָרוֹנִים
וּנְמוּגָה בֵּינֹת לְאַרְיִיחִים ;
חֹל וְשָׁכַח חֶפֶז
שְׂבִילִים מְסָבִיב,
וְחִלּוֹנוֹת קְרוּעִים
רַק לַיִם,
וּמְקַצָּה גַּג
וְעַד קִצְהוּ
יִסְלוּ כּוֹכָבִים
קִשְׁתָּם קְצוּבוֹת,
וּמְטִיאֹרִים בּוֹזְקִים
קוֹרִים בִּיעֶף מִיָּדִי
אֶל הָאֵין-סוּף.

1932

יְתֻמוֹת וְאַבְנֵי

מֵאֵי-זֶה נִקְלַעְתִּי
וְהִנְנִי מִנְחַת כָּאֵן :
— אַף אַתֶּם —
כְּאַבְנִים, זְרוּעִים סְבִיבִי
דוֹמָמִים — לְלֵילוֹת לֹא שַׁחַר,
לְתַפְלוֹת — צְרוּף-יָמִים,
לְאֵלִם מִלְּבִין
בְּהִי עֲרֵבִים ;
חֵלֶל אֵין אֲוִיר,
לְלֹא מַעְצוֹר — אֶפְסִים
וּנְגָה — יְשׁוֹת כְּאַבְקַת כְּסָפֶק,
נְמוּג בְּבִכִי —
לְלֹא שׁוֹב לְלֹא שְׁנִית
— — לְלֹא

1932

שְׁנֵי עֵיטִים וּתְאֵנָה אֶחָת

שְׁנֵי עֵיטִים –
וּתְאֵנָה אֶחָת,
תְּלוּיִם עַל בְּלִימָה
כְּדֵי סִתְרָתָהּ-רֵאשׁ;
פְּתָחִים – אֵלֵי יָם
וּשְׁעָרִים – אֵלֵי שָׁמַיִם,
בֵּין עֲבִים וְאֲרָנִים
נִפְעָרִים;
רְשָׁרוּשׁ גִּפְּיִם,
קְהַל יְרוּקִים,
כְּנֻהֲרוֹת מְאֹשִׁים
בְּקֶדֶשׁ.
שְׁנֵי עֵיטִים –
וּתְאֵנָה אֶחָת
תְּלוּיִם
עַל בְּלִימָה...

*

בְּתָרִים וְעֵלְטָה,
וְגוֹרֵל —
מִכָּה כְּנֶף מְעַל:
אֶח מוֹל אֶח,
לְכַבּוֹת — בְּתָרִים,
מִתְנַשְׂאִים זוֹנְקִים
זֶה מוֹל זֶה;
מֵאֶח אֶל אֶח
גִּיד בֵּין בְּתָרִים
נִמְשָׁךְ,
הֶלֶם פְּעַם —
וְעֵצוֹר
הֶלֶם פְּעַם —
וְאֶפֶס.
בְּתָרִים וְעֵלְטָה
וְגוֹרֵל מִכָּה כְּנֶף מְעַל.

*

אָסרוּ עָלַי הַחַג
וְיִצְוּנִי חַל,
מֵאֶפֶס-קוּרִים אָרוּג
כְּתָנִת-פָּסִים לְנִשְׁמָה ;
הַמְחַגֶּרֶת-שֶׁק לָהּ,
לִיְהִיָּה ?
— כֶּסֶף מְלָכוֹת
חֲשֵׁרֶת-עֲנָן
וְהָדוּם-רַגְלִים —
חֹלוֹת-זָהָב.
בְּקֶצֶה בְּהֵן גִּעַת
וְלֹא גִעַת...
הָרֹאשׁ נֶרְכָן :
— וְכֶתֶר צֶף מֵעַל
גְּלִגַל שְׁמֶשׁ
נִצְמַד זְהוּב,
הָרֹאשׁ נֶרְכָן וּמְפַלֵּל :
"אוֹרֵה קְדוּשָׁה"...

1932

עָרֵב

— רָמוּ שְׂרָעִפִים וַיִּגְאוּ פְהֵמוֹת-יָם
אִי-לָאֵן תּוֹלִיכוּ הַנוֹעֲזִים? ... —

אֶפְקִים נוֹגִים זֶה בָּזֶה נִגְעוּ
בְּהַכְנָעָה וְצִדּוּק הַדִּין ;
דוֹמַע כּוֹכַב יָחִיד
וּמְרַעִיף רֵיח-יָם וַיִּסְמִין ;
וְנִכְנָפִים נְעוּרִים
וּמְצַלְצָלִים כְּהֵד
בְּרִשְׁרוּשׁ צָדִפִים
עָלֵי חוֹף בּוֹדֵד —
וְגַל אַחֲרוֹן עוֹד מִשְׁתַּעַר
וְנוֹפֵחַ אֵט רוּחוֹ
מוֹל הַשְּׂכֵת-הַלַּיִל.

1934

*

א

מִזַּג הַיֵּינָן, —
מְלוֹא הַקְּבִיעַת,
יֵינ-הָאֲמַת הַשְּׁחֹר,
רַק הוּא יִמְתַּק לְחִכֵּי
וּבִשָּׁם נִיחֹחוּ הַיֵּשָׁן הַמֶּר
אֲשֶׁר יַעֲלֶה בְּאִפִּי,
יַעֲרֹב לִי גַם כִּיּוֹם
כְּלָחֵם חֶקֶי.
מַה לִּי מְתַקְּכֶם
וְנִרְדֵּם מַעֲשֵׂיכֶם.
כְּסָחֲבוֹת יַעֲטֹפוּ
גוֹף הָאֲמַת
הַנְּאוֹר הַטּוֹב ?
הָבוּ לִי אֲמַת מְרָה
וּגְלוּיֹת עֵינַיִם
הַמוֹלְכָה בְּנְאוֹן
עַל אֲכֹזֵב-הַתַּעֲתוּעִים.

1935

ב

עין הגפרית
לשקר המהבהב בעינים;
על פני כל קרחה
עשן-התרמית תמר פאר
ונדנוד המבוכה
יכה גלים ויפזם:
"אולי, לכאורה, כביכול, יתכן!"
קרע הלוט,
ונזלו מי-אפסות
על בלואי-העטיפות...

*

ואתה, בשם לא אקרא,
הישא עוד איש לכבו
עירם וגלוי מול פניך?
ושמך פי יפל לפתע
הן יבקע כפקעת-רוש
על שפה זרה...
אמה אני באהל,
ובצאתי עם בקר מול רחבי-ים
אשתתחה ופני קדמה:
נצר אהלי משקר
וערבול העתים
העולה אלי כאד.

*

מוקדש לעולים 1933

אָנוּ פֿה לְרֵגְלֵיךָ מוֹלֶדֶת
כָּכֹר כָּרַעְנוּ בִּילֵיל
כַּעֲדַת תְּנַיִם קְרִיחִים
עַם סוּף קִיץ,
טְרוּפֵי-לֵיל.
וּפְתַע נְתוּז הַזִּיק,
בוֹזֶקֶת תַּעֲלוּמַת תְּקוּהָ
וְהַמוֹנִים בְּסֶף יַעֲנוּ:
הַלְלוּיָהּ !

פְּלֵאֵי מִתְמוּדָר:
קוֹרֵן מִתְלֵהָט;
נוֹשֵׁף בְּגִלְגַּל הָעֵתִים,
מְסִיעַ וּמְצַעִיד.

— "תְּכַלֶּת-לָבֶן" בְּאַחַת —
תוֹף עוֹרְקִים הוֹלֵם
זְהוּרֵי פְרוּכוֹת קְדוּשׁוֹת
וְדָגְלֵי-מִשְׁכָּן
מֵעֶבֶר לְנִשְׁיַת-דְּרוֹרֹת
מְרַפְּרִים
זְעִים בְּדָם וְדוֹלְקִים.

שְׁמִים וַיִּם
וִירִיעַת אֲדָמָתְךָ
וּבְנֵיךָ כְּשִׁיּוֹת שְׁטוּחֹת
לְרֵגְלֵיךָ — אָם !

["מכביה", 1932]
1933

*

ברוך אתה לי, השלום הכחל,
העולה מן הים ומן העינים.
ידוע אדע: עוד האחו מוריק
בשפולי-הר
ובהמה שם תמשוך בתלם.
ופה גועשים בעותים,
שררה וקהל —
עדר-אדם
בונים למו בקל.
שנים פוחזים פורקי-על
אל האי נמלטו.
על המגדל ישתולל השר:
"ברית בני-בגד!"
הס, אחי,
פרוסה לי, פרוסה לך —
תרוש נכרסם מעוגת הנצח...
שכוחים מלב, כחלי עין,
נבנה לנו תנורים,
צעצועי-תם מיתרים.
הה, לו רק לא ישיגנו
הממנה על מתכנת-הלבנים,
לו פסח עלינו הנוגש!

תל אביב, 1935

השְׁכוּי הַכּוֹחַל

צְלָקוֹת-הַלֵּב, הֵן דּוֹכְבוֹת,
בְּעֵמֶק-לֵילוֹת-אָבִיב-בְּשׁוּמִים
בְּלֵילוֹת-אָבִיב דּוֹכְבוֹת הַצְּלָקוֹת —
"כְּשֶׁגְּרוֹן-פְּרָקִים"
הַעוֹנָה בְּהֵד-כְּאָבִים
לְטַחֵב וְגִשָּׁם:
גְּבִיעִים נִתְצוּ
וְהֵם טָרָם לְשִׁפְתֵימֵי
הַגִּיעוּ.
הַזְרִים הַמִּתְנַוֶּסֶסִים
בְּרִגְלֵים נְרָמְסוּ
וְאוֹרוֹת-הַהֶגֶג הַזוֹהָרִים
מְעַמְעָמִים וְכָבִים;
וְשְׁכוּי-הַכּוֹחַל
עִם שַׁחַר פְּרוּחַ
לְחִבּוּנֵי-יַעַר
לְסִתְרֵי-גַנִּים
הַשַּׁחַר
עוֹד קָצָה כְּנִפְיוֹ
בְּזֶהָב הַטְּבִיל
וּבְעֵינָיו
פְּנִינִים הַדְּלִיק —
פָּרַשׁ הַשְׁכוּי לְמְרוֹמִים
וְעַנְנֵי-בְּקָר גְּעַרְמִים שְׁחוֹרִים...

חֶצֶר

חֶצֶר עֲמֻקָּה כְּבָאֵר אֶפְלָה,
קִירוֹת שְׁחֹרִים תּוֹמְכִים רְקִיעַ,
גְּזָרֵי תְּכֵלֶת בֵּין אַרְבוֹת
זוֹלְפוֹת מֵעַל — אוֹרָה חוֹלָה,
גְּנוּבַת קַרְנִים, מְנִי שְׁמֶשׁ רְחוּקָה;
כְּבָאֵר הַפּוֹכָה הַחֶצֶר —
אִמַּת מֵיִם בְּהִירָה — הַשָּׁמַיִם מֵעַל:
כָּל הַיּוֹם שְׁבָלֵי עֶנָן
בָּה שׁוֹרְכִים דְּרָכָם:
מִתְקַבְּצִים, מִתְפַּתְּלִים וְחוֹלְפִים;
וּמְכוּףֵי אֱלֹהֵי זִיז אֲנִקּוֹר וְסִיס
נִתְזָזִים כְּבָרְקִים, צוֹרְחִים, נְצִים,
טוֹוִים טִיסוֹת שְׁתֵּי וְעָרֵב —
כְּקוֹרִים מְכוּףֵי אֱלֹהֵי זִיז;
יוֹנִים כְּבִדּוֹת שְׁטוֹת —
כְּשִׁבוּטוֹת שְׁמִנּוֹת מְחִלְקוֹת בְּחֵלֶל
וּמִתּוֹף סְבָכֵי אֶשְׁנֵב רָם
יוֹשִׁיט זְרוּעוֹ גְּרִנִּיּוֹם אָדָם.
זוֹעֵק, מִסְמִיק כְּפָה —
עַל פְּנֵי שְׁחֹר הַקִּיר.
וּטְעוּנֵי כְּבָסִים נְעִים הַחֶבְלִים
וּבְכָל צְבָעֵי הַקֶּשֶׁת מְחִיכִים בְּגִדֵי תִינּוּקוֹת.
מְנַפְּחוֹת חֲזִיקָן הַכְּתָנּוֹת
וּמְכוֹת בְּשִׁרוּלִיהֶן עַל חֶטָּא,
נְחָשׁוֹל צְלִילִים —
כְּבָדִים עֲמוּמִים: פְּעֻמוֹנִים רְחוּקִים
כְּמִתְחַת לְמֵים — קַרְבִּים גְּלִים גְּלִים,
נְשָׂאִים, גּוֹאִים, מִתְרַחֲקִים —
וְגוֹרְעִים.

חלום

יוני הזכוכית על ברכות "שדה אלישע"
פָּרְשׁוּ כְּנַפֵּימֵי שְׁקוּפוֹת וְעַפּוֹ לְמָרוּמֵימֵי.
שִׁדְרוֹת-עֲרֻמוֹן לַחֹת הָאֶפִּילוֹ...
וּמְחֻזָּת-אוֹרוֹת הַבְּהֵבָה וְכִבְתָּהּ ;
הַמְרַחֵק הַתְּעַרְטֵל עַד לְ"שַׁעַר הַנְּצַחוֹן"
שֵׁטֶף בְּקוֹל רִחַב כְּסִימְפוֹנִיָּה לְפִטְהוֹכֵן
וְנִשְׁמַת מְרַקִּיזָה תוֹעָה, הַדְּהִדָּה טְרוּפָה
בֵּין חוֹמוֹת שְׁחוֹרוֹת
מִיִּבְבֵּת קְטוּעוֹת כְּתוּלָה עֲזוּבָה
רְחוּבוֹת שְׁפוּ, נִמְשָׁכוּ וְנִפְלוּ —
תוֹף הַ"לוֹקְסִמְבוּרְג"
וְעֵטְרֵת-עֲנָנִים מְאֹד גְּבוּהָה וְאֵלֶּהִית
חֲנֻתָה מְעַל לִגֵּן —
צִלְצוֹל פְּעֻמּוֹנִים כְּזֶלֶף קְדוּשׁ
נֶשֶׁר עַל שְׁטִחֵי-דְלִיּוֹת כְּפוּפוֹת-רֵאשׁ
וּמְאֹד אֲדָמוֹת — — —
פְּטוּט אֲנִקוּרִים נְדָם בְּנוֹף הָאֲשֵׁרוֹת
וּפְתַע צָנַח שְׁכָל-גֶּשֶׁם כְּחַל עַל הָעִיר
וְתַעֲרֵנָּה כְּעוֹגְבִים הוֹגִים וְתַבְּכִינָה תְּרֵשׁ
כָּל הָאֲשֵׁרוֹת בְּעִיר
וְתַבְּךְ פְּרִיס כָּל הַלִּילָה בְּגֶשֶׁם לַהֵט וְרֵן.

נופים רומיים

צמרות אַרְנִים כְּתָרִים עֲגָלִים
— בְּרָאשֵׁי גְבָעוֹת צָפִים —
וּבְגִיָּא קְבָרִים וְחַרְבוֹת —
וְהוֹד עֲמוּדִים שְׁחִים ;
— עַל גְּבַהֵי סֵן פֶּטֶר —
שְׁלוּחַ, נִירוֹן קִיסָר
בְּרֻכָב אֵשׁ דֹּהַר ;
— וּבְשֵׁפֶל — שׁוּק הַעֲבָדִים —
כִּפִּים — גּוֹעֵשׁ ;
וּמְרַעֵב שׁוֹאֲגִים הַכְּפִירִים
שְׁעָרֵי הַקּוֹלוֹסֵאוּם,
אֲדָמִים לַחִים :
נוֹטְפֵי יָזַע וְדָם,
— עַל פְּנֵי אֲבָן סְתוּתָה עֲתִיקָה —
סְנֵדֵל אֲדָנוֹת קֶצְבוֹ הוֹלֵם
לְקוֹלוֹנִיָּה לְבְרִיטַנְיָה,
לִירוּשָׁלַיִם,
— אֶל עֲרֻבוֹת-אֲפָרִיקֵי —
לְגִיוֹנוֹת רוֹמָא
דִּרְכָם עוֹשִׂים.
— וְעַל שְׁעַר טִיטוּס שְׁבַעמָק —
מְנוֹרַת-שְׁבַעַת-הַקְּנִים —
זוֹעֶקֶת שְׁבוּיָה :
בְּשִׁבְעָה קוֹלוֹת הוֹמָיָה
מוֹל שָׁמַיִם מְשׁוּעָה
וְשׁוֹמְעִים בְּנֵי יְרוּשָׁלַיִם,
זוֹקְפִים רֵאשָׁם
מִטִּים אֲזָנָם
וְעוֹטְרִים
בְּלֵהֹט — כְּנָזֶר —
אֶת עֵינָם,
— כּוֹרְעִים נוֹפְלִים עַל לְבָה —
כַּחֲתָם...

אָרְנֵי הַפְּרָמֶל

כָּל עֲסִיס יִרְק הַעֲרֻמוֹנִים בְּגֵן הַלֹּקְסִמְבוּרְגִי
כָּל אֲשֵׁרוֹת וְרֶסְאֵי הַגּוֹזוֹזוֹת, הַשְּׁרוּקוֹת —
בַּעֲבוּרְכֶם אָרְנֵי הַפְּרָמֶל!
אֲחֵי הַיִּרְקִים, הַרְזִים,
הַנְּקָשִׁים, הַמְּפִתְלִים, פְּרוּעֵי הַצְּמֻרֶת,
לְמוֹדֵי הַסַּעַר וְרוּחוֹת יָם עֲזוֹת;
תְּלוּיָהּ עַל בְּלִימָה
שְׁטָה צְמֻרְתְּכֶם בֵּין שָׁמַיִם לְיָם —
כְּאֲדָרוֹת נְבִיאִים מְאֻשׁוֹת, מְתַעֲוֹפּוֹת;
כְּלָכֶם כּוֹרְעִים מְזַרְחָה —
עֲדַת קְדוּשִׁים מְסִתְגַּפִּים!
וּצְמֵאִים מְגֻשְׁשִׁים שְׂרָשִׁיכֶם וְחוֹתְרִים
אֶל לְשֵׁד הָאֲדָמָה הַעֲתִיקָה
זְרוּעַת הַסַּלֵּעַ וְחַפּוּפַת הַהוֹד;
אֲבֹן רְחוּצַת גֶּשֶׁם לְרַגְלֵיכֶם —
כְּמַזְבֵּחַ עֲטוּר מְחֻטִּיכֶם הַנוֹשְׂרִים;
עֲנִפֵיכֶם — גְּרוֹת יִרְקִים כְּפוּפִים מִחֵם לְבָם —
מְקַטְרִים מוֹל שָׁמַיִם רְחֻבִים
אֶת כְּפָרֶם וִירְקֶם הָאֲפֻרוּרֵי הַנְּמוּג;
אָרְנֵי הַפְּרָמֶל הַמֵּיבְבִים בְּרוּחַ,
הַמְּאֻשִׁים, הַמְּדוּבְבִים עַל מְלָכִים וּנְבִיאִים,
אָרְנֵי הַפְּרָמֶל הַמְּפִתְלִים, הַשְּׁחִים —
אֲחֵי הַרְזִים, הַטְּהוֹרִים!

אַרְנַיִם בַּחֲלוֹן

הַאֲרַנַיִם הַנִּבְטֵיִם בַּחֲלוֹן —
יְדִידִי.

עֲדָה חֲסֵנָה פְּרוּעָה
גִּזְעִים אֵיתָנִים מְכַרְכָּמִים
עֲנָפִים מְחֻסְפָּסִים כְּהִים
וּפְאֲרוֹת כְּבָדוֹת לְשֹׁד.

אֲמִירִים טְלוּלִים-בְּדוּרִים
וְזִלְזָלִים רַפִּים כְּאֶצְבָּעוֹת.

אֶצְבָּעוֹת מְגֻשָּׁשׁוֹת —
בְּסִתְרֵיהֶם חֹחִיוֹת מִתְנַדְנָדוֹת,
מִתְרוֹזוֹת פְּנִינִים מִדְּרָדְרוֹת
כְּאֶפּוֹנִים עַל מְגֵשׁ

נְחֻשֶׁת-עֲנָנִי-הַשְּׂקִיעָה.

וּבְמִזְלַג עֲנָף גֵּאָה —

קַן תּוֹר.

פּוֹרְחִים הַתּוֹרִים וְחֻגִים

פּוֹרְשִׁים מְנִיפֵת זָנְבָם

לְכֵן-חֹם-שְׁחוֹר

וְרִיחַ שׁוֹשָׁן מְהוּל פֶּלֶל.

שָׁרֵף-לֵב-אַרְנַיִם בְּרוּחַ.

יְבִיטוּ אַרְנַיִם, יִרְשָׁרוּשׁוּ:

אֶחָת אֶתְךָ... אֶתְךָ אֶחָת...

אֲנִי אֶתְךָ... אֶתְךָ אֲנִי...

שירים תדשים

כפרג נשא ברוח

אלי בבוֹאֶךָ לְתִלְשָׁנִי
זֶרַח אֶת עָלִי בְכַנְפֵי הַרוּחַ
וְנִשְׁאַרְתִּי כְּפָרָג נְטוּל-רֹאשׁ
וְשַׁחֲוִיתִי אֵלַי עֶפְר-אַרְצִי
וְאֶסְפוּנִי צְחִיחִי-רְגָבִים — — —
יְהֵא אֲז שְׁחַק אָפֹר-כַּחַל
נִבְט מֵעַל
וּבְדֹל-עָנָן שְׂכֹחַ מְשִׁלְךָ בְּקִצְחוֹ,
תִּהְיֶה שְׁרִשְׁרֵת הַרִים מְאֻזֵּנָה
וְעֵיבַל וְגִרְיָזִים כְּבָדִי שְׁרַעֲפִים
יִשְׁחִירוּ מֵצֶל
בְּרוּשִׁים פְּהִים יְנוּעוּ בְּרוּחַ
וְשִׁדּוֹת כְּבָדִי-יִרְק שְׁטוּחִים עֲדִיָּהֶם,
יִהְיוּ פְּשׁוּשִׁים מְרִשְׁרָשִׁים
בְּגִדְרוֹת הַשֵּׁטָה
וּבְלִבּוּלִים מְנֻסְרִים בְּחִבּוּן-פְּרִדָּסִים,
תִּרְדֵּל וּבִבּוּנָג יִפְרָשׁוּ שְׁטִיחִים
עַל רַחְבֵי חוֹלוֹת —
וְרוּחִי מְרַחֶפֶת עֲלֵיהֶם
כְּפָרָג דֵּל נִשָּׂא בְרוּחַ — — —

נופי-קיץ שְׁכוּחִים

בְּאֵרוֹת שְׂרָאִיתִי
וְזָלְגוּ דְלֵיִיָּהֶם טְפוֹת בְּדֹלַח
עָלֵי אֶבֶן שְׁחוּקָה לְבָנָה —
וּמַעֲמָקִים שְׁפָגַע בְּהֶם הַדְּלִי
וְנִתְרַעַל שְׁטַח חֶלֶק וְקָר.
תְּאֵנָה אֶפְרָה מְאֻבָּקָת
שֶׁהִגִּיחָה מִן הַנְּקִיק —
צְחִיחַת-עָלִים-מְקַפְּלִים בְּצָמָא,
וּפָג צְמוּק קָשָׁה נוֹשֵׁר עַל סֵלַע בְּהַבְּטָה.
סְקִיזוֹת-קֶשׁ מְזֻמְזָמוֹת, שׁוֹרְטוֹת
עָלֵי אֶבֶן בְּצַדֵי דְרָכִים
וְהֵלֶם-סַנְדָּל בְּשִׁבִיל אֲבוּד.
וְהֵד-קְרִיאָה בְּהָרִים רְחוֹקִים
בֵּין הָעֲרָבִים.
וְעֵנַב יָרֵק עוֹטָה צְעִיף עֲרֶפֶל לְכֹן,
וְכֵד אָדָם לַח מְתַנְּנִים
בְּחִיּוֹנֵי גֶפֶן-אֲדָרֶת.
וּבְצֵלִי-חֶצֶב שִׁיבְשׁוּ —
לְבָנִים עֲרָמִים
מִתְגוֹלְלִים וְיוֹרְדִים בְּעָרוֹן,
וְגִיד שֶׁל יָרֵק נִמְשָׁךְ —
תּוֹעָה בְּנִיא ;
מַעֲיָן-יְשׁוּעָה-וְאֶכְזָב-כְּאֶחָד
וְשִׁקְמָה כְּפוּפָה גְּחָה עָלָיו.
זִיתִים מְטַפְּסִים בְּמִדְרוֹן
אֶפְרַיִם-כְּחֵלִים נוֹסְכֵי-שְׁלוֹה
וְרֹזֵי-דוֹרוֹת עוֹלָפִים אוֹתָם,
וְקַמְרוֹנִים לְבָנִים בְּרֹאשׁ-הָר
טוֹבְלִים בְּאֶפְרוֹרִית וְסִמְק-עָנָן.

נוף

עֲנַת צֶמֶר
עַל מְשֵׁי מַיִם רוֹדֶמֶת בְּצֶל.
אֶקְלִפְטוֹס שָׁב, פְּרוּעַ,
וּלְמוֹד אֲנוֹשׁ חֲרָךְ מְאֹשׁ,
כְּנֻצַּת שְׁעָר נוֹשֵׁר עֲלֶה בּוֹדֵד
נִשְׂא בְּנִחְשׁוֹל יָקֶ-כָּחֵל.
גְּדַת קָדָם מִנְגֵד
שְׁטוּפַת מַיִם רַבִּים, עֲבֹרוּהָ שְׁכוּחִים –
עַל פְּנִיָּה שְׁרֻטַת נִגְלָדַת.
שְׁדַרְת קְזָרִינּוֹת קוֹרְסַת אֶפְרָה,
עֲמוּמָה וְסַחֲוּפַת רוּחוֹת.

שְׁקִשׁוּק-הַנֶּהָר – רֵיחַ-סוּף-
וְדָגָה חֲמִים חֲרִיף
עַל הַפְּנִים מִצְלִיף.
סִנְפִיר מִתְלַטֵּשׁ בְּשִׁמְשׁ
כְּלֶהָב – וְחוֹלֵף.
וּמַעֲלָעִים זְרָמִים עֲמָקֵם הָעֲמוּם,
כְּהִים, שְׁמָנִים, פְּטוּמֵי גְשָׁמִים,
נִשְׂאִים כְּבָדִים – כְּבַחְלוּם...
אֶל הַיָּם הַגָּדוֹל וְאֶל סוּפָם.

בְּמוֹזַל תְּמוּזָה

בְּמוֹזַל תְּמוּזָה יְכַבְּשֵׁנוּ הַיָּם
וּתְכַלְתּוּ בָנוּ כְּיֵין יְחֵמֵר —
יֵין-הַתְּכֵלֶת, כְּבַד-הַטַּעַם,
כְּבַד-הַצֶּבַע,
עָמוּס נִיחוּחַ-הָאֲצוּת,
וַיִּוֹרֵד פְּלִיּוֹת כְּאֶבֶן.
בְּמוֹזַל תְּמוּזָה נִקּוּם מִגְּחֹן,
נִפְרָשׁ כְּנֶף, נְשׁוּט —
אֶל אֵין-גְּבוּל,
אֶל מַעְבָּר לַיִּשׁוּת.
מִמְרוֹמֵי חוֹפֵי הַיָּרְקִים —
הַיָּם, בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ יִטְיִלְנוּ,
יִקְשֹׁר כְּנֶף אֲרָפֶה לְגַפֵּינוּ
וְשִׁטַּח חֵלוֹם קְפוּא
לְמַאֲוֵיֵנוּ הַצָּפִים.
בְּמוֹזַל תְּמוּזָה נִקּוּם מִגְּחֹן,
נִפְרָשׁ כְּנֶף, נְשׁוּט —
אֶל אֵין-גְּבוּל,
אֶל מַעְבָּר לַיִּשׁוּת.

1957

*

מה גדול אִתָּה לְעַת עָרֵב
אֶפֶר וְנִשְׁגָּב,
מְאִים וְשׁוֹדֵד,
מוֹחֵק וּמְיַתֵּם,
וְאֵי הַבְּקֵתָה בָּה אֲמַצָּא מִפְּלֹט מִמֶּךָ!
אֵי הַשְּׂכֵם יִנְחַמְנִי מִגְּדִלְךָ?
וְאֵי הָעֵינַן בָּה אֲשַׁלִּיךְ
עֵגֶן-מִבְּטֵי הַחֹזֶר מִמְּרַחֲקֶיךָ?
אֶפְרוּרִית-עָרֵב עוֹלָה –
אֵי הַחֹף הַצּוֹפֶה לִי.
יְרִיעַת-אֶהָל פְּתוּחָה
לְעֶצְבִי וּלְעֶצְמָתְךָ?
כְּגִרְגִיר אֲטַחֵן בֵּין גְּלִידֶךָ,
מְרַחֲקִי-גְבוּלוֹתֶיךָ פּוֹרְצִים לְקַרְבִּי
וְהוֹרְסִים אֶל אֶפְסֵים.
שְׁעוֹתֶיךָ אֶרְחוּ לִי לְחִבְרָה
בְּמַחְרֹזַת גְּלִים שׁוֹקֵקִים.
וְנִבְהוּ הַשְּׁעוֹת מְאֹד.
וְלַחֲכוּ לְכַבִּי.
עַד נִשְׁאַרְתִּי כְּצֶדֶךָ רִיק
עַל שְׁפָתְךָ.

שיר לים התיכון

כָּל יְגוֹנֵי נַגְרִים
אֶל קַרְבֶּךָ
כְּנִהְרוֹת אֲדִירִים
זוֹרְמִים בְּמוֹרְד
אֲלִיךָ — גּוֹעֵשׁ, בּוֹלֵעַ,
וְשָׁר לִי שִׁירֵי-עָרֶשׁ
עֲתִיקִים,
הַבָּאִים מִנְּכִי זְמַנִּים
אֲחֵרִים,
עַת הִיִּיתִי גִטָּף-דְּמָעָה;
וְאוֹלִי כְּאֵב-אֵם
מִתַּחַת לְבָהּ;
עַת הִיִּיתִי קֶצֶף
דְּשָׁאִים לְבָנִים
אוֹ גֵּד-מִים
יֶרֶק גּוֹאֵה;
עַת נָעוּ אֲצוֹת בְּרֵאשִׁית —
עֶבְרִי-טְרוֹם-הַיּוֹת;
וְאוֹלִי הִיִּיתִי אֲזִי
כּוֹכֵב שְׂפָכָה
וְדָפְקוּ עוֹדְנוּ חֵי
וְהוּא נִבְטָח
אֶל רְאֵי שִׁטְחֶךָ הַקָּר...

1960

שוּעָלָה

בְּשִׁדוֹת לַיְלִיִּים שׁוּעָלָה רְעֵבָה
תּוֹקֵעַת בְּדָר.
תְּקִיעָה אַחַת — וְדָם.
כָּדָם נָגַר קוֹלָה לְתוֹף הַלַּיִל.
לֹא יַחַד כְּבוֹדָה בֵּין אוֹרְחִים וְתוֹכְעִים —
עֲצוּבָה הִיא תוֹקֵעַת,
רַק פֶּעַם — וְהֵס.
עוֹנִים לָהּ בְּאֵלֶם מְרַחְבֵי הַלַּיִל.
חֶלֶב אַחֲרוֹן יְמֵץ הַגּוֹר,
תּוֹגַת-עוֹלָם יְרוּהָ אֵז קוֹלָהּ.
גּוֹשׁ אַרְן זוֹמֵם, מְאִים.
גְּדֵרוֹת אֲצִים זְעִים,
מֵר הַחֲרוּלִים עַל שְׁדוֹת הַבָּר
עֵבָה כְּעֶרְפֶּל.
עוֹפּוֹת סְפוּנִים בְּלוּל
וְעֵדֶת כְּלָבִים מְתַנַּצַּחַת בְּחֶלֶל —
שׁוּעָלָה רְעֵבָה נוֹשְׂאֵת רֹאשׁ אֶל כִּימָה.
כּוֹכֵב קָר נִשְׁקָף בְּעֵינָהּ,
אוּלֵי זוֹ דְּמָעָה בְּאִישׁוֹנָהּ.
יְמֵץ הַגּוֹר לְשֵׁד חַיִּים נוֹגָה —
יִלְלֵת שׁוּעָלִים בּוֹתְרֵת הַלַּיִל.

אָסִיף

אי מי הפּקִידני פּאָן
על שְׁדוֹת-שְׁלֶף רְחֻבִים
רְעֵה שִׁיּוֹת-עֵנָן לְבָנוֹת
בְּשָׁמִי-סֶתוֹ מִתְקַדְרִים
וּבְשִׁיחֵי הַגִּיּוֹנָה עִם שְׂקִיעָה
הַקֵּהל הָאֲנָקוּרִים
לְשִׁיר הַלְלוּיָהּ אַחֲרוֹן ;
נִצֹּר בְּחִבֵּי אֲשַׁפְּלוֹת-כּוֹכָב
בְּלִילוֹת-תְּלוּם.
עַל הַגּוֹת יָמִים הָיוּ וְהוּיִם —
רַחֵשׁ, פְּלִל,
וְאֶת הַרוּחַ
בְּנוֹף הַגּוֹאֲנָה תְּפוּן
וְשֵׁאת בְּשָׁמוֹ — רִיחַ אֲרָצִי
בְּטָנָא.
נִגְדְּשִׁתִּי רִיחוֹת וְטָעָמִים
וְחֵלֶב-מְרוּמִים מִתְרוֹנֵן.
אֵין זֹאת כִּי אֲשׁוּר הָעָרֵב
יַעַן בְּשִׁלְתִּי מְאֹד.

1947

אֵלֶיךָ

וְשׁוֹב קִבְּלֵתֵנִי
וְשׁוֹב פָּנֶי בְּשׁוֹלֶיךָ אֵלֵיט
סוּד שְׁלֶךָ וְשָׁלִי
רַק אַתָּה וְאַנִּי הוֹגוֹת
קוֹ הַרִיף מִמְּרַחֲקֵי-יָם
אֵלַי קָרֵב...
וּבְקִעוֹ וְעָלוּ
חֲלוּמוֹת עֲתִיקִים
מְדוּבָבִים לְמַעַנִי.
וְקַמְוִרֵי שְׁמִיךָ
שׁוֹב מְחַפְּשִׁים
דְּרָכִים בְּדָמִי
וְהוּא עוֹנָה
בְּחִמְרַת גּוֹרֵל אֶרֶץ
נְעוּץ בְּמְרַחֲקִים.
וְשׁוֹב
זִיזִים חֲבוּיִים
לְאֶרֶץ נִצְחִים
בְּשִׁכְרוֹן —
וְאֲשׁוֹר פְּלֵאֵי.

דְּבָרִים פְּשׁוּטִים

בְּלִבּוֹל אֶפֶר
מִתְנַדְּד
עַל זְלִזְלַת עָרֶם
בְּאִמִּיר-עֵץ
מְרוֹט-שִׁלְכֶת –
וְעַנְן פְּרוֹעַ דּוֹלֵק מֵעֵבֶר לוֹ;
עֲרַמַת אֲבָנִים
גְּדוֹלוֹת שְׂכוּחוֹת
עֲקוּרוֹת
מִתְרִים רְחוּקִים;
בְּרִקְנִים שֶׁל אֲשַׁתְּקֹד
מִתְחַכְּחִים זֶה בְּזֶה
חוֹרְקִים
בְּרוּחַ טְעוֹנַת-גֶּשֶׁם;
נְחִילֵי אֵלֵי דֵק רִגְלֵ אֵץ
עַל פְּנֵי חוֹל הַיָּאֲדִי
נְמָלִים מְעוֹפְפוֹת שְׂקוּפּוֹת בְּשִׁמְשׁ
חִילְפָה יִבְשָׁה מְרִשְׂרֶשֶׁת
וְעֵקְבוֹת צְבִים
בְּאֲדָמָה רַכָּה.

ליום הראשונים

שְׁנֵי תְּרִיצִים בְּלִחְיִים
וְקַמְטִים בְּמַצָּח
וְעִגּוּלִים כְּחִלִּים
עוֹטְרִים הָעֵינִים —
וְהָעֵין — דִּקָּה
— — — וְדוֹמַעַת קִמְעָא
בְּנֵי חֶלֶף !
בְּנֵי חֶלֶף !
תְּמוּרָה לְנִעוּרִים
— — — אֵין
רַק זֵית בְּצוּק
וְעִנּוֹת-כְּרָמִים
בְּעִמְקִים
וְהִדְר-בְּנִים
זְקוּפִים שְׁזוּפִים
וּבְנֵי-בְנִים
כְּפִתוּרִים וּפְרָחִים ;
הַשָּׁנִים עָטְרוּ רְאשֵׁיכֶם
לִכֵּן —
הַשָּׁנִים אֲשֶׁר עָטוּ
עֲלֵיכֶם לְבָלְעֵכֶם
עוֹד תִּזְמְרָנָה
— — — שִׁירְכֶם לְדוֹרוֹת

אוֹכְלֵי הַנְּרָדִים

— שָׂא לָנוּ "לְבַלְתִּי מוֹעִילִים"
עַל הַיּוֹתֵנוּ מְרַחֲפִים,
— בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ —
וּמְלַקְטִים כּוֹכָבִים בְּלֵילוֹת;
עַל אֲשֶׁר נֹאכְל
— וְרָדִים בְּעָרְבִים —
וְנִנּוּעַ בְּעַרְסְלֵי נְרָקִים
לְבָקָרִים;
וְעַל שְׁנַחֲפֹן בְּזָדוֹן
— גְּחָלֵילֵיּוֹת יְרַקוֹת נוֹצְצוֹת —
וְנִטִּילָן בִּיעֶף
לְתוֹף אֶפֶר-הַמַּסְכָּת,
וּבְחֻדְרֵי חֻדְרִים
בְּגִדֵי-מַלְכוּת כְּבָדִים
נֶאֱרָג לָנוּ לְתַפְאֲרַת —
בְּגִדֵי-מַלְכוּת אֲדָמִי-שׁוּלִים,
— וַיִּנְהַלֵּף בָּם עַל קַבִּים —
רוֹאִים וּבְלַתִּי נְרָאִים;
וְעַל נְעִיצַת-שָׁרֵשׁ
בְּשֻׁדָּה-אֲכָזָב;
וְעַל תְּלִישַׁת צִיץ
בְּעָרוֹץ זָר;
— שָׂא לָנוּ —
עַל כִּי נִשְׁמַט הַגְּרָזָן
וְנִפְלַל לַמַּיִם.

שיר לילד קטן

בכפיד הקטנות
נח כדור-משחק
כדור הארץ
בשבילך ברא אלהים;
אגל-טל דבק בנרת
כדמעת-בראשית –
בקצה זוהרת;
עיניך הפקוחות –
בי תבטנה –
מעבר לדורות –
שם פקע-אדם
זה עתה הבקיע
את הקרום
אשר לאדמות רחוקות.
חותר, מאוש –
אל מרומים חמים;
אורה בעינים –
שחר לח עולה מהבהב –
שם בשדה – נרקיס לבן;
וסבך זיתי-בר –
שוזר כתב-מסתורין
על חורון-אפק –
עודו גם –

פְּקֻעַת

סָגְרוּ עָלַי דְּרָכִים סָבִיב –
בֵּין שָׁמַיִם וְאָרֶץ גָּשָׁם אָפַר תּוֹעָה,
תְּהוּ וְבָהוּ וְרֵאשִׁית הָיֹוֹת.
בְּדֹל עָנָן רוּחַ יְרוּם
חֹזֵר לְנֹבֵט.
אֲנִי וְעֲצָמֵי זֶה עַל זֶה סוֹגְרִים –

פְּקֻעַת עֲגֻלָּה,
זוֹהַרְתָּ, לְבָנָה,
אֵין יוֹצֵא דָפֶן,
אֵין שָׁר.
בְּמַעֲמָקִים רַחֵשׁ
וּנְכִיטָה בְּמִסְתָּרִים.
אֵל יְבֹא אִישׁ
לְאִי בּוֹ אֲנִי וְעֲצָמֵי חוֹנִים!
אֵלֵי הִרְחִיקֵם מֵעָלַי,
שְׁלַח מִיָּם רַבִּים
בֵּינִי לְבֵינָם –

וְנוֹתַרְתִּי עִם עֲצָמֵי
וְאוֹרֶךְ עַל רֵאשֵׁי יְהוָה.

פּוֹרְטֵט שֶׁל אִשָּׁה

רֵאשִׁית חֲכָמָה :
— הָיֹוֹת אֶתְךָ —
כַּאֲשֶׁר יְהִי
הַרוּחַ בְּאֵילָן.
רֵאשִׁית חֲכָמָה :
— צִיֵּית לְךָ —
כַּצִּיֵּית צִפּוֹר לְמַעוֹפָה.
רֵאשִׁית חֲכָמָה :
— הָיֹוֹת שְׁלֵךְ —
כַּאֲשֶׁר תְּהִי
הַגֶּפֶן לְאֶדְמָה.

1962

הַיּוֹת נֶהָר שׁוֹטֵף

הַיּוֹת נֶהָר שׁוֹטֵף
וְלֹא אֲגַם מַעֲלָה יִרְקֵת.
נֶהָר עוֹקֵר מְגִדוֹתָיו
אֲבָנִים יִשְׁנֹת
מְכֻסּוֹת אֶזוֹב וְטָהָב.
תְּלוּשׁ בְּעֲלִיצוֹת
זְלוּלֵי-עֲרֻבָה-דִּקְקִים.
שֵׁאתֶם הִרְחֵק —
אֵלַי מוֹצֵא ;
עֲרֵבֵל כְּפִי־עֵץ
מֵתִים אֲפָרִים
וְסִחוּף הַיָּמָה
וְשִׁטּוֹף הַלְּאָה
כִּי לֹא בָּא דְבָר
אֶל קִרְבוֹ
אֶלָּא מִי-שְׁלֵגִים
מִמְרוֹמֵי-הַהָרִים.

1962

סַרְנַנְדָה לְשֵׁתֵי צַפְצָפוֹת

הָעָרֵב עָרְכָתִי פְּגִישָׁה
עִם שֵׁתֵי צַפְצָפוֹת נִעְלוֹת
וְדָקֵל אֶחָד רָם ;
גַּם מִשְׁכָּנוֹת-אָדָם
שִׁמְתַחֲתָם – טוֹבִים, חַמִּים,
וּמְאוֹשִׁים – כְּבוֹרוֹת ;
אֶךְ אֲנִי –
לִי טוֹב הַלְּיָלָה
עִם שֵׁתֵי צַפְצָפוֹת
וְדָקֵל אֶחָד רָם ;
וְעֵבִים קְלִים בְּצַמְרָתָם ;
רֵיחַ שֶׁסֶק בְּגִדְרוֹת –
צִלְלִים עַל הָאֶסְפֶּלֶט.

1962

עֲרַב אָחַד

הִלְכוּ הַלֹּחֵף וְרַחֲקוּ מְאֹד
הַיָּמִים בָּהֶם אֶהְבֵּתֶיךָ
לֹא אֲשַׁמַּע עוֹד פְּעָמַי-עֲנַבְלִיָּהֶם —
אֲרַחֶה אֲבוֹרָה...
כְּצִיּוֹן דָּרְךָ אֶתָּה לִי:
יָשֵׁן, אֲכוּל רוּחֹת וְדִשְׁדוּש-זְמַנִּים,
צִיּוֹן דָּרְךָ נוֹגָה וְשִׁכּוּחַהּ מְאֹד;
עֲרַב יוֹרֵד שָׁלוֹ
וְנוֹגְהוֹת אוֹחֲזִים בְּצִיצִית רֹאשִׁי
לְהַקֵּת עֲנָנִים רָמָה:
שְׂבִילֵי שׁוֹשֵׁן-שָׁמַיִם
מִתְנַהֲלִים אַחֲזוּזֵי-תְלוּם
יֵשֶׁר אֵלַי — תְּמוּרָתְךָ;
וְהֵיטֵב לֹא גָבוּל
מִמֶּלֶךְ יִשׁוּת כּוֹרַעַת
עַד אָפֶס מְקוֹם;
הַרוּחַ הַמְּמַלְמֶלֶת —
לֹא מִשְׁדוּחֶיךָ הִיא בָּאָה,
שָׁפָה אַחֲרַת לָהּ
וְאַחַר גַּם הַפֶּשֶׁר.
נִשְׁפָּר הַקֶּסֶם
וְרִסְיָסוֹ רַק שְׂבָרֵי זְכוּכִית דִּלְהָ.

שיר האלמנות

לא אוכל דברך לשלום –
פי האחר, זה מארץ-רפאים
בא ועומד לידי,
לא אוכל להושיט לך ידי –
פי קדשת-הטבעת על ידי.
לא אוכל אף מצחי לך תת –
פי מצחי מנשק,
ועיני פתוחות אל מעבר-מזה...

צעדי הלך בודד –
נוקשים פאסימונים – נושרים
על פני מדרכה –
אחד אחד לתוף הדממה;
כוכבים מטפסים בשלבי-תרים
ופורטים באצבע מכסיפה –
מנגינה רק אחת – שלו...
שערי רחמים ננעלים
בזעף וחריקה;
ושערי בדידות נפערים –
כפתחי היכלות נעזבים...

עֲרַפְנוּ רְאֵשֵׁי שָׁנִים

עֲרַפְנוּ רְאֵשֵׁי-שָׁנִים רַבּוֹת
וְזָרְקֵנוּ אוֹתָן – לְעָבָר ;
נִיחוּחַ שָׁנִים
מִתַּמָּר וְעוֹלָה...
אֶפְרָן הַיּוֹרֵה
אֵט יִכְבֶּה

עַל אֶחָד נִרְקָעַת
כַּפֵּה סֶקֶסְטִינִית
עֲטוּרַת-מַחְמָדִים –
אֵךְ הוּא :
חֲפִרְפִירַת
חוֹתֵר בַּמַּעֲמָקִים ;
אֶחָד
אֵין גַּג לְרֵאשׁוֹ –
רַק צְמֵרוֹת-עֲצִים
שְׂכִיחֵי,וֹ,
"נִגְה" מִהֶבֶה
וְשָׁמַיִם אֵין-קֶץ
לְרוּחוֹ.

בְּדֶרֶךְ, בְּלִכְתָּנוּ הַמּוֹתָה
אֵנוּ חוֹלְמִים –
וְחֲצִים אֵת גִּבּוֹנוֹ
נוֹקְבִים
אֵל עָמוֹד –
רַק לְכַת,
אִמָּץ הַחֵלוֹם. וְעַד הַקְּצָה –
לְכַת...

זְמַר עֲמִי

הַנֶּמֶר הַגָּדוֹל
— אֶהְבֵּנִי
וְאֲנִי אֶהְבֵּתִיו ;
הָיָה לוֹ עֵינַיִם
כְּחֵלוֹת-כְּבוֹדוֹת
וְהָעוֹר תְּלוּי סְבִיבָן :
קִמְטִים, קִמְטִים...
חִפְשָׁתִי בֵּין הַקִּמְטִים
כְּחוֹל-עֵינָיו
כְּמִים קָרִים בְּעָרְפֶּל ;
הָיָה לוֹ רֵיחַ-יַעַר,
רֵיחַ-צִיד :
צִיד חַיּוֹת וְנָשִׁים :
הוּא חַי
מְעַבֵּר לְזֶמֶן,
הוּא הָיָה
— "הַנֶּמֶר הַנֶּצְחִי"
מְעַנֵּיק הַהֲזִיּוֹת,
מְקַצֵּב הַחֲלוּמוֹת
וְצוֹבֵר הַפְּאֵבִים...

1962

פּוֹל אָטרוֹסְקִי

עיניך פֿכּדוֹת
מְחִיכוֹת אֵלִי
מַעֲבָר לְאֶלְפֵי-שָׁנִים
פִּיךָ אֲשֶׁר יוֹדֵעַ
לְפִקֵּד עַל גִּיסוֹת
וּלְנִשְׁק שְׁפֹתֵי-נָשִׁים —
פְּתוּחַ לְמַחְצָה
עוֹד רִגַע
וּפְרִץ הַדְּבָר
מִבֵּין שְׁפֹתֶיךָ הַפְּשׁוּקוֹת
הַמְּלֵאוֹת הַנְּבֻנוֹת —
מָה יִהְיֶה הַנִּיב ?
הִיְהִיָּה בּוֹרֵק בְּרָקִים קְטוּעִים
וּמְסַמְרֵי-שַׁעַר
אוּ יוֹדֵמֵר רְכוֹת וְנוֹגוֹת —
יִפְל פְּעֵלָה-סְתוֹ
וְיִשְׁקַע עֲמַק בַּלֵּב —
שְׁפָמֶךָ מְסַרְק לְמִשְׁעֵי
וּזְקִנְךָ עֲשׂוּי —
מְחַדֵּד וּקְשָׁה-שַׁעַר —
צְוֹאֲרֶךָ יִשָּׂר וְחֹזֵק
וּפְנֵיךָ רְזִים וְחַיִּים —
יִשׁוּתֶךָ הָאֲצִילָה הַדְּרוּכָה
אֲנִי חֹשֶׁה בָּהּ כְּלָה —
רַק בַּל תִּרְדּ מִפְּנֵי הַלְּיָלָה
בֶּן-הָאֶלֶף
כִּי יֵרֵאֲתִי מִגְּעֶךָ — — —

דְּיוּקָן עֲצָמִי

אם תִּמְצָאוּ עֲצֵמוֹתַי אַחַר אֶלְפֵי שָׁנִים
— אִם יִגִּידוּ "מִמְצָא"
זֶה הַפְּעֻנֹחַ:
עֲצָמוֹת אֲרֻכּוֹת-יִשְׂרָאֵל
עֲצָמוֹת לְאֻמָּת
וְצַעַד נִרְחָב
בְּדַרְכֵי מוֹלָדֶת טוֹבָה.
גְּלִגְלוֹת עֲגֻלָּה-נִקְיָה
לְמַחְשָׁב חֶלֶק.
הַלֵּב תוֹלְעִים אֲכָלוּהוּ
עִם לְבָבוֹתַי פְּרִדְסִים
וְכִסּוּפִים-לֹא-בָאוּ
אוֹ אֲבָדוּ.
בְּלִי אַחֲבָה...

1963

אֵלֶּה שְׁאֵינָם

- הָעָרֵב – פְּעֻדַת כְּרוּבִים נוֹגֵים –
כִּלְכֵם שְׁתֵּם עָלַי:
כֹּל אֲשֶׁר יָכוֹל הָיָה הָיֹוֹת
וְלֹא נִהְיָה –
נִשְׁקָף מְעִינִים אֵלֶּה, אֵלַי;
כֹּל הַגְּבִיעִים הָרִיקִים,
זְרוּעִים לְמַעֲצָבָה –
בְּמוֹרֵד זֶה הַגִּיָּא:
גְּבִיעַ אֶהְבֵּת-אִם תִּמָּה,
וּגְבִיעֵי חֲבֻלָּבִים עֲנֻגִים,
נוֹטְפֵי שֶׁנֶּף וְטַל,
וְנֹעִים לְרוּחַ-בִּקְרָה,
וּמְשִׁי-לְחִיו שֶׁל תִּינּוֹק,
וְרִיסֵי אִשָּׁה מְכִים כְּנֶף –
עַל לְחִיָּה בְּבוֹא הַלַּיִל;
וְלֶחֶם חֵם עַל הַשֶּׁלֶחָן,
וְצִנֹּת-כִּתְנַת לְגוֹ לְאֵה
וְקוֹל הַשְּׂרָקָרְקִים הָעֵפִים –
כְּלִילוֹת-אֲכִיב כְּכִדֵי-כּוֹכָב;
וְגִשָּׁם קַל פּוֹרֵט עַל אֲרָנִים...
אוֹיָהּ! כִּי הָעָרֵב הַזֶּה –
נוֹשֵׁם כְּחִזָּה, וְהַכֹּל פִּיו –
פָּרָחִים לְחַיִּים.
שׂוּלֵי רְקִיעִים מְתוֹרָרִים –
הָאֵין אֵלֶּה נִשְׁמוֹתֵיכֶם
מִהֲבִהּבוֹת וְנִרְקָמוֹת
כְּרִחְבֵי נֶצַח רְחוֹק?

פְּרָחִי-אָבִיב וְהַבֵּן הַמֵּת

הַיּוֹם הַבְּטָנוּ לְעֵינַי כָּל הַסְּגָלִיּוֹת הַטְּלוּלוֹת
בְּעֵבוֹרְךָ הַבֵּן שְׁהֵלְךָ,
לְמַעַן תִּחְזַם בְּעֵינַיִם – וְלֹא רוּחַ –
אֶתְּהָ: עוֹלַת הַגְּדֵי הַרְךָ –
עַל מִזְבֵּחַ זֶה שְׁלַרְגְּלֵינוּ
שְׁלָנוּ וְשְׁלָךְ.
אֶת הַדֶּר-עֲלוּמִיךָ
נוֹכִיל בֵּין "שְׁקֵדִיּוֹת" פּוֹרְחוֹת
לְמַעַנְךָ-תִּבְחָר:
אֶחָת לְבָנָה, אֶחָת זָכָה –
כְּכֹלָה.
וְאִירִיסִים כְּחֵלִים,
לְרַפֵּד בְּהֵם שַׁחַר-חֲלוּמֶיךָ
הַבְּלִתִי גְמוּר – גְּאֹסֶיךָ;
אֶךְ עֵינַיִנוּ לְפִתַּע הַלּוּמוֹת מְכֹאֹב
מִסְמֶק פְּלִנְיּוֹת פְּזוּרוֹת –
נְטָפֵי-דָם!
עַל רַחֲבֵי-שְׁדוֹת מוֹרִיקִים לְעַד...

לְוִיָּה

בֵּין שָׁמַשׁ וְאָרֶץ
מִסֶּדֶף אָפֵל גּוֹלֵשׁ —
מִצֵּל כְּנֶף דְּרוֹכָה
פְּגִינוֹ אֵט מִכְחִילִים ;
אוֹר צָהָב מְלֵהֶלֶה
מִמְרַפְכָּתוֹ שֶׁל מִסַּע הַמָּוֶת.
וְהוֹד מוֹרְאוֹ הַמְתַּגַּלְגֵּל
מִהֲבָהֵב, וְעוֹמֵם הָאוֹר,
שׁוֹלֵחַ לְשׁוֹנוֹת,
— חוֹרֵשׁ כְּבָתוֹף חֲלָמִישׁ —
רְזוֹן לְחִינּוֹ הַשְּׁפוֹת.
כָּל מַחֲינּוֹ הַיְקָרִים ;
— הַחִיִּים וְהַמְתִּים —
אֲחֵרֵינוּ הוֹלְכִים בְּסֶף !
וְנֶאֱרָגִים הַדִּי פְעֻמֵיהֶם
בְּהַמְנִית צְעָדֵינוּ הַרוֹטְטִים ;
אֲזִינֵינוּ כְּמִשְׁפָּכִים חַמִּים
פְּתוּחִים וְזָעִים
לְקוֹל צְעָדֵיהֶם הַמְהַדְדִים ;
— יָד גְּרוּמָה שְׁלוּחָה —
כְּאוֹת תְּלוּיָה מְעַל :
וְעוֹרֵק אֶחָד, יֵדָק, אָדָם
— כְּזִקִּית נִפְעָמָה —
הָאֶפִיר פְּתָאָם
— — — וְזָחַל אֵט לְחִבּוּנֵים חַמִּים — — —

שִׁיר אָבִיב וּמְוֹת

כָּל הָרִיחוֹת נִתְקַעוּ בְּלִבִּי
וְעָשׂוּהוּ כְּכַבֶּרֶה
כָּל הַחֲבֻלָּיִם נֶעְצוּ בִּי עֵינֵיהֶם ;
וְאֲנִי תְלוּיָהּ עַל בְּלִימָה
וְדָאֲשִׁי סְחָרְחָר
עַד אֲנִתֵק וְאֶפְרַח כְּפָרְפֵר.

*

שְׂבִילֵי הַגֶּן מוֹבִילִים אֶל אָבִיב
אֲשֶׁר תְּמוֹרָה אֵין לוֹ
כְּיָרַח זָקֵן מְבֹטֵיחַ
וּפּוֹשֵׁט רַגְלוֹ.

*

גְּבִיעִים קְטַנִּים
תְּלוּיִים כְּשִׁפְתֵימָם
עַל גְּבֻעוֹלִים דְּקִים.
מַה יִּתְבָּעוּ לָהֶם,
מֵאֶפֶר-שָׁמַיִם,
וְחֶסֶד רוּחוֹת חֲמוּת ?
וְהוֹלָלוֹת בְּלִבּוֹלִים
וְדִדְדוֹר חוֹחֵיּוֹת ?
הָאָבִיב שָׂכַח הַלְּבָשׁ
הַצִּפְצָפוֹת —
כְּסוּפוֹת שְׁרוּגוֹת,
מְעַשֶׂה חוֹשֵׁב ;
גְּבוּהוֹת נְשֹׂאוֹת
וְעֲרֻמוֹת — כְּאֶמֶת,
גְּאוֹת
כְּנָשִׁים שֶׁעָלוּ
מִן הַנֶּהָר —
וּלְבוּשָׁן נִשְׂפַח אֵי שָׁם...

*

לברוך

אל תשאָלוּ לַמֶּת —
לַמֶּת בָּרַב פֶּאָר וְטָכְס.
שְׂאֵלוּ לְחַי —
הַחַי-הַמֶּת שְׁבָעִים בְּיוֹם,
שְׂאֵלוּ לְבוֹדֵד
הַהוֹלֵךְ לְאוֹר כּוֹכַב רוֹעֵד —
לְאַלְמוֹנֵי.
מִצָּחוֹ דָם שׁוֹתֵת —
מִיּוֹדֵי-אַבְנִים בְּשִׁמְחָה ;
שְׂאֵלוּ לְזֶה אֲשֶׁר
לְבוֹ אֶל שְׁבִילוֹ
וְעֵינָיו רְמוֹת
הַקְּשִׁיבוּ לְמִשְׁךְ-שְׁבִילוֹ
כִּי נֶאֱמַן.

לְצִלַּל לְתוֹךְ הַדְּמָמָה
וּלְהַעֲלוֹת אֲצוֹת-שִׁיר
זוֹהָרוֹת...
זֶר דְּמָעוֹת :
עַל עֲנֹת-גְּאוּתָךְ
עַל הַדֵּר-יִשׁוּתָךְ —
אֲשֶׁר הִכְרִיעוּ
"בַּעַל-הַחֶרֶם"
הַמְּכַעַר הַלְּזָה !
אֶתְמוֹל — פֶּסַח עָלֵי הַמּוֹת,
אֶךְ הַיּוֹם
פָּנִיו רוֹעֲמִים
כְּחַיִּי — יוֹם יוֹם.

1961

דָּה פֶּרוֹפּוֹנְדִים

בְּקֶר שֶׁל דְּוִי
וּתְפִלָּה עַל שְׁפָתַי;
הֵה, לוֹ רַק פֵּעַם
נִשְׁקֶת פִּצְעִי —
וְרָפָא לִי;
לוֹ רַק פֵּעַם אָמַרְתָּ לִי:
"בְּתִי", "בְּתִי".

בָּא הַכָּאב הַגָּדוֹל
בָּא הַנְּאֻדָּר.
אָמַרְתִּי לוֹ:
בְּרוּךְ הַבָּא —
אָמַרְתִּי לוֹ:
שְׂבֵה נָא,
בְּרוּגְלִי, בְּלִבִּי, בְּרֹאשִׁי
שְׂבֵה, בְּאֲשֶׁר תִּרְצֶה,
אֲשַׁפִּיז נְאֻה:

"חֲבִיבִין יְסוּרִין"
"חֲבִיבִין יְסוּרִין";
נִפְשִׁי מִתְמַרְת מֵאֲלִיָּה,
אֶל אֲשֶׁר אֵינְךָ שָׁם;
נִפְשִׁי מִתְמַרְת
מֵעֶבֶר לְךָ,
טְהוּרָה —
מִפִּצְעֵי צַפְרָנִיךָ.

הַדְּוִי נַח עַל עַרְשִׁי,
רֹאשׁוֹ הִטִּיל עַל כְּרִי —
שָׁבַע מִחֲלָפוֹת גְּבוּרָה לוֹ —
וְהֵן פְּזוּרוֹת עַל כְּרִי;
מֵה נִעְלָה אֶתְּהָ עֲמִיתִי,
עֵינֶיךָ אֵשׁ שְׁחוּרָה,
מְצַרְפוֹת סִיגִים,
לוֹהֶטוֹת —
מֵרֹאשׁ עַד קֶצֶה אֲצַבְּעוֹת.

הַמְנַתַּחַת

רֵיחַ אֶתֶר וּבְנִזִּין
וּלְחַיֵּיךָ שָׁפוּ;
חֲרוֹן אָפֶר
הוּצַק בְּהֵן:
חֲרוֹן אֲדָמָה,
כְּחוּשָׁה, מְלוּחָה...
מְלֵאךְ-חֲבֵלָה
בְּלִחְיֵיךָ פּוֹסֵל
וּפְתִיל חַיֵּיךָ
מִצְטַמֵּק,
דֵּק, מְרַפֵּר
בֵּין רִיסֵיךָ —
מִהֲבָהּ,
וְאֵי שֵׁם בְּמִרְחָקִים,
נֶאֱחָז...
הַחֶרֶס, בְּצִלְמוֹ,
הָאֵל עֲשֵׂה —
בְּמִסְתָּרָיו נִסְדֵּק —
וְתִמְצִית-חַיֵּי
נִגְרָת, נִגְרָת;
זוֹרְמַת בְּחֻשָׁאֵי,
חֹתְרַת לְמַעֲמָקִים;
אֵלֵי עֶפֶר,
אֵלֵי עֶפֶר...

משירי קץ העולם

*

רְעֵי הַנְּחָשׁ —
גְלוּיֵת עֵינַיִם אָנִי!
קְסוּמָה מְעַלְפֶת,
אֲחוּזָה לְהַטוּטִי-
טְבַעוּתֶיךָ הַמְאִירוֹת;
פֶּתֶן עָלַי מְאוּרָה!
נוֹתֵן בִּי
עֵינֵי-זָהָב קְמוֹת:
יְלֵהֶלֶה, יְבָרִיק,
— יַפְעָפֵעַ, יַסְנֹר —
וְהַחִי לְעַפָּר יִטְחֵן;
נִצְנוּץ-טַבַּעַת,
תָּרַב לְלֵב נְתַקַּעַת,
גִּלְגוּל-עֵינַן —
יִשְׁקַע תְּקוּוֹת יִרְקוֹת;
— זֶהָר מְחַלֵּל —
יְמִישׁ אֶמֶשׁ!
וְנִשֵּׁר אֶפֶר-עוֹלָמוֹת,
מִטֵּר — מוֹת —
— יִמְגֵר לְאֶרֶץ —
כָּל חִיתוֹ, כָּל צְמָחוֹ
וְתֵהוּ וְבֵהוּ — וְחִשְׁךָ
עַל פְּנֵי מַיִם רַבִּים.

1960

נְשֻׁרָת

נְשֻׁרָת-כוֹכְבִים ;
אֲבָק-עוֹלָמוֹת ;
שְׁלוֹת-נְצַחִים ;
— אורֹת-צָפוֹן קוֹסְמִים —
הַקִּיץ הַקָּץ
עַל רוֹם-רְגָעֵיכֶם :
פֶּשֶׁשׁ-אָדָם
פֶּשֶׁשׁ בָּכֶם
וְאֵט יִכְרְסֵמוּ זְבוּלְכֶם.
וְאֵם יְקוֹם גִּינִי
וְעֵלָה פֶּעַם לְקַבְרִי
וְתַמָּה לְכַתְּבָתָהּ :
”מִתְקוֹ לִי רְגָבִי-עֶפְרָיִם
מוֹלְדֹת — פֶּאֶשֶׁר מִתְקוֹ לִי
עֲנִי-שְׁמִיךָ — ”
עֲנִי שְׁמִים שְׁחוּרֵי-אֵימִים
וּמֹת נוֹשֵׁר מֵהֶם !
סִבְתָּא שׁוּטָה
וְדַאי שְׁרָה גַם
עַל ”יֵרַח חוֹר”,
וְאֲנִי רַק תְּמוּל
חֲזוֹתֵי מֵיֶרֶח שְׁלֶךְ
וְעֵידָה סִבְתָּא,
וְעֵידָה בֵּין-פְּלִנְטָרִית,
שֶׁל קוֹסְמוֹסָאִי-תְּלֵל,
סִבְתָּא שׁוּטָה !
לֹא אֲתֵר עֲלֶיךָ
”נְגָה” — כּוֹכַב-תִּי,
עוֹדֶךָ יִפֶּה כָּאֵז
— חֲזִיתֶיךָ לְרֵאשׁוֹנָה —
מֵעַל עֶרְסֵל-גִּלְדוֹתֵי :
כַּחַל אוֹרֶךָ
— בְּדָמֵי אֵז הוֹצֵק —
וְלָעַד לֹא יִכְבֶּה ;
וְעַם רִדְתִּי קָבַר
טַל נְשֻׁמְתִי
— לְחֵלְלִי-גְבָהִים —
עֲמָה הַמְּלֻטָה
אֶל גִּלְקֶסָה אַחֲרֵת
בְּהַ יְד-אָדָם
לֹא תִשְׁיָגֶךָ.

עיר חוף

- מגפון, טלפון, מגטון
מעל פורש כנפיו
מלאך האבדון;
קביות לבנות,
אפרות, שחורות:
בתי אנוש חכם.
מגפון, טלפון, מגטון,
מעל פורש כנפיו
מלאך האבדון;
רק היים
בקשתו התמה
— סוכב את עיר החוף
לעולם שר לה,
כלאחר-יד
בלי כוון, בלי בלם;
הרוח עליו מגלגלת
מתהום לתהום
אלי תהו
— את רצון האלהים,
רצון האלהים:
היות!
— "היות וצמוח"
רצון האלהים;
ואנוש באצבע צרדה
מגרד שחקיו
— מגפון, טלפון, מגטון
בין קביות שחורות,
אפרות, לבנות
— תינוק בודד
מילל — — —

*

חלמתי:
– תבל מכסה אפר –
ושנאה.
ונותרתי לבדי:
ואזרע לי שני גזרים
למאכל;
ושקדתי לבנה
לשפח לבבי;
ובדל עשב –
להניח עליו ראשי;
ושני פרפרים
באו ביצף
ישר מכסיל
ללא דאגה –
ודאי שניהם יגועו;
דבקים זה בזה
באהבה רבה –
כי לא פטה האהבה...
"כי לא פטה האהבה",
אפזם לי לתוף
החלל
ובדל-העשב
ירעד לקולי – – –

קזות

הזמן מפגור אַחרי —
אני יודעת למרחקים,
אני יודעת שלות-רומוות
ודממה שלאחר-המבול;
אני רואה תבת-נח
ויונה צחורה
גחה מצהר
ועלה שחק בפיה;
אני רואה בחוש:
יונת-שלום,
שלה עמקה:
ראשית — — —
פקע-עולם נובט — — —
אני רואה
פגרי-שרף-מלאך
ושלדי-תחנות-המראה —
מפיות — — —
אני רואה
תבת-נח לבנה
גחה על הררי-יהודה;
ועין צופיה
על פגרי-איקרוסים
גופם:
שרף מלאך
ושטן כאחד —
אשר פנפיהם
לתרבות כותו — — —
וקעין צופיה ומחכה
למושף-התלם
לנוטע הפרם — — —

נוקטורן

אורות דלים באפל דולקים ;
אורת-אדמה
עזובה שכוחה
תוף ליל — כבד-ריח וסוד ;
ורקיעים מעל רקיעים :
רחבים לאין-גבול —
ערמות-כוכבים תוכם לוחשות
אמיר-עץ אליהן נצמד
בוהש בָהֶן, מטאטא פה וכה —
ומתפוצים ומתפזרים —
כוכבים גרעיני-עולמות
מפעפעים, מרשרשים לרוח-ליל
ופתע — בקע:
קול חד כספין
בדממה הדיחוטה
נתקע וחותך —
קול אדם או תן —
בין שיחים
על גחוננו זוחל ?
ומטר-הדים מתנפץ, נושר
מענפים, מעלים
וממתבואים — רשרושים טמירים...
ושוב אלם-דממה
כבמצולות-ים
כמתחת מים רבים
תבל באפלה טובעת טובעת...

כְּמִיָּה

אֶכְמָה לְאַגְמֵי-יָרֵחַ
תְּכַלִּים-קָרִים
אֶכְמָהּ אֶל אֲשֶׁר מַעְבָּר-לָזֶה
כֹּה לֵאמֹר אֶדְמָה זֶה
יָוֵן-דְּמִים וְאֹוִיר-מְוֹת דְּחוּס,
טְעוֹן, לְלֹא-זֵיעַ — עוֹמֵד;
גְּמוּעַ שְׁחָקִים, כְּסִיל וְכִימָה
קָפַל בְּמַרְחָקִים;
קָרוֹב לְשִׁמְשׁ וְלֹא לְרַגַע —
וְאִיקְרוֹס חֲרוֹף-כְּנָף
אֶרְצָה צְנוּחַ — — —
אֶכְמָה לְאַגְמֵי-יָרֵחַ
שְׁכוּחִים וְרוֹגְעִים...
לְעֻזֹּבֶת-נְצִיבֵי-מְלַח
זוֹהָרִים בֵּין סְלַעֵי-נְצָחִים
לֹא שְׁזָפְתָם אֶלֶּא —
עֵין-בוֹרְאָם בְּהוֹלֵדָם
לֹא זָחְלוּ בְּמַחְלוֹתָם
מְאֹוִי-יְלוּד-עֶפֶר;
קַר-שִׂיאִים וְשָׂרִיקַת-רוּחוֹת-בְּרֵאשִׁית
שְׁלוֹת-רְמוֹת אֶפְרוֹת
וְעִדְרֵי-עֵנָן צְחוּרִים,
נוֹפֵי-בְּתוּלִים יָרְקִים
בְּעֶרְוֹגוֹת-שָׁמַיִם,
בְּשָׁמֵי-שְׁלָגִים
וְנִיחוּחַ מְלָחִים נְגָרִים;
אֶכְמָהּ דֶּרֶךְ עַל קַרְקַע
לֹא דְרָכָה עוֹד רְגַל-אֲנוּשׁ
עָלֶיהָ
הֵטְבִיעַ פְּעָמֵי רֵאשׁוֹנָה כֹּה —
כְּפַעְמוֹן יִצְלָצְלוּ צְעָדֵי
יִזְמְרוּ בְּטִהְרָה
כְּהִדִּים מְעוֹלְמוֹת לֹא שְׁעָרְנוּם
מוֹלֵי יַעֲנוּ — — —

תְּפִלָּה אֶחָרונה
(1971-1964)

מְשִׁירֵי הַגְּלָבֶעַ

לכפר-יחזקאל בתורה

לִילָה בַּגְּלָבֶעַ

לִילָה וְאִימִים
וּפְלִשֶׁת בְּעַמֶּק-יְזַרְעָאל ;
וְעַמּוֹ רֶכֶב-בְּרִזָּל :
— רֵאשׁוֹן לַמַּחֲנֶה צוֹעֵד —
אָחַד — נִמְר גְּמִישׁ ;
מִחֲלָפוֹת-שְׁעָרוֹ
מִדְּפָקוֹת בְּקֶצֶב
עַל לְחָיו
הַרְזָה, הַקְּשָׁה,
הַרְקוּעָה כִּבְהַלְמוֹת-פִּטְיִשׁ ;
שְׁנָיו וְרֵאשֵׁי חֲצָיו
מִבְּרִיקִים כְּאֵשׁ לְבָנָה
לְאוֹר כּוֹכָבִים — — —
צְנִיפֹת-סוּס בְּמַרְחָקִים,
רַחֵשׁ וְרִשְׁרוּשׁ :
שְׁלֵמוֹת וְשׁוֹקִים —
בְּסִבְכֵי-הַדְּרֹדֵר ;
וּמֹר-הַדְּרֹדֵר זוֹלָף
חֲרִיף כְּרִיח-בָּדָם.
קַמּוֹר-הַגְּלָבֶעַ
רוֹבֵץ מוֹצֵק, שְׁחוֹר
שְׁלֵשָׁה כּוֹכָבִים גְּדוֹלִים
נְחִים עָלָיו :
"הַעֲגָלָה" הַפּוֹכָה
וְהַיְצוּל מְזַדְקֵר לְשָׁמַיִם — — —
צָלְלִים נְעִים
עַל הַגְּלָבֶעַ :
שְׁאוֹל וּבְנָיו
"וְהַנֶּעֶר הַמְמוֹתֵת"
וְרִשְׁרוּשׁ שְׁלֵמוֹת הַנְּגַפִּים
בְּסִבְךָ הַדְּרֹדֵר
וּמֹר הַסִּבְךָ
חֲרִיף כְּבָדָם
וְצָרִיחַת עוֹף-לַיִל
לְבָן — מוֹל גֵּרַח פָּגוּם
וְהָרִים שְׁקוּפִים מְנַגֵּד :
— עֶבֶר-הַיְרֵדָן — — —

הַמְלִיךְ מְזַדְקֵךְ מוֹלָם
מִבֵּית בְּהֵם מִבֵּט אָרֶךְ,
— מִבֵּית בְּמִגְן-הַנְּחִשָּׁת
— (פָּגוּם מְצִטְלֵל בּוֹ הַיָּרֵחַ)
וְאֵט עַל חֲרָבוֹ
— — — הוּא נוֹפֵל

1964

הָהָר

בְּקֶרֶן הַפֶּלֶד
— מוֹשֵׁף פְּלִשְׁתַּיִם
רָם וְחַד הַקּוֹל,
כַּחֲנִית לְתוֹף הָאֵזֶן
צוֹלֵל.
וְתוֹקֵעַ שׁוֹפָר,
— שׁוֹפָר עֲבָרִי —
בּוֹקֵעַ שְׁחָקִים
בְּתוֹנְגָתוֹ:
תְּקִיעָה, שְׂבָרִים,
— שְׂבָרִים, תְּקִיעָה —
רוּחַ-עֶבֶר
בְּשׁוֹפָר,
תּוֹקֵעַ בְּרָמוֹת:
אֱלֹהֵי הָרִים
אֱלֹהֵי עֶבֶר.
פְּלִשְׁתֵּי זוֹרְמִים
— מְמַרְחָבֵי יָם —
אֶל מְרַחְבֵי אֲדָמָה:
רִכְבִּים-בְּרוֹזֵל
מִתְגַּלְגֵּל;
צִהָלֵת-סוּס;
צִלִּיל
בְּפִגְעַת פְּרִסָּה
בְּסִלְעַת;
שׁוֹט שׁוֹרֵק;
מִתְפַּצֵּחַ
גִּלְגָּל-רִכָּב
בְּעֵמֶק חוֹרֵק;
גוֹף-עֵשֶׂת
לְסוּס דְּבָק
— וּרְעָמָתִים בְּרוּחַ —
— מִדְּהֵרוֹת דְּהֵרוֹתָיו —
עָלוּ הָעֲבָרִים
— הָרָה —
וַיְהִי לָהֶם הָהָר
לְמִזְבֵּחַ —
בְּמִרוֹמֵי, בֵּין כּוֹכָבִים,
בְּסִבְיַת הָאֵלֹהִים וְהַשָּׁמַיִם:
שְׁתַּתָּה הָאֲדָמָה
דָּמָם — חֲרָשׁ.

בְּמַעֲלֵה הַגְּלִבֵּעַ

הַלִּילָה —
צַנַח רֵאשִׁי
עַל כְּתָפֶךָ —
הַר-קָדוֹשׁ!
רוּי-דָם-עֲתִיק
וְגֵא —
אֶסְגֵד וְאֶפְלֵל —
כִּי בָאתִי בְּסוֹדְךָ.
וְהִתְרִים — יְתָרִים
בִּינִי וּבִינְךָ
כְּמוֹךָ אֲנִי
סִבֶּךָ וְאֶבֶן
שְׂכֹל וְעֶצֶב:
בְּקֶר לְשִׁרְשִׁיךָ
אֶסְגֵד —
וְעָרֵב —
אֲנִיחַ רֵאשִׁי
עַל כְּתָפֶךָ...
לְשִׁיחַ-לִילָה.

1964

מְשִׁירֵי הַהַר

— בְּלִילָה
נֶאֱנַח הַהַר
אֲנַחָה עֲמֻקָּה
בַּת-אֶלְפֵי-שָׁנָה:
— מְכַרְסָּמִים בּוֹ
אָדָם
— וּמְכוֹנָה טוֹחֶנֶת
וְדָם-עֲבָרֵי עֲתִיק
לוֹחֵשׁ
בְּגִיר, וּבְשֵׁיחַ-קוֹרְנִית:
— דָּם וְגֵאוֹן
נִשְׁחַק לְעֶפֶר...

קַל-רְגְלִים
— הוֹרֵךְ בְּלִילוֹת
— עַל הַגִּיר
יוֹנֵתָן בֶּן שְׂאוֹל
שֵׁשׁ וְתַמָּה,
עַל הַבְּרִזָּל
הַמְצַלְצֵל:
כּוֹכְבִים עוֹטְרִים
— רֵאשׁוּ
וְהוּא עֶצֶב.

*

טל ומטר על הגלבע –
שחור עוטה-הוד
וכבד-שרעף
על מרגלותיו-שדותיו
ירקים, חומים ;
ניחוח-היורה
על ירק-השדות
עדר-בקר
מנמר שחור-לבן
על קו-האפק נע
בין גלעד לגלבע,
עדר מנמר
בדשן-שדות שוקע –
בין ירק וחרום
דמיות נעות:
זרעות מורמות כבדות
כבפלקן,
דמיות אדירות:
פהגי-אדמה
מסרבלים עתיקים
רוכבי-פילים סואנים:
מחרשות-ענק
ודסקוסים מפלחי-טרשים ;
צנטורי-הברכה
זרעי-התנוכה
פהגי-אדמה
כבדים, אדירים:
חדשים, עתיקים
באדמת-כנען חרשים – –

חֲסִידוֹת

הַשְּׁמַיִם מְלֵאִים
גִּפְּתֵי לְבָנִים
שָׁטִים, אֲרָכִים –
זֶר – עֵדֶת מְלֹאכִים:
הִלָּה לְבָנָה, עֲגֻלָּה –
עַל רֹאשׁ הַגְּלָבֶעַ –
מְרַחֶפֶת:
מְחֹל-כְּנָפִים רָם,
הוֹלֵךְ, סוֹבֵב –
עֲגוּל קְדוֹשׁ – הִלָּה
צוּפָה מְעַל:
כְּתוּמֵי-דָם
עַל הַגְּלָבֶעַ...
חֲסִידוֹת צְחֹרוֹת –
חֲגוּת בְּעֲגוּל –
אֵט יוֹרְדוֹת
לְשָׁדוֹת
שְׁתִּים, שְׁתִּים צוֹעְדוֹת
לְלֹא קוֹל, לְלֹא הֶגְהָה
זוּ בְּזוּ מְבִיטוֹת:
שְׁפֹת-אֶהְבָּה,
שְׁפֹת-אֶלֶם,
שְׁפֹת-אֶלֶם,
וּדְמָמָה לְבָנָה.

שירים ישנים

*

לזכר גלותמן

אֶלֶם-בְּרוֹשׁ
וְסוּד פְּאוֹרוֹת
וְעַל סוּס שְׁחוֹר
אֶל שְׂדֵה-תַעֲלוּמוֹת
יֵצוּא יֵצֵא עֲלֵם,
יָדוּ שְׁלוּחָה לְחֶרֶם-יָרֵחַ
בּוֹ יִקְצֹר בְּדַמָּה שְׂדֵהוּ,
וְהִיָּה כִי קִצֹּר
וְאֵלֶם אֲלֵמוֹת –
בְּשְׂדֵהוּ לֹא עָלָה הַשְּׁחַר...
וּמִן הָאֲגוּדָל וְעַד הַזֵּרֶת
וּמִכָּל אֲצִבְעֵי שְׁבָרָגָל
עָלָה עֲלֵתָה חֲבֻצֵלֶת:
וּבְשְׂדֵה לֹא עָלָה בּוֹ שְׁחַר
גּוֹפֵת עֲלֵם פֶּתַע זּוֹרַחַת.

1936

*

הנפתח צהר בשמים
והריק עדני-הריחות?
הנשר שביל הקלב ארצה
במטר-פרחי-כלולות?
פיות ארפות-כנף
באפריון לכן מנפנות
ותוך הנצח טפות דם מטפטפות:
וכלות חיות ומתות,
בנשיקה ראשונה אחרונה,
אל שמי האביב
נשמתן הזכה מפרחות.

1936

*

כַּעַת אֶתֶּן
— כָּל אֶלְיִלִי-שׁוֹא
— כְּמוֹ יָדַי עֲצָבֹתַי
הַכְּרִיכֵנִי, אֶרְצִי,
שְׁטַחֵנִי — כְּשֶׁדָּה בְּבוֹנֵג צַח
עַל עֲמֻקֵּיךָ
וְקֹטְרֵי קֶרְבִי —
לְשָׁמַיִם
עַד יִכְלֶה בְּשֵׁם
צְמֵאוֹנִי —
כְּחֹטֵה הוֹמָה לְרוּחַ ;
שֶׁלַחֵנִי כְּאֶשׁ
עַל-פְּנֵי חוֹלוֹת ;
עִם שְׂרָקֵי עוֹלָזִים —
אֶחְצֶה עֲנִי-צָחוֹר
וְאֶהְמָה בְּזִיתֶיךָ —
כִּי־נֹת-בָּר.

1950

מְלִים כְּצַפְרִים

אַהֲבָה

— הוא יִשְׁנוּ
כִּי הוא הִיָּה.
הוא מְזַלֵּף
בְּשָׁמִי-שָׁמִים
בְּשִׁעְרוֹתֵי הַלְּבָנוֹת,
הוא גּוֹלֵשׁ עַל כְּתָפָי,
הוא חוֹשֵׁף
גַּלְת אֹרֶה יְקָרָה —
חֶסֶד מְתוֹק-חָרִיף
נִתַח-נִצְחִים רְחוֹק.
הוא מְתַנַּחֵץ בְּעֵינַי,
הוא מְרַעֵף נְעוּרִים
לְגוֹף הַמְסֻכָּן
הַזּוֹקֵף עֲצָמוֹ
וְצוֹעֵד אֵט —
הַמְּוֹתָהּ.

לא עַת הוֹדִים לְנוּ
וְלִקְרַאת עָרֵב —
הוא זָקֵנוּ לֹא יַעֲשֶׂה,
כִּי עָלוּ עֲשָׂבִים, וְעֲשָׂבִים
בְּלַחֲיוֹ הִיָּפָה.
— רַק שְׁלֵג שְׁעָרַי —
לוֹ יִרְמַז מְמַרְחָקִים:
בוֹא אָבוֹא לְפָגִישָׁה...
— בְּשִׁמְלָה אֲשֶׁר אֶהֱבֶה —
וְהוּא אֶת פְּנֵיו
בְּשִׁעְרַי יְלִיט:
רֵיחַ טוֹב שֶׁל אֲשָׁה
מְשַׁעֲרָף נוֹדֵף...

*

יש מלים כצפרים נדירות
עפות אלי;
באות מאי-שם
מעבר להפנה –
שכל אור בעקבותן;
יש זוהרות ומעמעות
בגלים לוחשות;
יש מצלצלות כפעמון צמום –
ויש שחורות ועמקות כקבר.
לא אדע מנין באו.
מרששות הן כצפרים
מוזרות חדפעמיות –
כמגע לא מזה
עם אחד פלאי...

1964

*

כָּל הַכְּתוּרִים אָנִיחַ לְרַגְלֶיךָ :
חֶתֶן-שָׁמַיִם
— אֲשֶׁר לֹא בָּא —
אֲשֶׁר לֹא יָבֹא.
אֲמוּלָה מְפֹלָה,
אֲמָה בְּפֶתַח
— אֲחִיקָה —
לְחֶסֶדְךָ הָאֲחֵרוֹן.

1964

מות הצופים

יְדַעְתִּי לֹא יֵאָרְכוּ יָמֵי
עַל אֲדָמָה זֹאת.
גַּם אִם תַּחֲסֹם מְאֹד הַיָּד
וְתִיף
וְאִם גַּם יִמְתִּיק עוֹד
הַדָּם לְזִמְרָה –
שׁוֹקֵק בְּרֵהוּטֵי
יֹצֵא מִגְדָּרָיו –
זֶה הַבֶּשֶׁר הַנִּעְלָה
הָעֶצוּב –
שְׁעָתוֹ בּוֹא תָבוֹא:
"גִּזְ-הַשְּׂוֹת"
– יוֹם הַגְּעֵזָה הַגְּדוֹלָה –
לֹא יִרְחֹק עוֹד
בְּעֵמֶק זֶה;
– אוֹדֵךְ הָאֵל –
כִּי שָׁמַתְנִי
עִם צוֹפִים
בְּרֵאשֵׁי-מִגְדָּלִים;
– וּבְבוֹא הָעֵת –
זֶה אֵל זֶה יִקְרָאוּ:
בְּאֵלִים-תְּבוֹנָתָם
בְּצִלְלוֹת-הַוְיָתָם
– בְּהוֹד-שְׁלוֹתָם –
עַד צֵאת נַשְׁמָתָם.

*

אָדָם יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה
צְנֵאָרִים —
וְהוּא נִשְׁחָט
פְּעָמִים רַבּוֹת,
אָדָם יֵשׁ לוֹ
הַרְבֵּה יְצָרִים
וְהֵם נִבְחָשִׁים
עַל-יְדֵי "הַלֵּא טוֹב",
אָדָם יֵשׁ לוֹ
טִירוֹת מִפְּלֹאוֹת
וְשָׂמִי-שָׂמִים
נְאֻדְרֵי-בִקְדָשׁ;
וְשָׂבִיל צַר —
מִן הָעֶרֶשׁ, עַד
לְקֶבֶר — — —

1964

המְטָרָה

כְּסֵלְמַנְדְּרָה גְדוּלָה
צְרוּפֶת-אֵשׁ
יִרְבֵּץ עָרֶם
לְפִתְחֵי-בְּרֵאשִׁית:
יְנוּקָא וְשָׁב –
וְלַעֲג תִּינוּקוֹת בְּשׁוּק
נִתְּרָה עָלָיו
כִּי מֵעִינֵנו יִצְיֵן הַיֶּלֶד
וּבְרֵאשׁוֹ הַשִּׁיבָה פּוֹרְחַת
וּמְלֵא הַרְחֹב חַיִּיכֹו
מְקַצֶּה אֶל קֶצֶהוּ –
סְתָמִי, תְּכַל,
כְּרָקִיעַ-שְׁטוּף-גֶּשֶׁם.

1964

רוח היא באָנוש

אָחי פֿלאַני באַרְגֶז
הצִמִיד קסדת-תּפֿת
לְרָאשִׁי ;
אָסר בְּכָבִלִים זְרִי
נָתַן רִגְלִי –
בְּסֵד ;
רוח היא באָנוש :
לְחַשׁ רְעוּת –
שְׁלַח לְשׁוֹן תְּדָה –
כְּשֶׁן-פְּתָנִים
אֲרִסִית –
רוח היא באָנוש :
תִּקַּע סִבִּין בְּגָבִי –
אָנִי הָאֵח,
רוח היא באָנוש :
עֲמִיתוֹ הַפְּצוּע –
לְמָקוֹם-מְבֹטָחִים
שְׁאֵת ;
קַעַר תְּזַהוּ
מִגֵּן לְבֵיתוֹ
הַמָּט,
מְשִׁיא-מְאֻיָּיו –
מִבֵּין רוּם-עוֹלָמוֹת –
יִזְרַע מְוֹת עַל אָח :
רוח היא באָנוש .

ליל-פּוֹכְבִים

אַלְפֵי-שָׁנוֹת-אוֹר,
בִּינְךָ וּבִינִי –
אַתָּה יוֹשֵׁב:
בְּמֵאָדִים –
בְּנִגְהָ –
שְׂרוּיָה אֲנִי
גַעְשׁוּשִׁים, בַּעֲבוּעַ:
וְתוֹעוֹת הַקְּרָנִים
בְּמֵאֶפְלָיָה,
עֲדִיךָ –
קְרָנִי לֹא תִגִיעַ –
קְרָנְךָ, –
לֹא עָדִי:
אַלְפֵי-שָׁנוֹת-אוֹר
בִּינְךָ וּבִינִי.

שְׂבִיל-הַחֶלֶב
נִגְרַל לְתוֹכִי –
וְשׁוֹקֵעַ כְּבֹד
וְהוֹמָה:
גִּרְעִינִי-כּוֹכֵב
נוֹכְטִים,
טוֹפְחִים, מְרַשְׂרָשִׁים –
הִנֵּה אֲנִי מְשַׁרְשֵׁי –
וְאַתְּעָה
בְּמֵרוֹמִים-לֹא-לִי –

וְאֵשׁ-כּוֹכְבִים קְרָבִי.
כְּאֶבֶן לֹהֶטֶת,
אֲחַצֶּה הָאֶפֶק –
וְאֲשַׁקֵּעַ בְּדַמְמָה,
אַלְפֵי-שָׁנוֹת-אוֹר –
בִּינְךָ וּבִינִי.

רְקִיעִים אֶלָּה –
יִהְיוּ נְכֻטִים
עֵינֵי תִרְאֶה אוֹתָם –
לְעַד:
עֵינֵי קוֹלְטוֹת אוֹתָם
עַד מֵעַבְרָה...
עַד מֵעַבְרָה... עַד.

העור המספן

העולם המבקר
המסכסך.
חורק על ציריו:
בוהש בלב העגף,
ההומה, הקודת —
מפה בו גלים גלים...
קפודי עמים.
זוקפים זיפים,
מתפדרים —
שנים חורקות,
אגרופים נקפצים;
קריאות זעם
— צולפות —
מקצה תבל
עד קצה.
ופתע
מעל צף
אדם יחיד
שט בודד
כעיט אורב
הלב כעלה ברוח:
זיו מקרין
לעברים:
מבקעות רחוקות
אדים חריפים
מתמרים
והיערות הנמים —
— מחבואי הרג —
סולדים,
מסתמרים,
ואתם מסמיר
העור המספן...

שיר קיץ ישן

— הקיץ הוא
הפרחים על שמלתי;
שדה-השלה,
המשטרע באפק,
ושפתיד הנחות
על שפתי;
— הקיץ הוא
פרגים אחרונים,
— מאדימים
בצהב-שדות;
ממטרות
קרירות;
— גדרות לחות
בתצות;
עור הפתח
— השזופה
בלחם הטוב
— בכפות-ידיך
החזקות;
לשד-הבקרים
— ספוגי-טל
עודם דולקים,
מבעד ערפלי-זמן.

*

סְפִיחַ-חַיִּיד
— חָרֵד, רוֹטֵט
אֶל דְּפָנַי-צְלֵעוֹתַי
מִדָּפֵק
כָּמֶה לְפָרִץ,
וְאָנִי —
אֲכַנִּים בּוֹ יוֹדֶה:
בְּלִי יָרִים רֹאשׁ,
הֶצֶפֶע!
— וְהוּא אֵינוֹ צֹפֶע
הוּא שׁוֹשֵׁן,
הוּא רֹאשֵׁי-עֲשָׂבִים,
רְפִים, בְּהִירִים,
הוּא שֶׁעַר נוֹטֶף-אוֹר
בְּקִצָּה-הָאֲצָבָעוֹת.
— הַתְּגִלוֹת
שְׂרָשֵׁי-הַפְּלֶא —
בְּרַפִּים לוֹ אֶפֶף:
הַסְּפִיחַ
הוּא הַזֶּהר
וְהַדְּמָעוֹת בְּעֵינַיִם —
הַעֲשָׂשׂוֹת, הַזּוֹכְרוֹת.

1965

*

צָרוֹר-פְּרָחִים נְשֹׂאתָ לְקִרְאתִי :
כְּאַבוֹקֶת-אֵשׁ כְּחֶלֶה
הַעֲלִיתְ אוֹתָהּ
אֶל מְרוֹמֵי-הַיְשׁוּת ;
הַפְּרָחִים הַבְּהֻבּוֹ, נְעוּ
כְּנִיד הָאֲנִיָּה :
אֲבוֹקֶת-פְּרָחִים –
הָאֵשׁ מִהֶבְהַבֶּת
נְסֻעָה עִמִּי
לְמִרְחָקִים :
לְלֹא-שָׂרֵשׁ,
לְלֹא-בַיִת,
מֵאִירָה מְרַחֲבֵי-יָם
וְעַרְפְּלֵי-תְלוּם.

שׁוֹפְרוֹת בְּאֵילַת

בְּעֶצִיּוֹן-גְּבֵר
תּוֹקְעִים שׁוֹפְרוֹת –
מְרִיעִים רַמְקוֹלִים:
אָנִי בָּאָה!
אָנִי נוֹשְׂאָת –
זָהָב אוֹפִיר
עַל מִי יָם-סוּף
שָׁמֶשׁ עוֹלָה:
עֲבָרִים כְּבָדִים
תּוֹקְעִים בְּשׁוֹפְרוֹת
בְּעֶצִיּוֹן-גְּבֵר
אֲשֶׁר אֶת אֱלֹהִת –
אָנִי בָּאָה:
כְּאֲנִי –
זָהָב-אוֹפִיר,
אֱלֹמִגִּים,
שֶׁנֶּהָב וְתַכְיִים:
בְּעֶצִיּוֹן גְּבֵר
אֲשֶׁר אֶת אֱלֹהִת –
תּוֹקְעִים שׁוֹפְרוֹת.

1965

שירי ריח מריר

אלהי מרומים!
כל הדללים שתו עלי:
— אדמים, כחלים, צהבים —
כגלגל, כסופה —
הם סביב

ואני — אי אשים ראשי —
ולי די בגזר אחד
ושתי רקפות לנוי
אלי, הנוטה שמים —
תן שלום מעל
למען הילדים ו"הפתאים"
אשר אהבוך,

היונה לא הביאה
עלה-זית
טרף בפיה —
ולרוח —
ריח-דם מריר:
מחר תנשב רוח-צפון
היום נושבת רוח-דרום:
ריח להן לרוחות
ורקטי-הלשד
משועים לעלה-זית
טרף בפיה —
ואין.

1965

שִׁיר הַכָּנָף הַפְּצוּעָה

— הַדָּם הַנִּשְׁפָּךְ בַּמְסָתָרִים —
לְלֹא-קוֹל
לְלֹא-צָבַע
לְלֹא-רֵיחַ...
צְחָצְחוֹת-חֲרָבוֹת
בַּמַּעֲמָקִים:
— תָּרַב אִישׁ בְּרַעְיָהוּ —
אָח-בְּאָח
שְׂדוֹת-נֶפֶשׁ
— מְנִיבִים —
— בּוֹעֲרִים —
— עוֹלִים בְּלִהְבוֹת —
הוֹפְכִים-אֶפְרַיִם.
— הַדָּם הַנִּשְׁפָּךְ —
לְלֹא-קוֹל
לְלֹא-צָבַע
לְלֹא-רֵיחַ...
לְלֹא-טַעַם.
זְלוּף מֵיָם זָכִים עַל תַּבַּל-טְרוּפָה
— הַפּוֹף —
יֶרֶק-אֵיבָה
לְכַחַל
עָמַק רוֹגֵעַ:
הַתּוֹז
— "גַּז מְדַמֵּיעַ"
דְּמָעוֹת-אֶתְרוֹג,
"נִשְׁרֹת-הַזְּדִכְכוֹת"...
הַעֲלוֹת מְרַפָּא
לְעוֹלָם דָּוָה.

בית זועק

פילים גועשים,
מנגחים קירותי —
מרטשים בטני —
ובעלי שותק, כפוף —
עומד מרחוק — — —
הוא בנני!
עשאני אבני-גזית
זהבות, מסתות,
וקמר עלי גג-רעפים
אדמים-מאירים —
איכה יצמד מרחוק?
שמעתי צפיעת-תינוקו הראשון —
בעודי מפיץ ריח צבע טרי;
על מזוזתי חרתו
קוי-גדולם
בנים ובנות —
מקרבי התעופפו:
לארבע רוחות-השמים;
בעלי דבק בי —
כשבולל בקונכיה.
שמעתי צחוקו ובכיו;
ואנחותיו בלילות;
ראיתי לדות ומיתות;
ספגתי חיים הרבה —
עד שהאירו קירותי
מרב זמים ותבונה;
אמרתי: הוא יסדני
לו ולבניו
ולבני-בניו אחריו;
ועתה נוגסים בי
פילים גועשים
ופטישים מרטשים בטני
וחברי — העצים הרמים
נרצחים בגרזנים,
ובעלי עומד מרחוק
כפוף ושותק — — —

תְּפִלָּה אַחֲרוֹנָה

שִׁירֵי סוּף

לנעמי גלבע

*

- הָרוּחַ לוֹחֶשֶׁת מָה
לְחַשׁ סְתוּם,
מִבְּעִית...
הָעֶרְפֶּל הַזֶּה
– בְּצַמְרַת-הָעֵץ
מִנֵּינָן?
הָעֵינַיִם?
לֹא אֶהְבֵּתִי עֵינַיִם,
וְכַעַת אֲנִי אוֹסֶפֶת
חוֹפְנֹת בְּצַמְאוֹן
– כְּאֶסֶף
פְּסוֹת-בַּד
סִסְגוֹנִי,
– עֲבוּר הַבִּבְה הַגְּדוּלָּה
– הָאֲחַת שֶׁהִיָּתָה לִי
– כְּחַל־ת-הָעֵינַיִם...
(עֵינֵי הַנֶּכֶד,
כְּחַלּוֹת יוֹתֵר!)
– וְשָׁמַשׁ זוֹ עֲלִיזָה
– לוֹחֲנִי
– חִיּוּכָה מֵר-רוֹגֵעַ
לְעַת עָרֵב;
– שְׁדוֹת מוֹרִיקִים
לֹא שְׁלִי,
– שְׁדוֹת-זֶרְעָתִי
כְּבֵר רְחוּקִים.
אֲשֵׁב תַּחַת
– אֲזַדְרֹכֶת חֲשׂוּפָה
– הַחֵם עָרֵב
לְאֲבָרִים לְאִים
– לֹא אֶשְׁמַח
לֹא אֶתְעַצֵּב
– אֲנִי בִשְׁלֹכֶת
כְּאֲזַדְרֹכֶת.

*

הָרִים וּגְבֻעוֹת
מִתַּחַת לְעֵינַיִם –
הַפְּקוּחוֹת –
וְהַבְּלָתִי-רוֹאוֹת:
אוֹקֵינוֹסִים
שָׁל-אוֹר,
וְהַזְמוֹת מְאֻפְּלָה
וְאַתָּה כְּגִרְגִיר
בְּהֵם נְעָה –
וְחוּט-הַשְּׁעָרָה –
הֵם חֲיִיךְ;
דְּקָה הַפְּתִילָה
נִמְתַּחַת –
אֶל הָאֵין:
וְאֵין הוּ
בוֹ לְקֶשֶׁר –
הַחוּט הַנְּמוּג;
פְּקַע הַמִּיתָר –
מִפְּרֶפֶר עַל-פְּנֵי הָאֶפֶס:
מְאִיר וְכֹבֵה
כְּבֵה וּמְאִיר...

1966

הוא

לד.ב.ג.

הוא אבד זְהוּתוֹ ;
בְּמַעֲרַבְלֵת
בְּהַתְּפֹת־שׁוֹת
בְּסַעַר :
— היא נִשְׁמָטָה מֵעָלְיוֹ —
— זְהוּתוֹ —
— טְלִיתוֹ הִקְדוּשָׁה —
עוֹרוֹ הִיָּפָה :
וּבְתָרִיקָה
— נִפְלוֹ —
בֵּין כְּפוֹת הַדְּבִים
וּמִלְתָּעוֹת הַנְּמָרִים :
הוא שְׁרוּט,
מְכַרְסֵם,
נְטָרָף,
וּמְטָרָף.
אָבֵל הוּא
— יְתַעוֹרֵר —
לְפִתְעָה :
יְאֹסֵף בְּתָרִיו
מִבֵּין צְפָרְנִים
וּמִלְתָּעוֹת.
— וּמִבְתָּרִיו —
אָדָם יִבְנֶה :
— הוא שׁוֹב יְהִיָה —
"הוא"
רַק הוּא.

1966

שִׁירֵי יָם

דוֹמָם

— מוֹל שְׁמַיִם מַעַל —
 כְּצֶדֶף :
 תְּקוּעַ בַּחוּל ;
— מוֹל הָאוֹר —
 כְּגִרְגִיר ;
— נִשְׁקָף אֶל הַנְּצַח —
 לְא־נִיעַ ,
 לְא־קוֹל —
 כְּדוֹמָם —
 הַיּוֹת אֵלֶם ,
— בְּלִי-הַכָּרָה —
 דוֹמָם .
 הַיּוֹת תִּלְקַ
— מִיִּשׁוֹת-רְחוּקָה —
— — — וְלֹא-לְדַעַת זֹאת —

סְתוּ בַיִם

מור-האצה הקריף,
ומדוונות מתות
גושי זכוכית כחלה
על החול הנזהב
אור מרפף
בשברירי צדפים
מלאי-מים;
ענן רווי-מטרות
יוצק
עופרת חדשה
— בגלים —
מעמיק תהומות:
באימה כהה.

1966

ניחוח גועש

הבקר
הגיש הקים
גביע ניחוחים :
ריח אצה
וסנפיר,
מלח-ים
ומלח-דמע,
הד נהיה
וחבוק מהבהב
וזכרון מוצץ
לשד עצמות.
הבקר הוא
משטח משי
אף תוכו
"לבה" הומה ;
ועדת שקפים
סעורה
צורחת מר
במרחק.

1966

*

— מים גְּנוּבִים —
לא יִמְתְּקוּ:
מְרִים הֵם
כְּלֶענָה
וּמְלוּחִים
כְּדַמְעָה.
— וּבְמַחְלוֹת —
חֶשֶׁן.
עַל מְרַחֲבִים גְּלוּיִים
שָׁמַשׁ צְעִירָה
תְּנִיעַ גְּלִי-עֵתִים;
וְהוֹתֵם הַלְבָּן
אֲשֶׁר עָלָה
בְּאָבִיב,
וְאֵת הָרֹאשׁ הַצְּעִיר
לא עָטַר,
יִנַּח כְּשִׁי
עַל הַגֶּל —
בְּסֵתוֹ.

1966

לפני תמונה של ציר מת

לשמואל עובדיהו

בְּקִפּוּלֵי הָעֵלָה הַזֶּה
אֲשֶׁר לְשׁוֹשְׁנָה הַלְּבָנָה,
— בְּחִירוֹן הַקְּמִילָה —
כָּאֵן נְסוּף עֶצְבֶּךָ
הַרְף, הַקּוֹבֵל,
וּבְשׁוֹשְׁנָה זֹו
הַאֲדָמָה:
— כָּל דְּמָךְ נֶאֱגָר —
חֹמֶר וּפְקִחַ,
בְּשֵׁל וְרוּחַ,
וְנִשְׁעַן עַל
שְׁנוֹת חַיִּיךָ;
— וּבְפִקְעֵ זֶה —
אֲשֶׁר שְׁמַט רֵאשׁוֹ
— כָּל גּוֹרְלֶךָ כְּלוּל:
כְּמוֹהוּ נִכְנָע
וְאֶשֶׁר,
— שֶׁר וְנִכְנָע —
נוֹטְפִים חַיִּיךָ:
— טְפָה טְפָה —
עַל הַבֶּד:
כָּאֵן אֲסַפְתָּם,
— כְּאֲשֶׁר בְּקִשְׁתָּ —
לְעַד.

1966

תַּנְחוּמִים

צַל-עֲלִים עַל הַקִּיר
מִנְעִנֵּעַ נְחוּמִים :
עֲרֹסֶלִי-תַעְתּוּעִים –
שִׁיר-עָרֶשׁ לְדָוִד :
נוֹם – הַנְּצַח זֹרֵם
בְּעֲרוּצִים קְבוּעִים –
אֵל תְּנִיעַ קָדַד
אֵל תְּעִיר :
הַקֶּשֶׁב, הַנְּצַח זֹרֵם...

1966

שירים קצרים

*

הזכרונות —
הם, אינם ברשותנו:
כגנים שתולים
הם בנו —
מאז
פורחים הרחק
ואין יודעים
אי גנינו האמתיים —
אם לאור-היום —
או במקמני-מחשכים.

1966

*

הַמְּלִים,
אֲשֶׁר נִתְּקוּ מִפִּי –
כְּשֶׁבִטִי-אֵשׁ –
הִכּוּ בִי,
כְּבָרְקִים עוֹד אֲרֹאֵם
בְּחִלּוֹמוֹתַי –
אֶךְ אֲנִי עֲצָמִי –
כְּבָר עָפָר וְאֶפֶר.

1966

*

– כְּעֶפֶר וְאֶפֶר –
וְהַקִּיץ לֹא לִי
וְהַמְּנַגֵּינּוֹת
– הַנְּשֹׂאוֹת בְּרוּחַ –
נוֹשְׂרוֹת כְּמַלְחָה
עַל הַצְּלָקוֹת,
שֶׁלֹּא יִגְלִידוּ,
לְעוֹלָם.

1966

הזקן ובגיו

הם שמחים
לאיד שפרי הלבן,
חומדים וסולדים –
מפני בקקו
הפסוף;
הם תוהים
ומתפייסים רכות –
עם דפק-לקבי,
ההולך ונמוג;
מחיקים –
למראה הלוכי המהיר;
שלוחי
מעכירה רוחם;
בתוגה – חסודה – רגועה –
ישאו ארוני,
אם בוא יבוא
כבר הנס –

ואתו ערב –
היצרח הגן
למראה ענגי-נחשת
כבדי-שקיעה?
פוכב גדול
יעמד בשמים –
אפרים-כחלים:
ערב טעון-אביב
ושנים,
וכל הימים
יהיו אבודים.

אָדָם וְגוֹר-פְּלָבִים

“רֵאת-בְּרָזֵל”
– “לֵב מְפֹלְסֵטִיק”
“מַעֲיִם מְגוּמִי”
– נְשִׁימָה
– מָפָה אֶל פֶּה
הַפִּיחוּ בּוֹ
רוּחַ-חַיִּים :
– הוּא הוֹלֵךְ לָמוֹת
כְּגוֹר
– כְּאֲנָקוֹר
– שְׁאֶכֶל גְּרִיר אָדָם
בְּשִׁדָּה...
– מֵת כְּגוֹר
וְהוּא אָדָם :
– רֵאשׁוּ
אֲבוּקָה זוֹהֶרֶת
– לְבוֹ
לְפִידִיָּה !
וְיָדִיו יוֹצְרוֹת
– כִּידֵי אֵל
הוּא הוֹלֵךְ
– כְּצִפּוֹר מְתָה
– אֶל גַּל אֲדָמָה
אֲמָה עַל אֲמָה.

משאלות

— אָנִי רוֹצֶה עֲצִים יָפִים
וְלֹא מְלַחְמוֹת!
וּכְתָנֶת-פָּסִים
וְלֹא מִדֵּי-צָבָא
לְכָל יְקִירִי;
אָנִי רוֹצֶה גֶשֶׁם
וּתְלָמִים מוֹרִיקִים;
וּבְתִים מְלֵאִים
תִּינּוּקוֹת;
לוּחַ-בְּרִיתוֹת
וְ"כֹפֶר-הָאֲחֻזָּה"
— וְרַעַם וּבָרָק
בְּשָׁמַיִם;
וְגִשְׁמֵי-בְרָכָה
עַל הָאָדָמָה
וְכַרְפֵּס וְרֹד
בְּנִקְיָקִים;
וְאַצְטֵרְבָּלִים
עַל מִצְעַ רִיחָנִי
— שֶׁל מְחֻטִּים
תַּחַת אֲרָנִים;
וְצִהָלֹת בְּלִבּוֹלִים
בְּעֵלוֹת-פְּרֻדָּסִים
וּמִפְרָשֵׁי-שְׁלוֹם
עַל יַם-הַתֵּיכוֹן;
וְ"תִמְרוֹן סֶתוֹ"
— שֶׁל כְּרִיזוֹנְטִימוֹת לְבָנוֹת
בְּגָנִים
וְכִדּוּרִים אֲדָמִים מִתְגַּלְגָּלִים
בְּשִׁבְלִים
וְשִׁרוּלֵי-תִינּוּק
— מְאוֹתָתִים שְׁלוֹה
עַל הַקָּבֶל...

אַדְמָה מְדוּבָבֶת

הָאֵם

לוֹ הָיוּ לִי אֲלֵפֵי-גִדִים –
הָיִיתִי שׁוֹטְחַת אוֹתָן
תַּחַת מְנַעְלֵיכֶם הַמְסַמְרוֹת,
עַם גּוֹפְכֶם – הַתְעַנּוֹת;
עַד לְגִבְהַי-שָׁמַיִם
פָּרַפַּר עָלֵיכֶם – וְגוֹגֵן;
לְנֹצַר הַבֵּן –
וְהַעֲלוֹתוֹ לְמְרוֹמִים,
עוֹלָה תִמָּה –
שְׁנֵי לְכַבּוֹת בְּחֻבִּי,
אֵיכָה אֶאָצֵר?

1968

פּוֹלִיטִיָקָה בְּסֵתוֹ

הַנְּצַחֲוֹנוֹת
הַגְּיוֹיֹת הַקְּצוּרוֹת,
כְּתָמֵי-הַדָּם —
עוֹמְדִים שְׂרִירִים:
וְהַשְּׂקָר —
מְבַלְעֵם.
בְּמַחֲ-יָד
וּבְנִשְׁמֵת-הָאֵף
הַבּוֹאֵשׁ;
הַזְּמַן צוֹעֵד
בְּרֵגֶל כְּבֹדָה
עַל הַפְּצָעִים,
נוֹקֵף הַזְּמַן
עַל צְדָפֵי-סֵתוֹ —
גֵּרֶף הַיָּם מְמַרְחֵקִים;
וְהַרוֹחַ קָרָה עֲתָה
בְּאַזְדָּרְכֵת הַעֲרָמָה.

1968

שְׁלֵשָׁה שִׁירֵי חֲרָף

עִיר זָרָה

בֵּית שָׁמֶן, סָגוֹר,
מֵאֲחֵרָיו –
אֶחָד לָבֵן מִתֵּיךְ:
גְּבוּהַ זָרָה,
וּבְרוֹשׁ צָעִיר דָּבֵק בּוֹ;
רְחוֹב תְּלוּל
וּבְתִים,
נִיחוּת-גֶּשֶׁם וּרְקֵב-עֲלִים.
וְעַל גְּבוּהַ
מִזְלָגוֹת-אֲנֻטָּנוֹת –
בוֹחֲשִׁים עֲנָנִים קְרוּעִים.
שְׁלֵשָׁה יְלָדִים הוֹלְכִים לְפָנַי
כְּתֻפֵיהֶם הֶרְזוּת, נוֹשָׂאוֹת-הַעֲתִיד –
עֲתִיד מְלַחְמוֹת וְזוּעוֹת.

1968

*

סוֹבֵב תַּחֲנַת-הַתְּזִיָּה
— בַּפְּעַם הַמְּאָה —
— לֹא גִּירָר שֶׁל חַיִּי-מִמֶּשׁ —
בּוֹדֵד וְקָסוּם,
בְּנֶשֶׁם, בְּרוּחַ.

1968

*

גולן, בִּשְׁן,
קְרִמוֹן וְכִנּוֹרֹת
כָּל הַמּוֹרֶשֶׁת
קְבוּק בְּמִבְּטָ:
הוֹד-קָרִים וְחֵלֹם-יָם
וְאֱלֹהֵי-אֲבוֹת
בְּאֵלֵי הַשָּׁמַיִם –
אֲחִיל וְאֶרְעֵד...

1968

הִיָּה – וְאֵינֶנּוּ

לעדה זמורה

אֵי זֶה צִלְלֶת –
לְרַגַע, לְשַׁעָה, לְתַמִּיד ?
בְּלֶעַךְ הַנִּצָּח –
כֶּסֶה כְּמִים לְאֵין-צֵאת
גּוֹנְעוֹת הָעֵינַיִם,
אֶצְבָּעוֹת מְקַרְיָנוֹת ;
גּוֹיּוֹת – כְּצַנְתָּרְאוֹת-זָהָב –
מֵעֵבֶר מְזֵה מְהַבְהֹבוֹת
וְזוֹלְפוֹת בְּשֵׁם-הַיְוָה :
מְזַנְק, מְפַרְפֵּר,
רַגַע, דְּקָה, נִצָּח ?
כָּאֵן אֲנִי –
רַק אֲנִי...
מְכַרָּה וְטוֹבָה לִי –
וּשְׂסוּעָה –
עֲמוּסָה פְּקַעוֹת-עֵתִיד –
מְלַכָּה וְאַמָּה.

1968

בְּשׁוֹרָה

לזכר אחי בנימין

יוֹנַת-הַדָּם
שֶׁל הָאֵב וְהָאֵם
לְחֶשֶׁה עֲמֻקּוֹת:
הַקְּרִבִּים נִתְפָּצוּ;
הִיא חָגָה
סָבִיב רֹאשִׁי
וְהִגְתָּה נִוּגוֹת:
בְּקָעִים נִפְתְּחוּ בִּי
וּגְבָהִים בָּכוּ חֶרֶשׁ;
הָעִיר הִהוּמָה:
דְּמִיוֹן שָׁוָא, הוּא –
הַזְּיָה רְחוּקָה –
שֵׁם בְּמִרְחָק, תַּק פְּרֹסָה
מִכָּאן
מִיִּשְׁהוּ מְחַלֵּל בְּחֻלְלִיל:
יְלָד הוּא
וְהִגְנָה פְּתוּחָה
לִפְנֵי הַבַּיִת:
בְּקִרְבֵי הוּמָה,
עֲמוּמוֹת –
"שִׁיר הַצִּפְרִים" לְפָבְלוֹ קְזוֹלִים:
נַע, וְנִעְלָם
וְחֹזֵר
וְהוֹלֵךְ וְאוֹבֵד –
בְּתוֹגַת-עוֹלָם:
וְחֹזֵר
וְהוֹלֵךְ וְאוֹבֵד –
בְּתוֹגַת-עוֹלָם:
יוֹנַת-הַדָּם
מְחַלֵּקָה סָבִיבִי:
"שִׁמִּי יִדָּךְ עַל רֹאשׁוֹ"
כִּי הוּא הוֹלֵךְ לְמוֹת
"אָנָּה – שִׁמִּי" –
כִּי זֶה הַבְּקָר הָאֲחֵרוֹן;
אוֹר בַּחוּץ –
וְאֲנִי שׁוֹמַעַת אֶפְלָה:
"הַנְּשָׁמוֹת קְשׁוּרוֹת" –
אֲמָרָה הַיּוֹנָה
וְהֵן נִפְרָדוֹת עֶתְהָ,
שִׁמִּי לֵב לְקָרַע –
הוּא יִשְׁתּוֹת רַבּוֹת
שִׁמִּי יִדָּךְ עַל רֹאשׁוֹ –
כִּי הוּא הוֹלֵךְ לְמוֹת

וְלוֹ גַם מְלֵא הַרְחֹב
הַמֵּית-חַיִּים,
וְאֵת חוֹזֵה בּוֹ
בְּלִבּוֹ חוֹתֵף
– אֶחָד נֶעְלָם –
לְאֵט אֶת הַחוּט –
וְשׁוֹחֵט אֶת יוֹנֵת-הָאֶתְנֶה.

1968

*

תְּמוּלֵי אֶרֶץ
וְכֵן גַּם שְׁלוֹמִי —
— וְאֵלֹהֵי לִי, יֵשׁ עוֹד מִחֶרֶת.
נִפְיֵתִי חָטָה בְּ"טְרִיאָר"
וְלֹא הִיָּתָה כְּמוֹנִי
יֹדְעַת לְגִלְגַּל
הַגִּלְגַּל —
כִּי חֲזָקוֹת הָיוּ יָדַי;
זָרַעְתִּי גִרְעֵינִי
אֶרֶץ בֵּין סְלָעִים —
וְהוֹבַלְתִּי עֵדֶר יְלָדִים,
"כְּבָשִׁי",
אֶל נוֹפֵי-הַמּוֹלָדָת.
קָרָאתִי בְשֵׁם כָּל צֶמַח וְפָרַח
וְאֵת שְׂאוֹל וְדוֹד הַמְּלֶךְ
הַכִּירוּ מִפִּי;
לָחֵם עָנִי הָיוּ
רַב נְעוּרַי;
הַשְּׁלֵמָה כְּבוֹסָה
וְדָלָה.
— וְאֲנִי
"בְּרוּךְ ד' יוֹם יוֹם".
— הַ"אֲבָרֹךְ" כְּעַת אֱלֹהִים
וְאָמוֹת?

1968

שיר לְאֶקְלִיפְטוֹס

גִּזְעַף הַיְשִׁישׁ הַרְחֵב –
אוֹן עֲנָפֶיךָ –
שָׁנִים – עֲמָדוֹ בְּגֶשֶׁם וְסַעַר,
עֲמָדוֹ, וְרֵאוּנֵי גְדֻלָּה מִתְגַּבְּהֶת,
לְקִרְאֵת צִמְרֶתְךָ –
נוֹשְׂאֵת רֵאשִׁי בְּכַמִּיהָ
לְאוֹשֵׁת עֲלוֹתְךָ
שׁוֹאֲפֵת נִיחוּחַ חַיִּיךָ
בְּעֶרְבֵי קִיץ הַדְּמָמִים;
מִחֶכֶה בְּסִתּוֹ,
לְנִשְׁיֵרֵת קְלֶפֶתְךָ –
רִיחֵנִית כְּקִנְמוֹן,
וְעוֹזֶרֶת לְךָ,
לְקֶלְפָּה, לְהַשִּׁירָה,
לְמַעַן גְּלוֹת עוֹרֶךָ הַחֲדָשׁ –
הַיֶּרֶק-לְבַנְבֵן, הַרְעֵנִי –
כְּעוֹר אָדָם;
וּבְהַעֲלוֹתְךָ נֹצֵה בְּסִתּוֹ
עַת הַפֶּל יִבֶּשׁ מִסְכִּיב –
נִצְתָּךְ הַלְבְּנָה הַשְּׁעִירָה
וְרִיחָה הַחֲרִיף – הָאֵטוֹם בְּמִקְצֵת
הַתְּלוּיָה אֲשֶׁכּוֹלוֹת, אֲשֶׁכּוֹלוֹת
עַל סִנְסִנִּיךָ, וְנֶאֱחָזוֹת בְּהֵן
דְּבוּרִים, וְצִרְעוֹת,
הוֹמּוֹת, מְזֻמְזוֹמוֹת,
וְרִיחֵן אֵף הוּא
מִתְעַרֵּב בְּרִיחֶךָ
וְ"כּוֹכְעִי"-תִּפְרָחְתְּךָ
הוֹלְכִים וְנוֹשְׁרִים לְרִגְלֶיךָ,
עַל הַחוֹל הַרֶךָ –
מִשְׁחַרְרִים אֶת הַנֹּצֵה הַשְּׁעִירָה
שֶׁהִיְתָה שְׂמוּרָה וְחֲתוּמָה
תּוֹכֵן –
וְאֵנִי אוֹסֵפְתֵן
וְהֵן יִרְקוֹת בְּהִירוֹת,
וְנֵאוֹת כְּחֲרוֹזִים,
צוּבְרֵת גְּלִים, גְּלִים,
וְשׁוֹזֶרֶת עַל חוּט –
עֵנֶק לְגִרְגָּרֵת –
הַשְּׁחוּמָה;
וְעֵלִים נוֹשְׁרִים אֲדָמִים,
אֲרָפִים וִיבֶשִׁים –
וְתַחֲתָם, מְלַכְלָכִים
רְפִים, בְּהִירִים, דְּרָפָם מִסְתַּנְּנֵת הַשְּׁמֶשׁ
מִתְנוּעְעִים בְּחֵן

לְכָל רוּחַ קָלָה
בָּאָה מִן הַיָּם ;
וְאֲנִקְוִי מִקְנָנִים וְרוּחֵי שָׁמַיִם
כָּל הַיּוֹם בֵּין בְּדִיף
וְאֶפְרוּחַ עָרֹם
נוֹפֵל בְּחֶבְטָה עַל הַחוֹל ;
וּמַעֲיוֹ כְּחֵלִים נִשְׁקָפִים
מִבְּעַד לְעוֹרוֹ הַדָּק.
וְאֶפְרוּחַ גְּדוֹל יוֹתֵר
אֲשֶׁר גִּרְשָׁתָהּ
אִמּוֹ מִן הַקֶּן –
וְהוּא – מִקְוֵוֹ צֶהָב,
מִנְסָה כְּנַפְיוֹ,
לְרֵאשׁוֹנָה –
מִנְתֵּר וּמְעוֹפֵף,
וְהִתְחַוֵּל בְּעַקְבוֹתָיו ;
וּלְעַת עָרֵב
עוֹמְדִים הַנְּצִים
מִרְחָפִים-וְקוֹפְאִים, בְּאֹוִיר –
סוֹבְבִים אוֹתָךְ וְשׁוֹרְקִים,
וּמְחַפְּשִׁים מְעוֹן-לִילָה –
בְּצַמְרֵתְךָ – גְּבוּהַ גְּבוּהַ ;
שָׁנִים, שָׁנִים הֵם בָּאִים –
לְלוֹן בְּעֶרְסְלִי-עֲנַנְפִּיךָ
הַבְּשׂוּמִים –
וּבָא גַם זוּג עוֹרְבִים,
מִקְרָקְרִים בְּזַעַף –
מִתְנַפְּחִים אֲרָכוֹת,
עַד שְׁשִׁיחָם –
הוֹלֵךְ וְהוֹפֵךְ
פְּטָפוּט שָׁלוֹ
שֶׁל יְצוּרִים – אֲחוּזֵי שָׁנָה
וְאֵף אֶתְהָ רוֹגֵעַ כְּעַת –
זְלוּלִיךָ הָאֲרָכִים, נְעִים לְאֵט –
בְּעֵלֵי הַכֶּנֶף יִשְׁנִים,
יָרַח גְּדוֹל וְזָהָב,
עוֹלָה מֵעַל הָרִי-יְהוּדָה,
וְנוֹטֵל אֵף אוֹתָךְ
בְּזִרְעוֹתָיו לְתִרְדַּמַּת-
לֵיל – קְסוּם –

אלון

אלון קדום
מגלה שרשיו בחיוף —
כזקן את שארית
שניו —
בפה הריק;
עליו קלושים —
על גופו השחור
המצלק;
הוא לוחש
בשפת קדומים —
רבים עברו תחתי:
כנעני כבד גרם
תלה תרפים בין ענפי,
עברי מזקן
אשר בקצה כרמו עמדתי
הניח מכושו בצלי,
התעטף בטליתו
ושפף שיחו
לאל יחיד בשמים;
עליו רועדים ברוח
והם ממלמלים
בליל שפוח קדומות:
אביר רם וגא
גוע בצלי
כשחץ תקוע
בצלב הרקום
שעל גבו;
עתה ילדי-עברים
מקיפים אותי
כפקעות פרחים,
שוחקים בצלי הדל —
שפתם שמעתי בנעורי;
שחור, מצלק,
וחרוש קמטים
רועד ברוח-ערב
אלון שב ולוחש —
פרא וקדוש.

*

סְפִיחַ-הַמָּיָה
מִתְנַגֵּן בְּעָצָב:
סוּף-יָמִים, סוּף-יָמִים;
מָה רְחוּקָה הַיְלָדוּת
וַיְמָה קְרוּבָה –
הֵן רַק שֶׁעַל עֲבֹרָתִי,
הָאֲנִי נִשְׁאֲתִי עַל גְּבִי
מִטָּעֵן זֶה?
הֲאֵת זֹאת?
אוּ הַמְדַבֵּר בְּמִישָׁהוּ אַחֵר?
סְפִיחַ מִתְרוֹנֵן עִם אִשְׁת-אֱלוֹנִים
הַדְמוּת בְּרָאִי –
רְגוּעָה:
כְּבִתוּף אָגַם,
מִטְשֵׁטֶשׁ-גְּבוּלוֹת;
אֶפְלוּלִית יוֹצְקִים
עֲנִי-סֵתוּ,
מִתְמַשְׁכִּים בְּתַמִּיהָ –
מִי יֹאמֶר לִי:
"לִילָה טוֹב, נְסִיכָה קְסוּמָה".

1968

בְּתָא

לאברהם הרצפולד

צְהַרִים בְּעֵין-גְּדִי :
לְהַטּוּ וְהִבְהוּבֵי-שָׂרָב
לְרוּגְלֵי תְמָרִים נִשְׂאִים –
צַל קְלוּשׁ רוּעֵד,
רוּחַ-יָם מְרֻשָּׁרֶשֶׁת,
מְטֻלְטֶלֶת סִנְסוּנִים רְמִים ;
בְּתָא זְקוּפָה :
צְעִיף פִּשְׁתָּה לְבָן לְרֵאשָׁה –
אֶצְעָדוֹת-רְגֻלְיָה הִיפּוֹת ;
מִים מְקַלְחִים בְּתַעֲלוֹת ;
אֶצְעָדוֹת-רְגֻלְיָה
חָרֵשׁ מְצַלְצָלוֹת –
בְּתָא מְהֻלְכֵת יַחְפָּה
עַל רְגֵבֵי-אֲדָמָתָה,
הַשְּׁחוּרָה הַרְפָּה ;
עֶצֶב בְּעֵינָה הִיפָּה :
מְגַן אֵין לָהּ –
מֵת אֶלּוּפָה ;
בְּתָא מְחֻשְׁבֶּת חֶשְׁבוֹנָה :
בְּכַף סְאֵת-תְּמָרִים,
בְּכַף וְכַף הָאִיפָה
וְהֵין הֵיִן בְּכַף :
וְנוֹגֵשׁ קֶשֶׁה – גּוֹבֵה הַמָּסִים ;
סֵלָה הִיפָּה בְּיָדָה
וּמוֹצִיאָה הַגְּבִירָה
תָּרֵס וְחָרֵט :
כּוֹתֶבֶת, מְחֻשְׁבֶּת, מוֹחֶקֶת :
מַעֲבִירָה לְפִנְקֶסָה :
פְּנִקֶס-קֶלֶף –
כְּמַגְלָה קְטָנָה –
וְנִרְתִיקוּ –
כְּסֶף טְהוֹר ;
כְּפוֹת-יָדִיקָה
אֲרֻכּוֹת חֲזֻקוֹת
שְׁזוּפוֹת-שְׁמֶשׁ –
וְאַבְנִים אֲדָמוֹת שְׁקוּפוֹת
כְּנֻטְפֵי-דָם
עַל אֶצְבְּעוֹתֶיהָ נוֹצָצוֹת :
בְּתָא מְבִיטָה בְּאַבְנִים
וְהוֹגָה בְּאֶלּוּפָה הַמֵּת – – –
רִיק הַבֵּית וְקָר
וּבְבִתָּא אֵילֵת-אֶהְבָּה
בְּעֵין-גְּדִי בּוֹדְדָה גְּלֻמוֹדָה ;

עיניָהּ היָפוֹת עַל הָאֶפֶק תְּרוֹת,
מִהֲבָהּ הַשָּׁרֵב — — —
רוֹעֵדִים בְּרוּחַ סִנְסִנִּי-תִמָּר
וּמְצַלְצָלִים צְעָדֶיהָ בְּעֶצֶב —
עַל רַגְבֵי אֲדָמָתָהּ הַשְּׁחוּרָה;
עיניָהּ תְּרוֹת — — —
עַל הָאֶפֶק — עֲמוּד אֶבֶן — — —
גְּדוּד רוֹמְאֵי צוֹעֵד בְּמִרְחָק —
צוֹנַחַת הִיא עַל הָאֲדָמָה —
גִּבְהָ עַל תִּמָּר נִשְׁעָן
עַל פְּנֵיהָ הַשְּׁזוּפוֹת
מְשַׁחֲקִים הַצֵּלְלִים:
כָּף וְכָף דְּבָלוֹת,
כָּף וְכָף צְמוּקִים,
וְכָף וְכָף הֵינְ יֵין:
הִיא כּוֹתֶבֶת, מוֹחֶקֶת,
וְזֹאת וְזֹאת —
לְלוֹחֲמִים בְּכּוֹבֵשׁ,
לְאֲנָשִׁים בְּהָר:
הִיקָרִים לָהּ מִכָּל יָקָר —
לְגִבּוֹרָה הַנִּעְרָץ:
עֵפֶר הִיא —
תַּחַת כְּפוֹת רַגְלֵיו הַקְּדוּשׁוֹת;
יֵשׁ לִילוֹת וְהִיא קוֹרֵאת
לְנִעְרִים, פּוֹקֵדֶת —
הֵם עוֹמְסִים
מִטּוֹב גְּנִיָּה;
דְּבָלִים צְמוּקִים
יֵין וּתְמָרִים —
שִׁירָה אֲרָכָה שֶׁל חֲמוּרִים
בְּלִילוֹת אֶפְלִים —
מְשַׁרְכֶת דְּרָכָה בְּמִדְבָּר
עוֹקֶפֶת מִשְׁמֵרוֹת אוֹיֵב:
וְהִיא עַל נֶאֱקָתָהּ הַכְּהָה
אֲשֶׁר בְּחָרָה בְּעֵדֶר גְּמֻלָּהָ
עוֹטָה שְׁחוּרִים — רְעוּלָה —
גְּלוּיּוֹת רַק הָעֵינַיִם
אֲחֵר כָּל צֵל תְּרוֹת
כָּל נִיד כָּל זֵיעַ
בְּמִדְבָּר לָהּ יְדוּעַ
בְּלִילוֹת אֵלֶּה —
עֲלִיזָה הִיא, קַפְצָנִית,
חַתּוּלַת-בָּר,
נִעְרָה צְעִירָה, הוֹמָה —
בֵּת-מִדְבָּר
יְלִידַת עֵין-גְּדִי
עיניָהּ תְּרוֹת
וְהִיא נוֹהֶגֶת בְּכַטְחָה —

תָּרַב-אֱלוֹפָה, הַקְּצָרָה —
קָרָה — אֶל מִתְּנֵה צְמוּדָה
נוֹהֶגֶת שִׁירְתָּהּ הַעֲמוּסָה.
עַם שָׁחַר —
הִיא כּוֹרֵעַת לְרַגְלָיו —
יָדוּ יוֹרְדֵת עַל רֵאשִׁי:
— “בְּרוּכָה אַתְּ, בְּתִי” —
וְזֶה שְׂכָרָה; —
עַם לִילָה הִיא חוֹזֶרֶת
עֲצוּבָה מְרוֹקֶנֶת
— — — וְכַפְלִים בּוֹדְדֵת — — —
בְּבִתָּא הַיְפָה,
מִמְדָּבֵר-יְהוּדָה!
בְּבִתָּא מְעִין-גְּדִי,
תָּמַר גְּבוּיָה!
— מִתְמַרֵי גְּנָה —
וְעֵינֶיהָ שְׂקָד;
בְּבִתָּא גּוֹזֵל נֶרְעָד
אִשָּׁה גְּלֻמּוּדָה
בְּלָב-מְדָבֵר:
— בְּבִתָּא בְּמַעְרוֹת-הַמְּרֵד —
גְּזוּי תְּמוּדוֹת!
— לֹא הוּד וְלֹא הָדָר —
בְּבִתָּא שְׁלֵד בֵּין שְׁלָדִים
— — — בְּמַעְרוֹת-הַמְּרֵד הַעֲצוּבוֹת — — —
רַק סַל נֶאֱהָה
לְסַפֵּר סַפּוּרָה:
סְלָה שֶׁל בְּבִתָּא
— שֶׁר שִׁיר חַיִּיהָ —
— אוֹצֵר סַפּוּר אֶרֶךְ —
צְרוּרוֹת עֲרוּכִים בְּסֻלָּה:
— בְּעַל, בֵּן, נְכָסִים —
חַיִּי-אִשָּׁה
גְּאָה זְקוּפָה
בְּבִתָּא עֲבָרְיָה קְדוּמָה
— — — אִשָּׁה נְצַחִית יְפָה — — —

אָדָמָה מְדוּכָבֶת

אָדָמָה שְׁחוּרָה,
אָדָמָה גִּירִית
— אָדָמָה סְלֵעִית
וְאָדָמָה כָּדָם:
קָרוֹם נְלוּשׁ
בְּאֶלְפֵי צַעֲדֵי אָדָם,
חֵית-בָּר
וּבְהֵמַת-שָׂדֶה;
אֶלְפֵי שְׁנָה,
דָּרְכוּ, בּוֹסְסוּ בָּךְ
עַמִּים וְלְאָמִים —
— — — וְאֲנִי שׁוֹמַעַת צַעֲדֵיהֶם —
רֵיחַ עֲתִיק
מְנַדְפֶת קוֹרְנִית,
— וּמִתְחַתֶּה בְּסֹלֶעַ
שְׁקַע פְּלֵאִי:
— שְׁרוּי בְּתַרְדְּמָה
מִי תִצְבּוּ?
יָד לְבָנָה-אֲדַמְדָּמַת
יָד שְׂדוּפָה כְּהָה;
— שְׂבִילִים, נְתִיבֵי-תַעֲלוּמָה —
נְמִים בְּעֵבִי-צִמְחָה,
רְבוּעֵי פְּסִיפְסֵי אָדָם,
יָרֵק, שְׁחוּר;
אֲכָן קִטְנָה
שְׂרוּפַת-שֶׁמֶשׁ
וּשְׂטוּפַת-גֶּשֶׁם;
פְּאֵר הָרוֹס
וְאָבוּד — — —
אָדָמָה יָפָה:
— זְקֵנָה וְצַעֲיָרָה —
כָּל רְאֵשֵׁי-הַחֵץ
אֲשֶׁר נִתְקְעוּ
בְּלֵב כְּנַעֲנִים,
עֲבָרִים פְּצוּעִים
— וַיְבוֹסִים מוֹבְסִים —
עוֹד מִתְגוֹלְלִים
בֵּין רְגַבֵּיךְ.
כָּל גְּרוֹת הַחֶמֶר
אֲשֶׁר הָאִירוּ
חֲשֹכֶת מְעֵרוֹת-קְבוּרָה,
רְבוּעֵי-בְּתִים
וְטִירוֹת-מְלָכִים:
מְנֹרוֹת עֲטוּרוֹת
— אֲשֶׁכְּלוֹת עֲנַב וְעֲלֵי תְּאֵנָה —

פְּרִי אֲרֻצֶּיךָ
כָּל כְּלִי-הַיַּיִן וְהַתִּירוֹשׁ
אֲשֶׁר פָּכוּ כָּאֵן
בְּהַלְלוֹת:
כַּדִּים פְּרֻסְתָּנִים
אוּרְנוֹת דְּקוֹת-צִוָּאר —
כַּחֲסִידוֹת —
עֲקָבוֹת-הַיָּדִים עוֹד בְּצַלְעוֹתָם,
וְסִימְנֵי הַשְּׁפָתִים
הָעֵבוֹת הַשׁוֹקֵקוֹת —
וְהַדְּקוֹת הַמְּחִיכוֹת — בְּשׁוֹלֵיהֶם;
תְּכַשִּׁיטִי נְשׁוֹתֶיךָ —
אֲדַמְתִּי —
מְתַנְּהָ יָפִין:
גְּבוּהוֹת, עֲלִיזוֹת —
יוֹצְאוֹת בְּמַחּוֹל:
אֲצַעְדוֹת-רַגְלֶיךָ,
זָהָב טְהוֹר —
עָלֵי קְטִיפַת הָעוֹר
הַשְּׁחוּם,
הָעֲגִילִים מְפֹזְזִים
וּמְצַלְצְלִים
כְּפַעֲמוֹנִים
בְּאַזְנוֹיֶיךָ הַחֲטוּבוֹת
וְרִבִּיד הַכֶּסֶף הַכָּבֵד
דוֹפֵק עַל לוֹחַ-לֶבֶן —
בְּקֶצֶב הַמַּחּוֹל:
שׁוֹעֲטוֹת הֵן בְּמַעְגָּל —
וְהִנֵּךְ-הַשְּׁלֵמָה
מְרֻשָּׁשׁ
כְּכַנֵּף לְכַנֵּה.
כַּד-עֲנָק —
בְּיַד עֲבָרֵי רֶם
יוֹצֵק זָרֵם אָדָם
לְתוֹךְ פֶּה פָּעוֹר.
מִי יֵדַע סוֹדוֹתֶיךָ
אֲדַמְהָ גִּירִית, סִלְעִית
סִלְעֶיךָ מְכַרְפָּמִים
וּבְנֵעֲצוּצִים — רְקִפוֹת וְרִדוֹת
מְחִיכוֹת
וּמְתַחַת לְסִלְעַת
עֲבָרֵי קָדוּם
קָבוֹר,
הוּא מְבִיט אֵלַי וְשׁוֹמֵעַ שְׁפָתַי.

שירת אשה

- ברוך שעשני אשה
שאני אדמה ואדם,
ואלע רכה ;
ברוך שעשיתני
עגולים עגולים —
כגלגלי מזלות
ועגולי פרות —
שנתת לי בשר חי
פורח,
— ועשיתני כצמח השדה
נושא פרי ;
שקרעי ענניך,
מחליקים כמשי
על פני וירכי ;
ואני גדולה
ומבקשת להיות ילדה,
בוכיה מצער,
וצוחקת, ושרה בקול,
דק מן הדק —
כצרצר זעיר
במקהלת כרוביך
הנעלה —
קטנה שבקטנות —
אני משחקת
לרגליך —
בוראי !

בְּנֵי

— בְּנֵי אֲשֶׁר יְלַדְתִּי —
וְהַמּוֹת תִּלְשׁוּ בְּאַחַת:
הוּא עַל-יָדֵי.
יֵשׁ וַיְבוֹא
עִם עָרֵב
וַיֵּשֶׁב לְרַגְלֵי,
— עִם עָרֵב —
יִנְיַח רֹאשׁוֹ עַל בְּרַכְיִי.
בְּנֵי יֵרֵשׁ אֶת עֵינָי:
יִרְקוֹת וּמְרַחְקוֹת
וּפּוֹזְלוֹת מְעַט.
אִפּוֹ סוֹלֵד
וּמִצָּחוֹ גְּבוּהָ
וְהוּא חוֹלֵם
חֵלֹם-עִם
— וְחִזּוֹן-תִּבְלָה —
וּכְנָפָיו חֲזָקוֹת,
תִּמְרֵי-גוֹף
וְקַל רַגְלָיִם,
יָדָיו מְהַקְצָעוֹת
וְהוּא סוֹלֵל דְּרָכָיִם
וּבּוֹנֵה גְּשָׁרִים.
בְּנֵי-ד-עֲפָעְפִּי
אֲנִי מִפְּעֻנַחַת
אֶת אֲכֻזְבוֹתָיו,
וְסוֹד הַשְּׁתִיקָה
קָדוֹשׁ בֵּינֵינוּ;
בְּהֵט-קִנְיָנוֹתָיו
הִיִּהְיוּ
אֲרָאָה
— אֶת נְשׁוֹתָיו —
הַנּוֹשְׁקוֹת צְעָדָיו.
בְּנֵי, הוּא עַל כְּתָפוֹ
יֵשׂא לְקַבֵּל אֲרוֹנִי —
יִשְׁתַּל עָלָיו
אֶקְלִיפְטוֹס מְאוֹשׁ,
יִקְנֶנּוּ בּוֹ
נְצִיִּים הַצּוֹרְחִים
אֶת צְרִיחַת-יְלַדוֹתָי;
הוּא יֹאמֵר "קָדִישׁ"
בְּבִנְיָן-גֶּשֶׁר
— בֵּינֵי וּבֵינּוּ —

וּיְנַחֵל
אֶת עֵינֵי
לְצִאֲצֵאוֹ.

1969

הַתָּרַב וְהַקָּן

אָנוּ חַיִּים מִוֶּלַח חֲדָה-שָׁל-מַחַט
עַל עֲבָרֵי פִי-פִּתְחָה;
בְּגִבּוֹל הַתְּהוֹם —
אָנוּ שׁוֹתְלִים גְּנִים,
יֹלְדִים יֹלְדִים,
קוֹטְפִים פְּרִי;
שְׂבִילֵי אַבֹּתֵינוּ
נְטוּעֵי הַשׁוֹשָׁן
וּפְסִיעוֹת-הַשֶּׁפֶי
נִטְרָפוּ זֶה כְּבָר:
בְּיַדֵּינוּ חֲרָב
וּבְלִבֵּנוּ — עֲלֵה-זֵית,
הַדּוֹקֵי-שֵׁן
אָנוּ לוֹחְמִים,
כָּל הַשְּׂדוֹת מְחַכִּים,
כָּל הַקְּנִים מְלֹאִים
— אֶפְרוֹחִים
וְחֲרָב תְּלוּיָה מֵעַל.

1969

טִיס בּוֹדֵד

בְּשֵׁדוֹת-שָׁמַיִם-לִילִיִּים
גּוֹף-הֵילֵד –
בִּינֵינוּ וּבֵין הַמָּוֶת –
חוֹצֵץ;
בְּאַפְלָה, הוּא הוֹמָה
מִחֲלִיק.
עַל-פְּנֵי – "שְׁבִיל-הַחֶלֶב":
עֵינֵי-כְּרוּבִים –
בוֹרְקִים בּוֹ
בְּעֵינֵי שָׁרָף אִים;
שְׁבִילִי-עָנָן
לְאִים –
נִמְשָׁכִים, נִמְוָגִים:
בְּשְׁבִיל-הַחֶלֶב –
טִיס בּוֹדֵד תּוֹעָה;
טִיס בּוֹדֵד,
אִי הֵיעֵד?
עָנָן לָבֵן בְּשָׁמַיִם –
כְּסוֹת-נֶצַח
קְרִירָה?
זְרוּעוֹת-רַעְיָה –
קְטִיפָה חֲמָה
עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה?
טִיס בּוֹדֵד
הוֹמָה בְּמַרְחָקִים,
נֵעַר גְּלָמוּד
בְּשֵׁדוֹת-שָׁמַיִם-לִילִיִּים
אִי הֵיעֵד?
אִי הֵיעֵד?

שיר לַבְּנָה

הַתְּחַפְּרִי עוֹד
בְּאֲרוֹת שֶׁל תּוֹגָה
בְּלִב־אֲנוּשׁ?
הַתְּחַזְּקִי עוֹד
אֶת הַיָּם
בְּצִיצִית-רֵאשׁוּ?
לְמִשְׁכוֹ אֵלַיךְ,
– הַתְּשַׁפְּכִי עוֹד כְּשׁוֹפֵיךְ –
הַפְּחִלִּים הַרוֹעֲדִים
עַל גְּנִים רְדוּמִים
– וְעַרְבוֹת לְבָנוֹת –
לְהַפְּכֶם לְאֵין-סוֹף
שֶׁל כְּמִיָּה?
הִישָׂא עוֹד מְאֵהָב
– עֵינָיו אֵלַיךְ –
– בְּתַפְלָה –
כָּאֵל אֲהוּבָה נּוֹגָה?
– הֵם מְגַשְׁשִׁים –
בְּסִלְעֵיךְ,
מְדַדִּים עַל לְעֵיךְ
קוֹרְעִים צְעִיפִים,
– דוֹרְסִים קְסָמִים –
– גּוֹרֵי לָךְ –
אָדָם בְּגִבּוֹלֵךְ:
אֲרָאֵל, שְׁטָן וְכָרוֹב.

*

מִיָּתֵר מְתוּחַ
— עוֹצֵר-נְשִׁימָה —
מֵאֶפֶק.
אֵלִם ;
בְּמוֹרְדוֹת-הַכְּרָמֶל
עָרְפֵל וְלִהְבוֹת ;
עַל עֶרֶשׁ עֲשָׂנָה,
פָּגַר חוֹר מוֹכֵס,
מֵעֵבֶר לְהַכְּרָה
לוֹהֲטִים צְפָרְנָיו ;
— דְּמָמָה —
— מִיָּתֵר נִמְתָּח —
לְהִתְבַּקֵּעַ
אִי-שָׁם
— מִיִּשְׁהוּ דוֹמֵם —
פֶּלַח כְּדוֹר מַעְיוֹ...
; דְּמָמָה ;
שְׂמֵמִית מְצִיֵּצֶת
דְּקוֹת,
— מִתְפַּתְלָת —
תַּנְיִן זָעִיר,
— עַל רֶשֶׁת הַחֲלוֹן —
עֵטָה עַל טְרָפוֹ ;
חֶשֶׁךְ רוֹבֵץ
עַל כְּנָפָיו הַקְּצוּצוֹת ;
— לֹא תִנוּעָה —
אָדָם קוֹבֵר חַיִּיו,
בְּנִיחוֹת גְּנוֹת וּמִים...
1969

*

דְּרַכֵּיךָ כָּאֵז –
מִהַבִּילִים
וּלְצִדִּיקָן
מִזְדַּקְרִים –
בְּרַקְנִים גְּאִים –
נוֹטְפֵי מוֹר,
בְּרוֹשִׁים מְאֻבָּקִים,
חֲמֵי-שָׁרֶף
לְעֵת צְהָרִים;
גְּנֵי-בַנְנוֹת
מְנַפְּפִים יַרְקוֹת,
בְּכַנְפֵי קָלוֹת;
פְּרָדִסִים –
כְּבִדֵי עֲלוֹה –
כְּבִהְמוֹת בְּחוֹף נֶהַר –
רוֹבְצִים רוֹוִיִים,
מוֹצְצִים מֵיִם בְּחֶשְׂאֵי;
וְתַחַת אֶקְלִיפְטִים,
מְדַבְּלֵי-שֶׁבֶט –
גְּנוֹת עֲלִידִים
מְאֻדִּימִים;
שְׂבִילִים עוֹד מִתְּפַתְּלִים
בְּאֻדְמַת-בוֹר צְחִיחָה,
וְעַל גְּבַעַת-חוֹל
לְכַנָּה
אֶלּוֹן בּוֹדֵד גּוֹחֵן;
רַק דְּרַכֵּיךָ –
סְרָטִים שְׁחוּרִים,
עוֹצְרֵי-נְשִׁימָה –
נְבֻלָּעִים
תַּחַת אוֹפֵן מְהִיר –
לְלֹא הֶלֶךְ,
לְלֹא סוֹס וְגַמְלָה:
טְרַקִים טְרַקְטוֹרִים
בוֹלְדוֹזֵרִים גְּיַפִּים וְקוֹנְטַסוֹת
כְּעֶדֶר מְטָרֶף –
בְּדְרַכֵּיךָ מִשְׁתוֹלְלִים.

*

הַעֲיִנִים בּוֹכוֹת
לְלֹא-דָמַע
עַל רְאוּתָן אוֹתָךְ –
בְּקִבְר
עַל שְׁאִינְךָ שׁוֹמֵעַ
אֶת הַאֲדוּגָיו מִן הַחֲמִישִׁית
שֶׁל בְּטֵהוּבָן
וְאֵת קְטַע-הַחֲלִיל
מִ"אוֹרְפֵאוֹס" שֶׁל גְּלוֹק
אֲשֶׁר אָהַבְתָּ
עַל שְׁאִינְךָ יְכוֹל לְהַרִיחַ
עָלֶי אֶקְלִיפְטוֹס מְעֻשָׁנִים
בְּמְדוּרָה אֲטִית
בְּרוּחַ אַחֲרֵי-הַצִּהְרִים
עַל שְׁאִינְךָ יְכוֹל לְהַשְׁקִיף
עַל מְרַחֲבֵי-יָרֵק כְּרָמִים
אֲשֶׁר פָּרֻשְׁתָּ עַל גְּבְעוֹת רְבוֹת
לְרִגְלֵי הַרֵי יְהוּדָה.
עַל רְעֵמַת-הַשֶּׁעָר ;
סִימָן תְּפֹאֶרֶת אֲבוֹת –
מְצַחִים נוֹשְׂאִים תְּפִלִּין שֶׁל רֹאשׁ –
דוֹרוֹת רַבִּים,
וְאֵת טְהָרַת מַחְשַׁבְתְּךָ –
עַד הַסּוּף.

1969

הַאִשָּׁה הַבּוֹכָה

הַאִשָּׁה הַבּוֹכָה

בְּקִרְבֵי בּוֹכָה
אִשָּׁה זָרָה
— הִיוּ לָהּ בְּנִים —
וְשָׁפְלָה אוֹתָם;
אָחָד בְּחֹרֵב,
אָחָד בְּקִדְמַת,
וְאָחָד נָדָד וְאָבָד;
מִי הָאִשָּׁה
הַבּוֹכָה בְּקִרְבֵי?
— לֹא אָנִי —
לִי זְרוֹת וְדַמְעוֹת,
אֶף הָאִשָּׁה הָאֲחֵרָת
— הִיא בְּכִנְיֹת —
מִשָּׁהוּ הֶרֶג אוֹתָהּ,
וְהִיא מְתָה
אֶף הִיא בּוֹכָה בְּלִילוֹת:
עַל בְּנֵיהָ
עַל עֲצָמָהּ
וְעַל אִשָּׁה שְׂעִזְבָּהּ.

1970

*

— לא
אין אַתָּה חָשׁוּב
אף לא כְּזָבוּב יָרֵק
זֶה,
— אף לא כְּנִמְלָה —
שָׁבַע עָלֶיךָ
עַל גְּבוּשׁוּשֵׁית-עֶפְרַיִם
— וְחִזְרָה וְנִפְלָה —
נִפְלָה וְחִזְרָה ;
— אף לא כְּעֵלָה צָהָב זֶה —
נָשַׁר מֵאֲלוֹן חֲבוּט
— לא —
יְבוֹאוּ עֲנָנִים חֲדָשִׁים
סְפוּגֵי-מָטָר ;
אֶפְרוּרִית כְּהָה,
תִּשְׁטַף
— יִבְלוּת-הַכָּאֵב וְהַנּוֹי —
הַשְּׂאֲרֵת עָלֶי אֲדַמָּה
— בְּזַחְלֶךָ עָלֶיךָ —
הַחֶרֶב הַמְתֵּהפֶכֶת :
הִיא הַחֲשׂוּבָה
הִיא הַדְּנָה
הִיא הַמְחַלֵּטָה :
— אַתָּה לֹא תִרְבַּ —
אַתָּה צִוְּאָר
וְלֵב
וּבְלֵב מְעַט אוֹרָה
וְהִרְבָּה כָּאֵב
תְּטוֹטְרוֹת — דְּוִוִּיּוֹת :
סִפְּקֵי יָפִי
— סִפְּקֵי עוֹלָם רְחוּק —
לֹא הִתְיַשְׁבַּ
עַם הַחֶרֶב הַמְתֵּהפֶכֶת :
נוֹכְטוֹת הַחֲטוֹטְרוֹת
וְנוֹבְלוֹת
פַּעַם בְּרוּחַ-אֲבִיב,
פַּעַם בְּקֶר-קֶטְבִּי
עַד בּוֹא עֵת.

פְּתַח-תְּקוּהָ

אֲנִי מְלֹאָה שְׁמוֹת
וְתַאֲרִיכִים ;
אֲנִי נוֹצֵרֶת מְאַרְעוֹת
שֶׁל יְחִיד
– וְקָהַל בְּמָרִי –
צוּעֵד ;
– יְחִיד מִתְאַבֵּד –
מִמּוֹעֶקֶת-אֶרֶץ רִיקָה
וְתִסְסִית-יְסוּדוֹת ;
וּפְצֻצוֹת שׁוֹרְקוֹת
וְכַדּוּרִים מִיִּלְלִים,
וְקַרְיָאָה – לְעִזְרָה
וְשָׁמַיִם לִילִיִּים
קִיֻּצְיִים רַכִּים,
הוֹמִים מִפּוֹכְכִים
– וְאֲדָמָה אֲדָמָה –
– חוֹמֶרֶת –
מִשְׁמָרִי נְשִׁמוֹת :
– עוֹלָה תּוֹפְחֶת –
כְּעֵסָה.

1970

הַיּוֹת אֶרֶן

הַיּוֹת אֶרֶן
וְלֹא אָדָם
הַגְּבִיּהַ צְמַח
וּשְׁלַח אוֹן עֲנָפִים
פוֹרְשֵׁי-כַפַּיִם
לְגַבְהִים
הַזֵּיל דְּמַעוֹת-שָׁרָף
נוֹטְפוֹת בְּשֵׁם
לְחֶסֶס גְּזַע
עֲמִיד
צוֹחֵק לְרוּחוֹת
לְהַכּוֹת בְּסֹלֶעַ
לְפוֹרְרוֹ לְעַפְרֵי מִזִּין
בְּשֵׁן שְׂרֵשׁ אֵיתָן
לְפָרַח –
עַד תִּתְעַטְשׁ שְׁנָה
כָּל הַגְּבִירוֹת
לְהַבְשִׁיל אֶצְטְרָבָל;
מִלֵּא זֶרַע מְעוֹפֵף;
כְּפָרְפָרִים חַיִּים
מְחַפְשֵׁי-רֶגֶב
לְהַשִּׁיר מְחַטִּים:
שְׂטִיחַ עֶבֶה
קְפִיצִי
מִלֵּא, רִיחָנִי
מִזְמִין כָּל לֵאָה –
לְמִנוּחָה;
לְצִמְחַ –
לְהַתְּפַלֵּל לְגֶשֶׁם,
בְּאוֹשֶׁת סִתּוֹ יְבֹשָׁה,
חֲרִיפָה,
לְצַחֵק בְּזִלְזוּלִים בְּהִירִים –
לְקַרְאֵת שְׂמֵשׁ אֲבִיב
לְנִצֵּחַ בְּיֶרֶק-מְחַטִּים –
אֶת הָאֶפֶס,
וְלִהְיוֹת קָיָם, קָיָם!

הַנְּכַד

לְשִׁמְעַת אֶת הַמֶּלֶךְ "סִבְתָּא"
מִתְנַגְּנַת מִפִּי פִּשׁוּשׁ
כָּחֵל-עֵינַיִם,
"סִבְתָּא"
— מֶלֶךְ מַחְרִידָה
אֶת אֱלֹהֵי אֲשֶׁר נְעוּרַיִם
— עוֹד בְּלִבְכֶם
וּמְרִנִּינָה,
— גִּזְעִים מְטִים
מִבְּשָׂרְתָּ קֶץ קְרוֹב,
עוֹלָה
כְּפָרִץ חֵטֶר רֵעֵן
מִתּוֹךְ גִּזְע-נְקוּב
מִבְּטִיחַ הַשְּׂאֲרַת הַנֶּפֶשׁ
וְהַגּוֹף:
הַמְשִׁיךְ הָעֵינַיִם הַכְּחֻלוֹת,
הָאֵף הַסּוֹלֵד
לְשׁוֹשְׁלָת:
תְּבוּנַת הַפְּפִים,
וְתַמְרִיץ-הַמֶּחַ
— הַנְּכַד
הַשְּׂאֲרַת הַנֶּפֶשׁ!

1970

שְׁנֵי מְלֶאכִים

הַמְּלֶאךָ עֲזָרְיָאֵל –
אֵינוֹ עוֹזֵר,
אֵינוֹ שׁוֹעֵה –
לְבַקֶּשְׁתָּנוּ
הוּא עָסוּק:
הוּא טוֹהַ
אֵת הַהוֹה:
הַחוּטִים נִמְשָׁכִים,
מִן הָאֲדָמָה –
לְשָׁמַיִם –
אֵךְ נוֹפְלִים שׁוֹבֵב
וְנִקְבְּרִים בְּמַפְלֵת-
עֶפֶר;
הוּא שָׁקֵט,
הַמְּלֶאךָ –
אֵךְ לְבוֹ אֵינוֹ רֵךְ –
הוּא עָסוּק,
הַמְּלֶאךָ
וְדוֹבֵר אֲלֵינוּ קְשׁוֹת
פְּנִי, פְּנִי-עֵכָשׁוּ,
וּפְנִי-מָחָר,
אֵךְ הֵם אֵינָם
שְׂמֵחִים,
אֵךְ לֹא עֲצוּבִים:
הוּא עָסוּק,
הוּא טוֹהַ מָחָר,
מָחָר שְׂאֵינוֹ,
שֶׁל שׁוֹם אָדָם –
רַק שְׁלוֹ:
שֶׁל הַמְּלֶאךָ עֲזָרְיָאֵל,
וְעַמִּיתוֹ – הַמְּלֶאךָ גְּבַרְיָאֵל.

זוג

נצִים צוֹרְחִים
עִם עָרֵב
מִמְרוֹמֵי אֶקְלִיפְטוֹס ;
– תַּחַת הָעֵץ
שְׁנֵי אֲנָשִׁים :
– אַרְבַּע יָדַיִם
זְקֵנוֹת, מְגִידוֹת –
זו לְזוֹ
מִתְבַּקְּוֹת.
כְּתוּמִים חוֹמִים בְּעוֹר.
לְאֶצְבָּעוֹת
צְפֻרְנֵי דְלוֹת :
עֲלִים כְּמוֹשִׁים
בְּגֹזַע נְבוּב.
שְׁנֵי פִיּוֹת
מְחִיכִים,
מְלֵאֵי שְׁנַיִם תּוֹתֵבוֹת –
וּבְזִכְרוֹן מְאֹז
לְכֶן-חֲרֻסִּינָה
בוֹהֵק.
אַרְבַּע עֵינַיִם
כְּבוֹת
– תַּחַת מְשַׁקְפֵי עֲבוֹת
וּבְזִכְרוֹן מְאֹז
תְּכַלֶּת-עֵין עֲמֻקָּה,
שְׁקוּפָה,
וִירֵק-יַעַר
– – מְאוּשׁ

הַצְפָּרִים אֵינָן יוֹדְעוֹת

הַצְפָּרִים הֵן אֵינָן יוֹדְעוֹת
— הֵן אֵינָן רוֹאוֹת —
אֵת פְּשְׁעֵי-הַלַּיְלָה:
— נוֹתְנוֹת רֹאשׁוֹן —
תַּחַת כַּנְּפִיָּהֶן,
וְשָׁתִים, וְשָׁתִים,
עַל עֲנָף — וְחֵם גּוֹפֵן —
מְשַׁתֵּף —
תַּחַת מַחְסֵה עֲלֵה גְדוֹל
— וְרֵף —
לֹא טַל, לֹא קַר
שָׁתִים, שָׁתִים —
זוֹ בְּצַד זוֹ,
בְּצֵל-עֲלֵה רֵף;
וּבְסֹבֵף-הָעֵץ
— אָדָם בְּאֶפְלָה —
שׁוֹלַח יָד:
לְנֶפֶשׁ-רַעוּ, וְלִבּוֹ,
לְבֵיתוֹ —
הַצְפָּרִים הֵן אֵינָן יוֹדְעוֹת,
עִם בְּקָר מְתַעוֹרְרוֹת,
מְכֻסוֹת בְּצֵלֵי-שִׁירָה:
אֵת הַדָּם,
הַגּוֹף הַמְרֻסָּק,
הַבֵּית הַהָרוּס.

1970

אַבִּיב תש"ל

בְּלִיל-רִיחוֹת ;
אֲזִדְרָךְ וְהֶדְר ,
לְשֵׁד-אֶרֶן ,
וּפְקַע-שׁוֹשָׁן ,
וְעַל הַפֶּל :
אֶבֶךָ מְדַבֵּר
— וְרִיחַ-נֶפֶץ —
וְדַעֲיַכְתָּ תִשַׁע-עֲשָׂרָה שְׁנוֹתָיו —
עֲשָׂרִים , פְּחוֹת אַחַת !
וְכַהֲנָה כְּפוּל וְכַפֵּל ;
— צוֹרֵב עַד חֶרְמָה —
בְּלִיל-רִיחוֹת :
אֲזִדְרָךְ וְהֶדְר ,
לְשֵׁד-אֶרֶן ,
— וּפְקַע-שׁוֹשָׁן —
וְדוֹעֲכוֹת תִשַׁע-עֲשָׂרָה שְׁנוֹתָיו
— וּמְחַלֵּב-אֵם —
עוֹד לַחֹת שְׁפָתָיו...

1970

*

המקדשים על הפכים
ומרימים את כוס התרעלה —
הבדילו! כי בין שמשות — בא.
כי שקעה השמש;
בחשך הפוס הרימו,
באפלת-גדרות,
בסבך-עצים:
והפנים, בל יראו —
רק הידים עושות,
(והידים ידי עשו?)
יערב לכם הדם —
הצמאים לו.
חבוק פךמל וגלבע
כשיה שחוטטה
כרוע
לרגלכם הרי.

1970

קוֹצֵי-אֶשְׁתֵּקֶד

*

גַּל-אֶפֶר
וְהַרְיַח מְשַׁחֶקֶת בּוֹ;
הֶרְמֵץ כָּבֵה
לֹא רֶשֶׁף,
– לֹא נִיצוֹץ –
וְהַחֶרֶס אֶבֶד לוֹ
– וְהוּא עוֹר –
וְסָבִיב, קוֹצֵי-אֶשְׁתֵּקֶד –
תּוֹנָה רְדוּמָה.

1970

*

יום, יום
נגדע צנף –
והגזע הולף
ומט:
אכל מן השרש –
יצא חטר –
לקראת שמש עולה –
ירעד.

1970

במבואות חיפה

כָּבֵד מִצְהֵיבוֹת, חֲלָקוֹת-בוֹר,
חֲרוּבוֹת-קִיץ,
בְּשׂוּמוֹת-דֶּרֶדֶר –
בְּצַד בְּנֵינִים לְבָנִים;
צְמָרוֹת-דְּקָלִים –
שְׁטִים עַל-פְּנֵי מְרַחְבֵי-יָם –
כְּאֶלְבִּטְרוֹסֵי-עֵנָק –
תְּלוּשִׁים, מְרוּטִים בְּרוּחַ;
גְּבָעוֹת עֲתִיקוֹת,
דְּרוֹסוֹת-רְגֵל-זְמַנִּים,
הוֹזוֹת –
עֶבֶר רְחוֹק;
בְּשׂוּלֵי-דֶרֶךְ
הַרְדוּף וְרֹד,
שְׂרוּק תְּכַלֶּת-יָם –
מִחִיָּה,
פְּעֻמוֹנִים מְעַמְקֵי-מְנַזְרִים –
מְצַלְצָלִים:
צִלְבָּנִים עוֹטֵי-שְׂרִיזוֹן,
רְכוּבֵי סוּסִים גְּדוֹלִים,
שׂוֹלְפֵי חֲרָבוֹת כְּבָדוֹת;
וּסְנוּנִיּוֹת כְּנִיצוֹצוֹת
בְּאֹוִיר אוֹרְגוֹת –
שְׁתֵי וְעֶרֶב שֶׁל צִוְצִים
רְפִים

כְּנַעַן מִזְמִינָה אֶת יוּלֵי דְנִיָּאל

יוּלֵי דְנִיָּאל
עֲבָרִי מִן הַתַּנּוּ"ךְ,
שְׁמַךְ בְּאַזְנֵי –
מִזְדַּמֵּר כְּאַבִּיב:
צָעִיר וְטָמִיר,
וְעֵינֶיךָ –
עֵינֵי-עֲבָרֵי קְדוּם –
שְׁחֹרֹת מְהִיבֹת,
יוּלֵי דְנִיָּאל –
מַעֲמָקֵי-הַגַּב,
שִׁיר קוֹלֶת בְּעוֹרְקֶיךָ –
יָשָׁר אֶל לְבִי –
הֲדוּ פֹעֵם,
מִבֵּין לְהַבֹּת,
צִיצִית-רֹאשְׁךָ הַנּוֹגֶה –
לְלִטְף-גְּדֵי הַקְּרִינָה –
כְּמִהָה
יוּלֵי דְנִיָּאל!
בּוֹא לְכַנְעַן,
בְּכַנְעַן, עַל הַבְּאֵר,
זוֹ הָעֵתִיקָה.
כַּד מֵיִם-חַיִּים,
– בְּבִקְרָה, בְּבִקְרָה,
עַל רֹאשֵׁי –
לְקִרְאָתְךָ,
בְּקֹדֶשׁ אֲשָׂא.

1971

תְּפִלָּה אַחֲרוֹנָה

אל תַּעֲשֵׂנִי טוֹבָה כָּל כָּךְ
וְדַלָּה וּמְרֻשָּׁשׁוּת,
וְרִיקָה,
”וַיִּזְדַּעַת לְפָנַי מִי אֶת עוֹמְדוֹת”
אל תֵּאֲפִיל יָמַי הָאֲחֵרוֹנִים
אל תְּרוֹמְמֵנִי,
וְאל תַּעֲשֵׂנִי
עֲגוּלָה כָּל כָּךְ,
וְאל תִּתְנַנְּנִי
לְכָרוֹת
לְכָל חִלְכָּה,
לְכָל זָב,
הַיִּשָּׂר גּוֹי,
וְאַמֵּץ קָרְבִי;
תֵּן לִי לְתֵלֶשׁ נְרֻקִיסִים
בְּשִׁמּוֹרֵת-גִּנְדָּה
הָאֶסוּרָה,
לְזֻרְקָם לְרוּחַ,
וְלוֹ רַק פֶּעַם אַחַת
כָּאֵלוֹ עוֹד מְלֵא הָאֶסֶם
כָּל טוֹב;
תֵּן לִי לְהַרְגִישׁ
בְּשִׁקֵי-שִׁקְדִים
מִזִּילֵי רֵיחַ רֶכֶף
בְּמִרְפָּסֶת;
וּבְרֵיחַ-תִּירוֹשׁ,
בְּעִגְלוֹת
מְלֵאוֹת-עֵנָב
בְּחֶצֶר.

גיל

— הזקנה בראי
מי היא ?
— שבועים שנה
— ואחת
של מי ?
היא תולשת
נרקיסים
בבצה,
אוספת פטריות
לאחר-גשם,
באדמת-”השלל”
הדשנה השחורה
— קופצת על “הנס”
עם שקיעה,
לדקרה אחרונה
לפני בוא הליל ;
חוטפת עלים
ביער
מועכת אותם
להצלות ניהוחם
אלף קנדיסים
ואחד
מרצדים בעיניה,
בלבה :
— לעג, זעם, חבה
ועתה היא נרדמת
בצמרות ארנים
חבוקה בזרועותיהם
הבשומות.
— — — בת השבועים ואחת

תָּנּוּ לִי שְׁהוֹת

תָּנּוּ לִי שְׁהוֹת לְמוֹת
מִתַּחַת לְכָל הַמְּלַחְמוֹת
תָּנּוּ לִי שְׁהוֹת
לְעַכְל כָּל הָאֲסוּנוֹת
וְלִנְצֹר מְעַט תְּכַלֵּת
מִתַּחַת לְשִׁמּוּרוֹת-עֵינַי –
תָּנּוּ לִי שְׁהוֹת –
לְמוֹת; –
בְּיַד בּוֹרְאֵי –
כְּרִצּוֹנוֹ
אֶל תַּעֲרָמוֹ
סְלָעִים עַל לְבִי
כִּי הוּא –
צְלִיל אֲחֵרוֹן,
בַּיִם-הָאֶפֶר
אֲשֶׁר עֲרַמְתָּם
עָלַי.

1971

זְקֵנָה

נִכְאִים זְהִי
וְסָפֵק בְּכִי
וּבְקָר אֶל בְּקָר
נִחְרָז
בְּאוֹשָׁה חֲלוּשָׁה —
הַצֵּל גּוֹבֵר
וְחַיִּים נִגְרִים
וְכָלִים קִבְעַת-תְּרוּפֹת —
אֵלֶיהָ נִמְשַׁכֶּת הָעֵינַן
בְּכִלְיוֹן-נֶפֶשׁ
בְּזִיק תִּקְוָה
וְיֵשׁ עֵינַן בּוֹהָה
וְעוֹלָמוֹת רְחוּקִים
בְּתוֹכָהּ
וְיֵשׁ אֵינָן
סְתוּמָה כְּקִבֵּר
וְיֵשׁ עֵינַן פְּקוּיָהּ
וְעוֹרָתָהּ
וְאַחַת לְעַד נִסְגְּרָתָהּ
תָּם וְנִשְׁלָם, וְנִשְׁכַּח
וְהָיָה כְּלֵא הָיָה.

1971

לְאֵה גּוֹלְדֵךְ רַג

הָיֹת אִשָּׁה בּוֹדְדָה,
עִם שִׁירָה בְּקִרְבְּךָ ;
– שָׂאת נַפְשׁוֹת-יְלָדִים –
בְּרַחֲמִים,
וְאַסֶּף זְרוּעֵ רִיקָה –
אֶל חֲזוֹךְ ;
אֶהֱבֶךָ אֶת יַפֵּה-הָעֵינַיִם
כְּשֶׁעֵינֶיךָ דּוֹמְעוֹת-דָּם
– הַעֲמֵס עַל הַגֵּב הַדָּל –
צָלֵב-סְלִיחָה כְּבֹד,
לְכָל צוֹלֵף
– לְכָל חוֹבֵט –
וְשִׁתוֹק ;
– וְתוֹכֵךְ דְּלוּק –
הוֹמָה לְאוֹר,
– גּוֹעֵשׁ לְחַיִּים –
וְהוּא סוֹפֵר גְּרָגְרֵי חוֹל יָבֵשׁ
נְגָרִים אֵט
– בֵּין הָאֶצְבָּעוֹת –
– עַד סוֹפֵךְ, עַד סוֹפֵךְ –

1971

*

“הפל בסדר, אין בעיות”
אני שומעת הד צעדי זמנים
נמוגים לתוף האין סוף
“הפל בסדר”
אין פרוץ אין צוקה
הזרימה כדת,
אלפי אנשים מתים
ברגע זה —
איש אינו זע.
אלפי תינוקות
נולדים
והמים רגועים באגמים
זלזלים ארכים
של ערבות.
טובלים בנהרות
כחלים —
והזמן נגר
בין אצבעות פצועות
וטנקים לזהטים במדבר
והזמן זוכר בדמדומים
והולך וככה
במחות זקנים
חלושים
והזמן רוקד
בשער — מתנפנף
נדלק כפרק
וככה.

1971

*

חבלבל לָבֶן, עָנַג,
תְּלוּי בְּחוּט עַל הַגָּדָר —
קוּיִם סְגָלִים יוֹרְדִים יְשִׁירוֹת
לְתוֹף גְּבִיעוֹ הַרְף:
אֶשְׁכּוֹל-חַיִּים זְעִיר
תְּלוּי עַל בְּלִימָה
רֵיחַ-שָׁנֶף מְתוֹק
כְּעוֹרוֹ שֶׁל תֵּינוֹק.
בְּפֶקֶר
רֵיחַ חֶבְלֵבֶל
נַח רַכּוֹת
עַל צְלָקוֹת,
מְבֹטֵחַ אֲשֶׁלְיָהּ לְבָנָה —
אֵין לָהּ שַׁחַר,
רֵיחַ מְתוֹק נַח עַל צְלָקוֹת —
לוֹטֶף, מְרַפָּא:
יָד נֶעְלָמָה שְׁלוּחָה:
חֲסֵדוֹ שֶׁל חֶבְלֵבֶל עָנַג.

1971

*

עָלִי יִתְאַבְּלוּ —
כָּל הַחַתּוּלִים מְזִי-הָרֶעֶב —
שְׁתוּגַת-עוֹלָם נִשְׁקַפֶּת
מְעִינֵיהֶם הַגְּדוּלוֹת;
עָלִי יִתְאַבְּלוּ כָּל הַתּוֹרִים,
שֶׁלְקָטוּ גְרָעִינִים —
מִפִּי;
שָׂרְקָרְקִים, יִפְזְרוּ חֲנָם,
דְּרִדוּרֵי-כֶסֶף קוֹלָם —
לְמַרְחָבִים,
נוֹצַת-פֶּז
מְהִבְהֶבֶת בְּשֶׁמֶשׁ —
לֹא רוֹאָה;
עָלִי יִתְאַבְּלוּ —
חֲבֻלָּתִים —
וְגִבְעֵיהֶם שְׁתִּיתִי
טַל וְשֶׁנֶּף בְּבִקְרִים
כָּל הַכְּלָבִים הַתּוֹעִים,
רְזִים וְצוֹלְעִים
מֵאֲבָנֵי-צִלְפִּים;
וְהֵינְשׁוּפִים יִתְיַפְּחוּ
מִכָּאֵב — בְּלִילוֹת
וְאֵין שׁוֹמֵעַ לָהֶם
רַק הַנְּמָלִים הַטְּפָשׁוֹת
תִּמְשַׁכְּנָה לְנוֹעַ בְּמִסְלוֹל —
לֹא הֶרֶף,
וְהַעֲצִים יִצְמָחוּ
וְהַשִּׁיחִים יוֹסִיפוּ עֲלֵהָ
וְיִסְמִין לַח
יִזְלַף נִיחוּחוֹ
וְאָדָם יִתְקַע סְבִינִים —
בְּבֶשֶׂר אָדָם —
הָלוֹף וְתִקְוֵעַ הָלוֹף וְתִקְוֵעַ
כְּלִי קֶץ — — —

*

אלי, בין "טפול" ל"טפול"
בידי העדן —
תן לי לנשק רגלי-הריך
היפים;
בין פרפור לפרפור
על הבגים המובלים לקרב
תן לי להביט לשמך העמקים;
עוד נשימה אחת —
של אור צח —
עוד כוס מים,
צולים
בטורם אלך המותה.

1971

*

אָנִי נִשְׂאֵת כְּעֵלֶה סִתּוֹ
עַל זֶרֶם הָעֵדֶן הַרוֹתֵחַ
וְכָל אֲשֵׁרֵי הָרֵב – יְכֹלָה:
בְּצַבּוּץ הָעֲשָׂבִים,
לְאַחַר הַגֶּשֶׁם
רֵיחַ סְבִיוֹנִים דִּק
וְכַרְכָּם סָגֵל – וְרֹד
לְרֵגְלֵי רְגֹב שָׁמֶן,
וְהַיָּם הַמְשֻׁרָע לְפָנַי –
יְכַבֵּה – בְּאַחַת.

1971

פֶּרֶק לַיְלִי

בְּקִנְיֹנִים –
בְּמַחְלוֹת בְּחִיּוֹנִים –
שָׂרְכִים אַרְכִים גְּדִלִים ;
שָׂרְכִי-בְדֹלַח
שָׂרְכִי-פָּחֶם –
מִתְפַּתְלִים –
נָעִים לְאֵטֶם בְּרוּחַ ;
וְגַחֲלִילִיּוֹת רוּמְזוֹת –
נְדָלְקוֹת וְכַבוֹת :
מַעֲמָקִי-זְמַנִּים ,
מְאוֹתוֹתוֹת – וְשׁוֹקְעוֹת ;
גּוֹשִׁי-עַנָּן
תּוֹעִים :
תְּפוּחֵי-רַעַל
וְשׁוֹלֵיָהֶם מְוִרִידִים
מְשַׁרְפָּה רְחוּקָה :
דִּינוֹזָאוּרוֹס –
מִפָּה בְּזַעַם
שִׁצְרָף , קֶצֶר ,
זָנְבוֹ מְשַׁנָּן
וְאֵים –
עַל יְמִין
עַל שְׂמָאל
מִתִּיז נִיצוּצוֹת –
מַעֲיִנִים לוֹהֲטוֹת
מְשַׁתּוֹלֵל ,
דוֹהֵר ,
שְׂכוֹר –
יֶשֶׁר אֶל הַתְּהוֹ
וְאַנְפָּה-לְטָאָה
מְרַחֶפֶת מֵעַל
יֶשֶׁר –
עַל גְּבוֹ שָׁל –
דִּינוֹזָאוּרוֹס –
חוֹנָה ...
בֵּין קִשְׁקִשׁוֹ
הַקְּשִׁים –
מְנַקֶּרֶת פְּרוּרִים
לְהַתִּירוֹת ,
נִפְשָׁה .

*

עוד יש ימים
של לענה-ודבש
ופקעות-אביב
לכנות –
טבולות בזפת;
עוד יש פופורים
של לב-צולע –
כשאחד האביבים
מקיף בזרועו
לחבוק-אחרון.

1971

שירים מביין הזמנים

*

על גְּחוּנְךָ תִזְחַל
עֶפְרָתֶיךָ!
שְׁתִי זְרוּעוֹתֶיךָ אֵלַי פְּרוּשׁוֹת
כְּקַרְיָאוֹת נִמְשָׁכוֹת
תוֹךְ מְדָבֵר אֵין סוֹף
לְרַגְלִי! כְּנֶחֱשׁ
עִם יְצִירֵי גֵוְךָ
הַדְּקִים הַחֲטוּבִים...
בְּשׁוּלֵי שְׁמַלְתִּי
בַּל תִּגַּע!
יְצִיר תִּפְתֵּי
גְּבֹר שְׁחֹר וְחֶטָּא!

•
1923

לְלוּרֶת*

בֵּין סִבְכֵי יַסְמִין עוֹד עֶשֶׂן הַדֶּר-שְׁעָרָךְ
עוֹד עֶקְבוֹת רַגְלֶיךָ הַזְּכוֹת
בְּחוֹל הַגֶּן לְאוֹר יְרַח נְמוֹת –
כְּלֶהְבָּה לְבִנָּה עֲלִית מֵאֶפֶל הַקַּרְקַע
כְּבֹד־ת-פְּלִיאָה וְגוֹרֵל.
עַד כִּי סִלְדָה יַד גְּבֵר נִגַּע בְּךָ
בְּתוֹלָה וְאִם הָיִית – וְאוֹן גְּבָרִים
בְּמִנּוּף מִחֲשַׁבְתֶּךָ.
שְׁחִי עֲלִינוּ עִם עָרֵב בְּעֵנַן שְׂמֵלוֹתֶיךָ הַלְּבָנוֹת
עַל פְּנֵי כְרָמִים אֵלֶּה...
וּפְרִשְׁנוּ יְדִינוּ תַּחַת כְּפוֹת רַגְלֶיךָ הַזְּכוֹת.

פ"ת. אלול, תרפ"ה

1925

* לורֶת פֶּסֶקֶל (א.ב.ע.).

*

שְׂבַעְתִּי מִנְגִינָה וּמִשְׁחָקִי-שׁוּא
כָּל חֲלוֹנוֹת הָרְאָוָה הָיוּ לִי לְזָרָא
עַתָּה תְּרִיסֵי אֲגִיף
וְדוּמָם תַּחֲתֵי אֲשַׁב
בְּלִ אֲשַׁמֵּעַ גְּעֵיִת אוֹטוֹמוֹבִילִים
וְלִהֲג מוֹכְרִים בְּשׁוּק
תְּרָאָה אֲזֵ זֵיתֵי דְלִים
עַל פְּנֵי הַגְּבָעָה כּוֹרְעִים
וְנֹוֹי אֲשֶׁר לֹא הוֹקֵם
עַל רְזוּנֵי בְּשָׂרְךָ עִמָּךְ –
יִטְפֹּטְךָ וַיִּלְחַשׁ כְּאֵשׁ.

1926

* לאחר השיר "קהירה, קהירה!" (א.ב.ע.).

*

אל תִּירָא
עוֹד לִבִּי בְּיָדִי
אִשָּׁה הִגוּנָה אָנִי
— עֵוִית תִּאֲחֹז אֶצְבָּעוֹתַי —
וְלִבִּי בְּיָדִי
וְאֵל מְרוֹמִים עֲלֵיהֶם שָׁכְנוּ
לא יַעַל לא יַעַל

•
1926

* לאחר השיר "כפי נשואות אליך" (א.ב.ע.).

ממנגינות אמה*

ולילה לילה תגידל תשוקתי
אלי שוקיך הדקות הקשות
ואתה גא וזר
עלי גוי תהלך
כבשדה קצור,
הברכה הזכה —
ברגליך מבוסס

•
1926

* לפני השיר "צוענים — הונגרים —" (א.ב.ע.).

.1

פְּקֻעַת*

סָגְרוּ עָלַי דְּרָכִים מְסֻבִּיב
בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ גֶּשֶׁם אָפָר תּוֹעָה
תָּהוּ וְבָהוּ וְרֵאשִׁית הַיּוֹת
בְּצֹל עֲנָן רָדוּם
אֵלֵי – מִחֲדָשׁ לְנִבְט!
אֲנִי וְעֲצָמֵי – זֶה עַל זֶה סוֹגְרִים
פְּקֻעַת עֲגֻלָּה
זוֹהֶרֶת לְבָנָה –
תְּכֵלֶת-שְׁלֵמוֹת
אֵין יוֹצֵא דָפֶן
אֵין שָׁיֵר –
בְּמַעֲמָקִים רַחֵשׁ
וּנְבִיטָה בְּמִסְתָּרִים
אֵל יְבוֹא אִישׁ
לְאִי בּוֹ אֲנִי וְעֲצָמֵי חוֹנִים
אֵלֵי הִרְחִיקֵם מֵעָלַי
שְׁלַח מַיִם רַבִּים –
בִּינֵי לְבַיְנָם
וְאַתָּר עִם עֲצָמֵי
וְאוֹרֵךְ עַל רֵאשֵׁי יְהִל

* נוסח מוקדם לשיר "פקעת", כהופעתו במחזור גנוז של שלושה שירים (א.ב.ע.).

.2

נוף שְׁכוּחַ

— אֵי זֶה רְאִיתִיכֶם —
עֲרֵבוֹת-בְּכוֹת
עַל מַיִם רְכוּנוֹת
אֵי זֶה הִרְחַתִּי מִנְתֵּה דְרוֹסָה
וְאֲזוּב חֲרִיף בְּרוּחַ עָרֵב נִשְׂאָה
אֵי זֶה הִכָּה סִנְפִיר
אֵת בְּדֹלַח הָרֵאִי וּגְבָעוֹת דְּמָמוֹ סָבִיב
גְּשָׁרִים תְּלוּיִים הָיוּ עַל בְּלִימָה
מוֹל שְׁקִיעָה
וְאֲנָשִׁים כְּנֻמְלִים שְׁחֹרוֹת קֶצְרוֹ בְּשָׂדוֹת רְחוֹקִים —
זֶה-ב-שָׂדוֹת — זֶה-ב-שְׁקִיעָה ?
אֵי זֶה רְאִיתִיכֶן רְפָבוֹת מוֹאֲרוֹת
כְּנֻחָשִׁים מִתְּפִלִּים
בוֹרְחִים לְעִמְקֵי אֲפָקִים
תוֹף לִילָה יוֹרֵד לְאֵטוֹ.

•

.3

חילואן בַּמְצָרִים

יוֹנֵי בַר הוֹגוֹת עֲמוּמוֹת
בֵּין שִׁיחֵי-יִסְמִין עֲבוֹת
אֲוֶשֶׁת סִנְסֻנִים
כְּטֹפּוֹת גֶּשֶׁם מְרִשְׁשׁוֹת מְרֻצָּדוֹת
מֵעַל גְּזְעֵי דְקָלִים מִתְמָרִים –
שׁוֹרֵת עֲמוּדִים כְּהִים ;
רוּחַ מְדַבֵּר שְׁטָה צְחִיקָה –
מְטֹאטְאָה רְחוּבוֹת בְּשָׂרִיקָה,
שְׁטוּחָה הַצִּירָה פְּתוּחָה מְבֹטְלָה –
כִּלְהַ בְּלֹב מְדַבֵּר נְתוּנָה
שָׁמַיִם לְאֵין סוֹף זוֹרְמִים מוֹחֲקִים
רְחוּבוֹת, תְּצַרוֹת
שָׁמַיִם עֲטִים מֵעַל
שׁוֹטְפִים מְנַמִּיכִים קוֹמֵת בְּתִים וְאַנְשִׁים
שָׁמַיִם וְרוּחַ גְּרָפוֹ כָּל חַי
וְנוֹתְרוֹ לְבָדֵם, בַּמְדַּבֵּר –

•

יד הגורל

הִלְעִיטִינִי גִרְעִינִי לַעֲנָה
לְטַפְיִנִי בְכֶף-קְטִיפָה
וְזָרִי זְכָרִיּוֹת בְּתִלְמִי לֵב שְׂכוּחִים
עֲקָרִי חֲרָשֵׁי שְׁתִּי וְעָרֵב
כִּי נִקְבְּרַת בְּאֶבֶל אָנִי
חֲלוּמָה
נְטוּשָׁה וְזָרוּעַת עֶשְׂבֵי-בָר
וְחֲרָצִיּוֹת זֹהֲרוֹת
אֵל אֲשֶׁר יְהֵא
כַחַךְ לְלֶכֶת
אֵלַי עֲמֹךְ
כִּי אֵין מְפֹלֵט מִמֶּךָ –
וְעַקְלָקֵל הַשְּׂבִיל –
וְהוּא נִמְשָׁךְ מִבְּרֵאשִׁית
וְאֵין לְנִטוֹת שְׂמֵאל וְיָמִין
כִּי הוּא – מִלְּפָנֵי הַיּוֹתִי –
וְהוּא טְבוּעַ בְּרָמִי.

•

*

עָטוּ עָלַי זְכוֹנוֹת
כְּעֵדוֹת קְבָצִים צְרוּעִים זָבִים
הִבִּי הִבִּי עוֹד עוֹד
בִּידֵיהֶם יֵאֱמָרוּ תוֹךְ פָּנַי:
לֹא, כִּי דָמָךְ, כִּי סָמִיךְ
לָנוּ יְהִי;
סָגְרוּ בְּעֵדֵי הַשָּׁבִיל
בְּאֲגוּרֵיהֶם צְרוּעִים,
שָׁחִין-פָּנִיהֶם
יִתְעַוָּה
לְמַרְאֵה לְחַיֵּי הַפּוֹרְחוֹת
קְבָצִים, הַצֹּדֵה
אֲזַנְקָה מְעַלְיָכֶם
אֲחַת!
וּבְשֵׁתֵי רַגְלֵיךָ
תוֹךְ הַבְּלִתִּי-יְדוּעַ.

•

*

איכה מִדָּד נִמְלֶטֶתִי ?
קוֹצֵר אַיִם !
שָׁתִים זְרוּעוֹת גְּרוּמוֹת
— לִי הוֹשָׁטָה —
וַיְהִימוּ בִי דָמִי
בְּאַיְמָה ;
— כְּמִיּוֹת-תְּרֵגוֹל —
לְקִרְאוֹת רֶגֶל הַדְּוֹרִס ;
יָמִים נוֹקְפִים
תוֹכֶם הוּא אֶפֶל
— מְאָרֶץ כּוֹשׁ —
צַעֲדֵי-שָׁנִים
קוֹצֵב בְּסָד ;
שָׁתִי יָדִי,
לְמוֹ אֲזוּנֵי אֶלְחָץ ;
לֹא אֲשָׂא תְּפִי-יָמִים עוֹבְרִים
לֹא שָׁיָה אֲנִי לֹא שָׁיָה !
— הִבּוּ לִי תְּנִית נְרֵמָח —
עַל מֶן-דֶּהוּ הַסְּתַעַר
עַל מֶן-דֶּהוּ שְׂאוּג
וְהִתְבַּקַּע,
אֶחָת וּלְתַמִּיד

•
1940

ניחוח יסמין ודם

ריח יסמין זולף כחלום-אשר
הוא לא יסתיר את ריח-הדם
הוא לא יכסה מזמות
גועשות בסתר-מחות סעורים
מנגינת שופן – היא לא תיפח
על יאוש ללא-מוצא.
מחלצות-החיים הנלוזים –
רק קורים
ואזלת-יד של פגרים
עמידה על דם רעהו
כאשר יסגרו חלונות
והאכל ישפן בבית –
יצהל כל לב מסביב
פרת-דם יזבחו לאליל
שרירות ושפל
כאשר תעמד על דם רעך
וכל חלונות הנפש אטומים

•

גוֹרֵל

מִתַּחַת לְדָמָה
פְּעֻמוֹנִים פּוֹעֲמִים
עֲמֻקּוֹת
פְּעֻמוֹנֵי-גוֹרֵל
רְחוּקִים
מִרְאֵה נְרָמֹז
וְסַחֲף עָנָן
בְּמִרְחָק
כְּכֹתֵב-יָד אֱלֹהִים
לְרַחֵב הַשָּׁמַיִם
מְאוֹתָת
עֲתִיד פּוֹעֵם
— מִתַּחַת לְדָמָה
אֲוֶשָׁה לֹא מִכָּאן
לְלֹא פְּעֻנוֹחַ
— מִתַּחַת לְדָמָה
הַלְמוֹת-לִבִּי
וְרַחֵשׁ נְשָׁמוֹת
בְּמַעְמָקִים
מְלִמּוֹל שְׁפָתַיִם
וּמְלִמּוֹל רוּחוֹת
צוֹעֵד
עַל בְּהוֹנוֹת.

•

*

לא דְהִרְתִּי עַל סוּסֵי-הוֹד
פְּרוּעֵי-רַעְמָה
וְלֹא זָרַעְתִּי לְרוּחַ
קֶצֶף-מִתְנַהֵה
סוּס שְׁלִי –
נָכָה
וְקִצּוֹן –
רַק קִשְׁת אַחַת
לִי קִסְמָה
זו – וְדוֹקָא זו
הִנְעַלְמָה מְעִינִי כֹל
אֵלֶיהָ מְשַׁכְתִּי תֵלֶם
בְּשִׁבִיל טָמִיר
נִפְלְתִי – קִמְתִּי
וְאָנִי שׁוֹתֶתֶת דָּם
יַעַן לֹא שׁוֹפְתָה-עֵינַן –
זו הַדְּרוֹף לֹא נִטְמָאָה
וְלֹא נְדָרְסָה בְּרַגְלֵי אָנוּשׁ –

•

*

לְאֵן תִּשְׁאַיְנִי
רוּחִי
לְאַחַד הַפְּחָתִים –
אוּ לְרֵמָה קָרָה
אֶרְאֶה
אֶת אֱלֹהֵי מִנְתְּצִים
וְחֹרִים
הוֹלְכִים וְנֹעְלָמִים
וְתַפְתַּח הַדֶּרֶךְ
הַשּׁוֹמְמָה
•

*

גַּם אֲנִי יוֹדַעַת
לְחֵיף –
מְתוֹק וּשְׂמִימִי
לְפִקֵּחַ וְלַעֲצָם
עֵינַיִם תְּמִימוֹת –
הַסֵּתֶר סִפְיָן
בְּלִחְצֵת-יָד –
כְּשֶׁבִהְרֵרִי-הַלֵּב
נְעֻמָּוֹת
אֲבָנִים כְּבִדּוֹת
מִדְרָדְרוֹת בְּרַעַשׁ וּבְכָאֵב
לְעִמְקֵי הַכְּמוּסִים •

.1

כְּשֶׁאָהֵיָה פְּשׁוֹשׁ מֵת
אֲשׁוּטט בְּצַמְרוֹת הָאָרְנִים
בְּלִילוֹת גֶּרֶחַ –
אָבוֹא לְבַקֵּר אֶת הָאֵלֹהִין
שְׁלִי
שְׁכַרְתוּ הַפְּרָאִים
אֶת זְרוּעוֹ הַיְמָנִית
הַיָּפָה
אֲשַׁק פְּצָעוֹ
אֶת קְלַפְתּוֹ
הַמְחֻסְפָּסֶת
אֲזַק אֲבָנִים
בְּחִלּוֹנוֹת
וְאֶבְהִיל
אֶת הַמְעֵלָּפִים
בְּשִׁנְתָּם
•

.2

— אָנִי "עֲגוּנָה"
לְגֵבֶר-יָלֵד
וְהַעֲגֹן —
זָקֵב-טָהוֹר
מְשַׁבֵּץ יְהֻלּוּמִים
— וְהוּא צוֹמֵחַ
מִקְרָבִי
וּקְרָבִי שְׁשִׁים לוֹ
— כָּאֵל חַג —
נִצְחֵי פְשׁוּט
אֲשֶׁר רַק אִנְשֵׁי-עֲלִים
נִשְׁמַעַת בּוֹ
וְלַחַן רְחוּק
שֶׁל יְלָדוֹת יִרְקָה
עוֹלָם שְׁכוּחַ
רְדוּם-לְמַחְצָה
תְּדוּכָב
כְּשִׁירַת שְׁחֻרוֹרִים
— אַחֲרֵי גִשְׁם קַל —

•

*

אָנִי לֹא נִמְצָאת
בְּתוֹךְ גּוֹפִי
רְחִמְתִּי מֵעַלְיוֹ זֶה כְּבֹר –
מִקְצֵה הָעוֹלָם
אָנִי חוֹזֶה בּוֹ :
כִּי־צַד הוּא נִשְׁרָף –
תָּג אַחַר תָּג – לֵלֵא כְּאֵב
לֹא תוֹכְלוּ לְהַעֲלוֹתֵנִי לַגִּרְדוּם
הַגִּרְדוּם הוּא זְבוּלִי –
אָנִי שׁוֹכֵנֶת עָלָיו
וְשׁוֹתֶלֶת פְּרָחִים בְּעֶרְוִצָיו
יֵשׁ מְגִיעִים לְפָרִיחָה
וְיֵשׁ נוֹבְלִים בְּאֶפֶס –

•

*

לא אִירָא
גוּשֵׁי-עֲנַנִּיךָ
הַמְתַּגְלָגְלִים שְׁחוּרִים
מֵעַל לְרֹאשֵׁי –
אֶמְסֹר לָהֶם אֶת נַפְשֵׁי
וְהִיתָה כְּעֹלָה
הַנְּשָׂא בְרוּחַ-פִּיךָ
לא אִירָא חֲשֵׁמֶל בְּרִקְיָךְ
הַאוֹחֲזִים בְּצִיצֵית-לְבִי
וּמְנַעְרִים אוֹתוֹ
מֵאֶבֶק-חֲלִין
בְּיָדְךָ הַקְּדוֹשָׁה אָנִי –
עֲשֵׂה בִי כַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ
•

*

אֵין בְּלֵאֵי – לְרִגְשׁוֹת
כְּמוֹ יְהוֹמִים –
הֵם נִשְׁלָפִים
מִקְרָבָךְ
וְאַתָּה אֵינְךָ
מוֹדֵעַ לָהֶם
הֵם נוֹצְצִים
וּמְאִירִים
וּמְמַלְאִים עֵינֶיךָ
דְּמָעוֹת-שִׂמְחָה
וְאַפְלוֹ גְאוּהָ.
•

*

הַבְּקָר מְצֵאתִי
אֶת חֲלוּמֵי
בְּסֵל נִירוֹת יְשָׁנִים
הוֹצֵאתִי אוֹתוֹ
הַבְּרִשְׁתִּי
אֶת זֶה־ב-שְׁעָרוֹ
צָבַעְתִּי אֶת כְּחוֹל-עֵינָיו
גָּהַרְתִּי עָלָיו
הִחַיֵּיתִי אוֹתוֹ
בְּנִשְׁמַת-אִפִּי
הִקְזַתִּי דָּמִי
וְהִשְׁקִיתִיו –
אֵךְ הוּא
נִשְׁאָר כְּעֵלָה
נוֹכַח בְּיָדֵי –

•

הַדְמָה

מתחת לַדְמָה
הַלְמוֹת
פְּעֻמוֹנִים עֲמָקִים
מְרֵאוֹת מְרֵזִים
רְחוּקִים
סַחֲף-עָנָן
כְּתָב-אֱלֹהִים
מְנִי מְנִי –
מְקַצֵּה שָׁמַיִם
עַד קְצִיָּהֶם
אוֹשָׁה – לֹא מְכָאֵן –
תְּעֻלּוּמָה
מתחת לַדְמָה
הַלְמוֹת-לְבָב
עֲצוּמָה.
רַחֵשׁ תְּהוֹמוֹת –
•

*

גוף-נערה פורח
מתפורר לרקב
בנקיק, בגיא
על צלם-אלהים
נמתח "גרב" –
אפר דלוח –
כסותו;
מחות נדלקים
כמשואות-רעל –
מאותתים מות קרוב;
חנם צובעים שולי עננים
לחיים –
בקר וערב;
ורד ענג ותם:
עולמות רמים
נמוגים ואובדים –
והפל הולך ונשלם.
•

*

— אָנִי הוֹלֵכֶת לְתַמִּי
אָנִי יוֹדַעַת
הַצֶּדֶק עִמִּי
לֹא עָשִׂיתִי רָע
וְאִם שָׁגִיתִי
אֵלַי סָלַח
זָאבֵי עֲרֵבוֹת
מְרִיחִים בִּי
בּוֹדְדָה
תִּיהֶנּוּ נְדִירָה אָנִי
וּלְעוֹלָם הֵם אַחֲרַי
עוֹד אָנִי יִלְדָה
דָּקְרוּ בְּסִכּוֹת
בְּעוֹרֵי הָרֶף —
וּמִבְּטֵי הַחֹלֶם
הַשְּׁחִיזוּ
אֶת הַדְרֹדֵר בָּהֶם
כָּל חַיִּי
הָיוּ בְּרִיחָה מֵהֶם
אֶף אָנִי תִּיהֶנּוּ נְדִירָה
וְרִיחֵי שְׁנוּא
עֲלֵיהֶם
כָּל חַיִּי הֵם נֹסִיעָה —
וְהַזָּאבִים אַחֲרַי
מִדֵּי פֶעַם אֶזְרַק מִשְׁהוּ
שְׂיֵאחֲזוּ בוֹ —
וַיִּרְפוּ
אֶף הֵם רוֹצִים אֶת כָּלִי
לְטָרֶף עַד חֲרָמָה —
אֵלַי אַתָּה יוֹדֵעַ
אֶת הַכּוֹנֵנָה —
אִם אֵינְךָ אַתָּה מְגַרֵּשׁ
אֶת זָאבֵי הָעֲרֵבוֹת
מֵעֲלַי
אִם זֹאת אַתָּה עוֹשֶׂה
יְהֵא כֵן —
אוּלַי רַבּוּ חֲטָאִי
וְאִנִּי לֹא יִדְעֵתִי
הִלַּכְתִּי לְתַמִּי —
לְשִׁבֵי הוֹכִילוּנִי
בְּדַרְכִים נִפְלְאוֹת
לֹא נִלוֹז הָיָה הַדְּבָר
הַגִּיּוֹנִי אָמַר זֹאת

רק הזאבים
הם תמיד בוגדים
אין רחמים לזאב
•

*

הִנֵּה הִיא מִנַּחַת לְפָנֶיךָ
כְּטָרֶף יֶשֶׁן אֲשֶׁר מְלֹאֵת בּוֹ
רַעְבוֹנְךָ הַנִּפְשִׁי
כְּשִׁיחַ שְׁסוּעָה
בְּפִי כְּפִיר צָעִיר
לֹא עוֹד תִּמְדֵּד
שׁוֹקִיעַ הַיְשָׁרוֹת הַשְּׁזוּפוֹת
לֹא עוֹד תֹּאמַר לָהּ
"לֹא נִשְׁתַּנֵּית"
וְהִיא הַשְּׁתַּנֵּתָה כָּל כָּךְ — — —
כִּי מֵה נִשְׁאָר מִן הַשְּׁקִיקָה
הַהוֹמָיָה בְּעֵינֶיךָ —
דְּבַר לֹא

•

*

היא יוצאת עמו קבע
לְעוֹלָם הַכָּחֵל
וְאֵל אֲשֶׁר מֵעֵבֶר
לְשֵׁתֵי הַנְּשָׁמוֹת הָאֲחֵיוֹת.
מְטִילוֹת
וְעוֹלִים מְדַרְגוֹת עֲרֵגָה
אֶל הַגְּנִים
הַכְּחִלִּים •

שיבה

פְּרָשָׁה זְרוּעוֹת-שְׁבִילֶיהָ — הַמוֹלָדֶת
עֲטוּרֵי "שֵׁן-אַרְיֵה" וְכִלְנִיּוֹת
בְּשִׁלְכֶת-פְּרָמִים הַשְּׁקֵמָה עוֹד עוֹמְדָת,
וְגִזְעָה בֶן-דִּירוֹת מְכַרְפֵּם,
אֶקְלֶפְטִים, אֲדִירִים, אֲרַכִּי-שְׁבָטִים,
מְאֻשִׁים וְהוֹמִים:
"הֲאֵת זֹאת הִבַּת?"
וְאֵי הַצִּמָּה? וְאֵי הַמְּבֹט?
שְׁתֵּי זְרוּעוֹתַי וְרֵאשֵׁי הַשֵּׁב
בְּקִפּוּלֵי אֲדָרְתֶךָ אֵלַי
אֲדָרֶת-הַדָּר: כָּרֵם וְגַן רֶךְ...
כְּאֵז יִרְעֲפוּ הַשָּׁמַיִם
אֶת כּוֹכְבֵיהֶם בְּלֵילוֹת,
וּכְאֵז יִסְתַּחֲרֵר הָרֵאשׁ
בֵּין רְקִיעִים רְמִים —
עַד הֵיוֹתוּ אֲבָק-עוֹלָמוֹת.

אַגַּדַת עֶרֶב

שְׁתֵּי אֲנָפוֹת לְבָנוֹת, רַגְלֵיהֶן שְׁחֹרוֹת,
מְאָחוֹר מוֹשְׁטוֹת – עֵפוֹת, מְחַפְּשׁוֹת
פְּרוֹת שְׁמָנוֹת עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה;
שְׁנֵי נָצִים בְּאֹיֶר קוֹפְאִים:
מְרַפְּרִים כְּנִפְיָהֶם,
רוֹעֲדִים וְעוֹמְדִים;
שְׁנֵי עוֹרְבִים בְּמִשׁוֹטִים שְׁחֹרִים
אֶל רֹאשׁ הַבְּרוֹשׁ חוֹתְרִים;
שְׁנֵי שְׁחָפִים מְחַלְקִים כְּחוֹלָמִים
מוֹל הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּם הֶרְחוֹק.

1956

*

כְּבוֹ פְּנִים
אֶפְלָה יְרֵדָה לְעוֹלָם
טְעוֹנָת רֹךְ כְּבֹד
כָּל הַכּוֹכָבִים נִדְלְקוּ בְּשָׁמַיִם
קְטָנִים גְּדוֹלִים
בְּעֲרָמוֹת וּבְשִׁבְלִים
בִּיחִידוֹת מַלְכוּתִית
וּבְעֲנֹת צִוְּיָא מְהֻבָּחָת
כָּלֵם לְפִתְעַ מְבִיטִים
אֶל קַרְבָּנוּ
מוֹתָחִים מִיִּתְרִים שְׂכוּחִים
בִּינֵינוּ וּבֵינָם
שְׂכֻחָנוֹם לְאוֹר פְּנִי-רְחוֹב
עֲתָה הֵם חוֹפְרִים בָּנוּ
בוֹחֲשִׁים עַד תִּשְׁתִּית הַיְשׁוּת
כָּכָה רָקְמוּ
פְּטָרִית-הוֹד
וְשִׁלְּוָה
בְּחוּטֵי נֶצַח
עַל מוֹלְדֹתַי שְׂבַח־וּלּוֹת
שְׂבֻלְעִים
וּבְמַחְלוֹת –

•

לִילָה עֶצוּב

חֶרֶם שֶׁגֵּרַח
נִבְטָא
אֶל עוֹלָם פְּגוּם
עֲצִים נוֹשְׁמִים
עֶצֶב
— עֲצִים לֹא רוּחַ —
וְחַיִּים נִמְלָטִים
וְרוֹעֲדִים
— — — בְּמַחְלוֹת אֶפְלוֹת —
מִי טָרַף
אֶת מִי?
הָעוֹלָם אֶת יָפְיוֹ?
— אוֹ הַכַּעוֹר אֶת הָעוֹלָם —
מִי שֶׁהוּ הָרֵג
אֶת אֱלֹהָיו?
— אִי שֵׁם מְשֻׁסַּע —
צָבוּעַ שְׁאֲרִית
הַגּוֹיָה
אִי שֵׁם הוֹלֵכֶת וְכֹבֶה
בְּקִרְבָּךְ
— עֵין הַבוֹרָא פֶל —

לֹא כָּלֵם נוֹשְׁאִים
כְּפִיהֶם לְשֹׁמֵי
לֹא רַק מְלֹאכִים
אוֹמְרִים שִׁירָה
יֵשׁ גַּם שִׁירַת שְׂדִים
•

*

הַפְּנִים בְּשִׁמְשָׁה
הֵם פְּנֵי "הַקּוֹצֵר"
מְצִיץ וְנֶעְלָם
נֶעְלָם וּמְצִיץ
מְשַׁחֵק-מְחַבְּאִים לוֹ
עֲמָנוּ.
יַעֲדוּ:
הוֹד שִׁכְתָּנוּ
עֲטָרַת חַיֵּינוּ
•

*

אֲשֶׁר יְכוּל הָיָה לְהִיּוֹת
וְאֵינָנוּ :
אֵלֶּה הֵם חַיֵּי –
הַחִפָּה הִיא בְּיָדֵי :
אֲחֵרִים, שׁוֹנִים.
לִי יֵשׁ צַפְרֵי-שָׁמַיִם
וְעֵנָנִים
מִתְלַפְּדִים וְשֹׁטִים
וְנִמוּגִים בֶּן-רְגַע •

1965

*

לנעמי גלבע

עֲלֵה בְּכַנְפֶיךָ
בְּסֵלָם
הַכֶּה וְחָתֵר
חָתֵר וְעֲלֵה
גַם אִם
דּוֹאֲבַת הַפְּצוּעָה
הִיא לֹא תִשְׁקֶר
רוּחַ מְעַל
שׁוֹרָה עָלֶיךָ
חָתֵר הִיא
לֹא תִשְׁקֶר
הִיא רַק דּוֹאֲבַת
עוֹד שְׁנִיָּה אַחַת
וְאֹוִיר מְרוֹמִים לְךָ
וְרִגְלֶיךָ מִיַּתְרוֹת
•

1966

.1

אָנִי קוֹצֵרֶת
אֲשֶׁר זָרַע לִי
גוֹרְלִי –
אֲלֵמוֹת נוֹגוֹת
וְדַרְדֵּר בָּהֶן
וְקוֹצִים הַרְבֵּה –
אֶת הַפְּלִגְיוֹת
הַמְּאִירוֹת הָאֲדָמוֹת
קִבַּע הָאֵל
בְּרַחֲמָיו –
בְּלִבִּי

•
1966

.2

זֵית עֵץ קָדוֹשׁ
וּפֶה הַשָּׁמַן
מֵעֵבֶר לְאַלְפֵי שָׁנָה
אֶל רְאֵשִׁית
הַמֶּלֶךְ הַרְכוּן
אֲחוּז בְּאַדְמָה עֲתִיקָה
וּסְבִיבָה
אֲבוֹת מְזַקְנִים
חֹנִים
— קָדוֹשׁ וְטָבוֹל —
זְכוּרוֹת
אֲפָרִים-יְרָקִים
גִּזְעָה מִפְּצָל:
סֶמֶל קוֹדֵר — וְקוֹרֵן
זֵית — עֵץ קָדוֹשׁ!
•

1966

*

צְלֵעוֹת הַכַּרְמֶל
חוֹבְקִים עֲרֵפְלִים
זְעִים לְאֶטֶם אֲפָרִים
נְמוּגִים
וּמְתַפְּנָצִים חֲלִיפוֹת
וְעַל הַפְּסָגוֹת
נַח עֲנָן שְׁחוֹר
עוֹפֶרֶת עַל אֶבֶן
גוֹחֵן –
מְאִים –
עַל הָאֱלוֹנִים
הַמְּלַבְּלָבִים
בְּיַרְקֵם הַבְּהִיר
קָפְאוּ וְחִיּוֹכֵם גֹּעַ
בְּרוּשִׁים שְׁחוֹרִים
עוֹנִים בְּהַמְיָה עֲמָקָה
לְעֵנָן הַכָּבֵד מְעַל –
•

אלוּני טְבֵעוֹן

הם צומחים מתפתלים
כאנשים חיים
גלחמים ובוכים
וצוחקים על קיומם
קיום אלפי-שנים
הם צוחקים לגורלות אנשים
הם ראו עמים באים
ועמים הולכים –
והם העמיקו שרשים
הם ראו תורכים שחוטים
וערבים ירויים
ויהודים חרשו על אפרם
הם ראו עמים צעירים
ועמים זקנים
משרשיהם עלה ריח שרפה
אבל לשדם חי ומפעפע
הוא בא ממרחק דורות
מאוזן עלומי לאמים

•

.1

אַפִּיקִים בַּנְּגֹב

אַפִּיקִים בַּנְּגֹב
עֲנָקִים בְּעַרְבָּה
עוֹרְקֵי מַיִם
עוֹרֵק-דָּם-עַרְבָּה
צָחִיחַ
תְּעֵלוֹת רְפוּדוֹת
חֲלוּקֵי אֶבֶן לְבָנָה
מַיִם! – דָּם הָעַרְבָּה
יָזֶרֶם בְּגַעֲשׁ
לְעֵת חֶסֶד מְעַל –
יִגְאָה יִשְׁתַּלְּל
פּוֹרֵץ מְמַלְמֵל
מוֹל שְׁמֵי אֵין סוּף
אַפְרֵי עֲנָן
יֶרְחַשׁ מוֹל סְלָעִים
דְּמִיוֹן אֶל
בְּרָאִם
יִשְׁיַח עַמָּם
שִׁירַת-מַיִם גּוֹאִים
שׁוֹטְפִים בְּרֶתְחָם –
יִבִּיטוּ הָרִים מְעַל
שְׁחוּרִים תוֹהִים
זוֹכְרִים עַת-רְעֵדָה;
גְּפֹרִית וְאֵשׁ
הִיִּתָּה קֶרֶבֶם;
זְכָרוֹן – עַז עֵתִיק
כִּי־צַד הוֹחֵם לְבָם
וְנוֹר שְׁטָף צִלְעוֹתָם
שְׁחוּרִים מְקַמְטִים
הֵם זוֹכְרִים זוֹכְרִים
עַת בְּחַשׁ הָאֵל
קֶרְבִּיהֶם וְהִרְתִּיחַ דְּמָם
עֵתָה קְפוּאִים הֵם
עֲצוּבִים
מְלֵאֵי-הוֹד;
שְׁנוֹת אֶלֶף נִתֵּן
לָהֶם
זְכוֹר וְשָׁמוֹר
יְמֵי-אֵשׁ לְהַבְתִּיחָה
•

.2

עֲרָבָה

דְּמִיוֹן אֶל
אוֹתָךְ יָצַר
בְּגִבְעוֹת בְּגָאִיּוֹת
בְּסִלְעֵי מְגוֹר
בְּמִכְתָּשִׁים
בְּבִקְעוֹת וּבְרִמּוֹת –
כְּסִימְפוֹנִית בְּטֶהוֹכֵן
גּוֹאֵה:
כַּתְּפֵלָה יְרוֹמוֹ הַרְיָךְ
תְּפֵלָה אֶפְלָה רוּחַשֶׁת
נוֹהָה אֶל פְּחוֹת עֲנָק
הָיִית דּוֹמָה לְאֵל
וּבְחֲרִיצִיךָ צְלִילִים רַפִּים
מְחִיכִים סְבִינִים חַיִּים
חִיוֹךְ צְרוּב עֲמֹק
שְׁלֵא מִפְּאֵן
וְשִׁטָּה שְׁטוּחָה
מִפְתִּיעָה בְּיִרְקוּתָהּ
עֵת שְׁבֵר עֲנָן
פְּקֵד אוֹתָהּ
בְּרַקִּיעַ עֲנָן נֶצֶב
שְׁחֹר כְּדִיו
כְּרַקַּע לְחִזְיוֹן-קָרֵב
וּבְרַקִּים מְצִרִים
צִיּוּרֵי-אֵשׁ
בְּזוּיוֹת-הוֹד
כְּתָב אֱלוֹהִים
מְמַרְמֵי-סִינֵי

•

שִׁיר לְאִיִּכְמֹן

אֶתְּהָ אֲשֶׁר קִעְקַעְתָּ בְּבֶשֶׁר-אָדָם
כְּקִעְקַע בְּבֶשֶׁר בְּהֵמָה
וְנָעַל הַיָּלָד אֶסְפֹּתָ –
אֲשֶׁר רַגְלֵי
הַפְּעוּטָה הִטְהוֹרָה
נִקְטָעָה נִשְׂרָפָה נִמְעָכָה ;
אֶתְּהָ אֲשֶׁר זָהַמְתָּ לְעַד
שָׁמַיִם כְּחַלִּים
בְּעַמּוּדֵי עֶשֶׂן-שָׁחֹר –
מִדָּשָׁן עֲצָמוֹת-אָדָם ;
אֶתְּהָ אֲשֶׁר חָלַלְתָּ מִנְּגִינּוֹת –
לְקַצְבָּן שִׁחַטְתָּ חִבְטָתָּ שְׂרַפְתָּ –
אֲרוּרָה אֶתְּהָ !

•

לִּבְטוֹשָׁנְקוֹ

— יְבִטוֹשָׁנְקוֹ — נַעֲרֵי הַתָּמַם וְהַנוֹעֵז
יָפָה-הָעֵינַיִם,
— בֶּן הָאֲדָמָה הַגְּדוּלָּה —
וְהַנְּהָרוֹת הַרְחֻבִים,
הַנְּחָלִים עִם גְּדוּתֵיהֶם הַרְכוּת
שְׁתוּלוֹת עֲרֻבוֹת בּוֹכִיּוֹת
וְלִבְנִים מִכְסִיפִים ;
בֶּן הָאֲדָמָה, אֲשֶׁר מִקְהֶלְתָּהּ
— שָׂרָה אַחִידוֹת —
כַּעֲדַת-דְּבוּרִים מְזַמְּמוֹת
בְּיוֹם-קִיץ, כָּבֵד, זָהוּב ;
בֶּן הַצִּיָּנוֹזוּמִים
וְהָעֲרֻבוֹת הַמְשֻׁלָּגוֹת ;
גוּר שׁוֹצֵף,
רְחֹב-כַּף
— וְכַבֵּד-צַפְרָן —
נִצְבֶּתָּ מוֹל עֲדַת-זְאֵבִים
פְּרוּעָה, מִיִּלְלָת —
לְבַד.
— סוּלוֹ שְׂרֵת —
רַק אֶחָד !
מוֹל צוּקֵי-שְׁנָאָה רַבִּים
אֶחָד מוֹל רַבִּים,
— עֵז וְתַמִּים —
כְּנֵבִיא עַל הַרְרֵי-רְוִשְׁלִים
— יְבִטוֹשָׁנְקוֹ בְּנֵי —
יֶלֶד מְשַׁחֵק
עַל מְאוּרַת-פְּתָנִים...

אוֹפְנֵה־יָמַר הַיְהוּדִי

צָרוֹת כְּתַפִּיךְ
לְשֵׁאת אֶת כְּדוֹר הָאָרֶץ
אֵין אַתָּה אֶטְלֵס
יְהִדוּתְךָ טְבוּעָה
בְּשִׁקוּי עֲצֻמוֹתֶיךָ
וְאַתָּה לֹא יַדְעָתָ
חֲשַׁבְתָּ כִּי אֶטְלֵס אַתָּה
וְתַעֲמִיס כְּדוֹר הָאָרֶץ
עַל כְּתַפִּיךָ הַצָּרוֹת
– וְתִשׁוּב הַרוּחַ לְפַעֲמֶךָ
וְאֵלֶּהי יִשְׂרָאֵל הַעֲתִיק
הַחַל מְדַבֵּר מִגְרוֹנְךָ
– כְּבַעֲלַת אוֹב
וּבְגְרוֹנְךָ
– אֲשֶׁר לוֹקָה
כִּי הִכָּה בְּךָ הָאֵל
עַל שְׂרָצִיתָ לְדָמוֹת –
יְהוּדִי צַר כְּתַפִּים
עַל כִּי לֹא יַדְעָתָ
כִּי מוֹסֵר אֱלֹהִים מִמְעַל
טְבוּעַ בְּשִׁקוּי עֲצֻמוֹתֶיךָ
– הַכִּיתָ בְּגְרוֹנְךָ
וְאוֹלֵי עַל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ
גְּבוּהַ גְּבוּהַ
עַל פְּטָרִית הַמָּוֶת
לְכָל חַי שֶׁעַל הָאֲדָמָה

•

**הוציאני אלה
(1981-1972)**

כָּבֹד פְּגִישָׁתֶיךָ פַּעַם

לְאָדָם שׁוֹשְׁנַת-שְׁמֶשׁ

שׁוֹשְׁנַת-שְׁמֶשׁ
נִתְלִית
בְּקָר, בְּקָר
עַל קִיר-חֶדְרוֹ
שֶׁל אָדָם;
לְחִי-תֵינּוֹק
קָרִיָּה
מְרוּחַ-לֵּילָה
נוֹגַעַת
בְּלֶחִיו שֶׁל אָדָם;
עֵינֵי-אִשְׁתּוֹ
נִפְקָחוֹת לַחַוֹת
לְעֵמֶתוֹ;
אֶת הַבּוֹדְדִים
עַל עַרְשָׁם —
חֹבְקִים אֲבָנֵי-הַהָר
מִמּוֹל,
וְשׁוּלֵי-זְרִיחָהּ רְחוֹקָה
בְּרֵאשׁוֹ —
מְוִרִידָה יוֹמָם;
בְּבִקְר בְּבִקְר
מִלְקָקִים הֵם
דְּמָעָה יְשָׁנָה
מְלוּחָה
וְלוֹעֲסִים אוֹתָהּ —
הַטּוֹבָה.

*

הַעֲגוּל סָבִיב
שְׁלֶחַן זֶה
רוֹטט עֲדִין
– עַל הַשָּׁנִים –
אֶךְ הַסְּפָרִים
– עַל הַקִּיר –
– מִיָּבֵבִים תָּרַשׁ –
אֶת הַדְּמוּת בְּלִילוֹת

•
1972

שִׁירֵי-יָם

“אֶלֶם-הַפֶּאָה”
— הוּא צָמַח אֶכְזָב
לְפֶתַע הוּא נָע,
רוֹעַד בְּמִים,
בְּיַרְכְּתֵי-תַבְּלִי:
עַל אֵי בּוֹדָד
בְּיָם-דְּרוּמֵי
בְּיָם שְׂאֵינּוּ יָם
לְפֶתַע —
הוּא אֲזָן,
תְּצִי-אֲזָן
זֵיזִים,
רוֹטְטִים —
גֵּאוֹת שְׁבָרֵירִית
שְׁקוּפָה
קָמָה
— מְצַטְלָצְלָת בְּאֶטִּימוֹת
הַלְלוּיָהּ!

*

הַצֶּדֶק
שֶׁלִּית בְּאֲזִנָּה
הַכִּיל פְּנִינָה
קִטְנָה
מְזַמְּרֵת:
— בְּכָל צְבָעֵי-הַקֶּשֶׁת —
זְרוּעֵךְ הַקְּשָׁה,
הַחֲמָה,
לְפָתָה מְתַנֶּיֶה —
הַלְחִים הַקְּרִירִים
וּפִיךְ נִמְלֵא קִשְׁקָשִׁים
יִרְקִים, נוֹצְצִים
— מְזַנְבֵּה הַמְּתוֹק —
אֲשֶׁר נִשְׁקָתָ.

1972

מועדים ללא שמחה

שנים רבות,
נחות,
בגביע חיינו –
הקטן –
אין להגיהו –
בחפזון ;
תן לנו
שהות
לנצר גביענו –
הקטן –
ללא תקלה:
עד בוא
האור הגדול ;
הלב מפרפר –
על כל טפה –
זין משמר,
קרין,
ננסך בו
גם סתו
וגם אביב.

*

— הוא הָעִיר בִּי —
הָרוּחַ ;
וְזוּ בָאָה
— עֲטַפְתָּנִי —
רַחֲמִים גְּדוּלִים,
— לְטָפָה —
— דְּבִלּוּלֵי-שְׁעָרַי —
הַלַּח,
אֵין יְסוּרִים :
הוא שָׁלַח
— אֶת הָרוּחַ —
וְהִיא בָאָה,
צָבְעָה
הַפֶּל יָרַק
רָךְ
עַל גְּבִי
יָרַק כְּהָה ;
אֲרוּרָה בָּא מַעֲמָקֵי הָאֵרֶץ
— וְדָמוּתוֹ —
פָּתַע
— הַבְּהֵבָה —
הַתְּגַלּוּת.

1976

אַמוֹדַאי

מוקדש לראובן

איני אוהב לשחות על השטח
אני אוהב מעמקים כחלים
צללי-סלעים ירקים –
כוכבי-ים
זעים
חול קרקע זך
ושרכים מתפתלים;
ברק-סנפיר,
קרני-שבלול
זהבים
צדפות מאירות
באור בין שמשות;
גם עמקי צמרות
טוללות על האדמה –
אהב
וגלילי-ענן לבנים
אפורים, שחורים –
נערמים
זה על זה,
טסים ברוח –
מפרשים פרוצים
בולעים זה את זה
רועמים ועוברים

1973

*

בִּירְכָתֶיךָ בְּפִנֵּה רְחוּקָה
צָצִים הַסְּפִיחִים
כְּפֹאוֹת שְׂכוּחוֹת
אֲשֶׁר הִשְׁאִיר
הֵימָּה כְּמַגֵּלַח
בְּזִקְנֶךָ
הַסְּפִיחִים
זוֹהָרִים
בְּזֶהב שְׁקִיעָה
יָפֵה שְׂבָעֵתִים
מְזוּרִיחָה
וְנוֹשְׁבוֹת שֵׁם
רוּחוֹת עַד לֹא מִכָּאן
וְקוֹשְׁרוֹת
וּמִבְטִיחוֹת
עוֹלָם שְׁלֹאֲחֵר
עוֹלָם שְׁלֹאֲחֵר?
רֵיחַ-עֲתִידִים
אֲשֶׁר יוֹחֵשׁ
בְּלִי חוֹשִׁים
הֵם מְלֵהזְכִיר
הֵם מְלֵחֵלֵם
כִּי הַפְּלִים יִנְצְרוּ
עִם בּוֹא הָעֵת

•

*

כָּבֵר פְּגוּשְׁתִּיךָ פְּעַם
לְפָנַי זְמַנִּים
אֲשֶׁר לְעַד
כָּבֵר אֲחֻזָּתְךָ בְּיָדִי
בְּמַגָּע לֹא מִכָּאן
כָּבֵר נָחוּ עָלַי —
עֵינֶיךָ
מִבֵּין עַרְפְּלֵי מִשְׁקָפִים:
דְּמַעוֹת וְצָחוּק —
כָּבֵר תִּמְרָה
הַגּוֹף הַזֶּה
בְּגֶן-חַיִּי
הַטְּרוּמִי,
לְמַעַן חֲצוֹת
בְּמַעֲגָלִי-מְזֻלּוֹת
גּוֹרֵל-יְחוּדִי,
בּוֹדֵד.

•
1973

*

זְרוּעוֹת נִסְגְרוֹת
עַל אָפֶס –
כָּבֵד-שֹׁעֵר
גּוֹלֵשׁ עַל כְּתֵף ;
יָדֶךָ רְחוּקָה –
מְאִירָה
מְאוֹתָתָה
עָרֵב, עָרֵב.
•

1974

סָתוּר

כְּדוּר-אַרְץ
שָׁמַט שְׂכָמוֹ
— וּכְרִיזוֹנֵטְמוֹת
נוֹטְפוֹת-טַל
בְּבִקְרִים
— גְּלִי-פִיּוֹס בְּאִים
מִמְרָחֲקִים
מִיִּבְבִּים חָרָשׁ;
כְּסוּפִים
— נְעִים
לְקִרְאָתָךְ;
— מִלְאָךְ כּוֹרֵעַ
פְּתַע
וְרֹאשׁוֹ עַל בְּרִפְיָךְ.
•

1974

אָפִי

בְּבוֹאֵת-אוֹרָה
אֶצִּילָה
עוֹלָה כְּסוּיָה
גוֹן וְחֶצִי-גוֹן
סֶפֶק וְסִפְּקוֹת
רְחֹשׁוּשֵׁי-שָׁקֶר –
וְאוֹת חֲצוּבָה
בְּיַד חֲזָקָה
קְסָמִים מְהַבְּהָבִים
מִסְתוֹדְדִים וְכָבִים •

צַל הַקִּיּוֹן

— בסער-זְנוּעוֹת
טוֹב לְפוֹשׁ
— תַּחַת הַקִּיּוֹן
בְּטָרִם תַּעֲרִים עֲלֶיךָ
נִינְוָה ;
בְּצַל הַקִּיּוֹן
נוֹשְׁבֵת רוּחַ שְׁקֵטָה ;
פּוֹרַח עֵכָשׁוּ
רוֹטְט ;
חֹסֵר הַגִּיּוֹן
וְחֹסֵר כָּל ;
זְכָרִיּוֹת בְּעֵינֵי הַקִּיּוֹן
וְהוּא מְחַיֶּה •

*

וְהָאֵל הָעִיר
רוּחַ
בִּי מַעַל
וְזוֹ חֲבֻקְתָּנִי
בְּזִרְעוֹתֶיהָ
וְנִשְׁקָה קֶצֶה
שְׁעָרוֹתַי
וְהִיסוּרִים
נִעְלְמוּ —
הוּא
שָׁלַח לִי אוֹתָהּ
וְהִיא בָּאָה
מִמְנוֹ —
וְצִבְעָה יִרְקֶרֶק
בְּהִיר וִירְקֶרֶק בְּהָה
וּמִשְׁחַק שְׁעָרוֹ הָאָדָם
בָּא
מִעֲמֻקֵי הָאֵי הָעֶזְזוּב
וְדָמוֹת צְמִיחָתוֹ
הַבְּהֶבֶה כְּשֶׁלְּהֶבֶת

•
1974

*

אָנִי כָּרֵב* – לְבַת-שָׁחוֹק
ל"גִּלְקֵסְיָה" שֶׁלְךָ
פּוֹרַח בְּאוֹר אֲדָמָדָם
מַעֲלָה נוֹרִיּוֹת-אָבִיב
וְחֶצְבִי-סֶתֶו;
אָבִיב וְסֶתֶו
אֵין שְׁלוֹם בִּינֵיהֶם;
אִם תֶּאֱסֹף אוֹרְךָ –
אָגוּע.
•

* אדמה חרושה בסוף החורף ומוכנה לזריעת תבואת הקיץ (א.ב.ע.).

לְאַחַר מוֹתִי

בְּשִׁלוֹת-עֲרָבִים,
בֵּין כְּרָמֶל וְתְבוּר:
תִּרְחַף כָּאֵן נִשְׁמָתִי —
בְּלִי גוֹף,
בְּלִי מִשְׁקָל,
תִּרְעֵף עָלַי
טֹל-חַיּוֹת וְרֵף,
תִּלְטֹף
פְּנִיךָ —
בְּרוּחַ-עָרֵב
וְגוֹעָה.

•
1974

בְּגִלְגּוּל אַחַר

(זמר עממי)

עֲלוֹת-עָלִים
— בְּרִבּוּעַ-חֲלוֹן —
רוּחַ נוֹשֶׁבֶת:
עָלִים מְצִיִּים
יְצִירֵי-דָמִיוֹן
— אִשָּׁה —
— בְּפֶאֱה נְכָרִית —
לְבוּשָׁה רוֹקוּקוּ
— וּשְׁעָרָה —
גּוֹלֵשׁ עַל כְּתָפָה;
— צְפוּר —
אַרְכַּת-כְּנָף,
שְׁחוּרָה,
מְאַיֶמֶת
עָלִים מְאֹשִׁים
וְשֵׁד קָטָן
מְצִיץ רוֹמֵז
וְצוֹחֵק:
— "עַל כְּרַעֲיָךְ וְקַרְבִּיךְ" —
— אֲנִי מְכִיר אוֹתְךָ —
— עוֹד טָרָם נוֹלְדָתִי —
הִרְגָּשְׁתִּי בְּךָ,
בְּגִלְגּוּל אַחַר
הוֹשְׁטִיתִי יָד לְךָ
וְלִטְפָּתִי צְמַתְךָ הִיפָּה
וְלַחֲשִׁתִּי:
אֵת, עֲלוּלָה לְהִתְקַל בִּי
וְלַרְעוֹת בְּמַעְגְלִי;
— בְּגִלְגּוּל אַחַר —
עֲנִיתִי:
עָלוּל אֶתָּה
לְחוּשׁ בְּאוֹר הָעוֹלָה
מִקֶּרְבִּי —
לְתַפְשׁוֹ, לְגִלְגַּל לְךָ.
כְּדוּר-מִשְׁחָק מְמַנּוּ,
עוֹד עָלוּל אֶתָּה
לְתַפְשׁ קִצָּה צְעִיפֵי הַמְתַּעוֹפֵף
וְנִשְׁמָט מִיָּדְךָ
וְלִגְמָגֵם, בְּלִשׁוֹן כְּבֹדָה:
— — — "כְּמוֹךְ אֵין" —

וּבְרִיצַת-רְגָלִים קִטְנוֹת
בְּשִׁבְלֵי-שָׁמַיִם —
לְאַבֵּד אֶת נַעֲלֶיךָ
הַקְּבֻדוֹת — — —

•
1975

*

סְפִיחַ נְעוּרִים
פָּרִץ לְפֶתַע
לְקַצֵּה הָאֲצָבָעוֹת
עַת בְּחִשְׁתִּי בְשֹׁעַר
חֲזוּהוּ הַנְּהַדָּר —
זְרוּעוֹ נָחָה עַל חֻזִי
כְּבֹדָה וַיִּקְרָה
כְּמָטִיל-זֶהָב
כְּמִתְנַת-אֵל זוֹהָרַת —
רַק מִבְּטוֹ תַעֲזֶה בְּמַרְחָקִים
לֹא יְדוּעִים לִי
כָּל תְּנוּעָה הוֹפְכָה
סִמּוֹל
כָּל מְלָה צוֹלְלֶת מְלֵאֵת
מֵאָה פְּעֻמוֹנִים נִפְלְאִים
וְהַדִּים שְׁלֹא מִזֶּה —

•

אִישׁ הַנְּחֻשֶׁת

- רְאִיתִי אִישׁ בְּמוֹנִית
- אִישׁ מְנַחֵשֶׁת קָלֶל
- עֵינָיו קְמוֹת,
- וְרֹאשׁוֹ לֹא לִי
- רִגַע הַתְּנוּצָן
- כְּבָרֶק אָדָם
- מוֹל הַשְּׁקִיעָה
- וְחֶלֶף;
- אֶף הַנְּחֻשֶׁת
- הַלְמָה בִּי
- כְּלִשׁוֹן-אֵשׁ;
- עֲנַבֵּל הַמְטִיר
- צְלִילִים
- מֵעֵבֶר הָרִים
- רְחוֹקִים
- הִיָּתָה שְׁקִיעָה
- אֲדָמָה
- עַל פְּנֵי יָם
- רְגוּעַ

1979

נְסִיעָה

— הַיִּיתָ כְּצֶמַח —
— שְׁלֹא רָאִיתִיו זְמַן רַב —
וְהַבְּשִׁיל בֵּינְתֵימִים;
מְלֵא, שְׂקֵט — עַל יְדֵי;
שְׂתֵי הַפְּאוֹת הָאֲדָמוֹת
פָּרְצוּ מִתּוֹכָךְ
— לֹהֲטוֹת וְיָפוֹת —
וְהַסִּיבִים הַלְבָנִים —
— כְּסִיבֵי-חֹטֵה בְּשִׁלָּה —
בְּרִקְתְּךָ
הַפּוֹנָה אֵלַי
לְחֹשֶׁה, בְּגֵרוֹת;
— רָגַע טְבֵלָה עֵינֶיךָ —
— בְּעֵינַי —
נְחֹשׁוּלִים;
— וּפְתַע —
סוּף-פְּסוּקִים!
•

1977

*

החיים הם חלום
אבל עלינו להקיץ
לחיי-נצח –
מה זה נצח ?
הפל נשא ברוח
ללא שנה –
לחיצת-יד
חמה
יש בה נצח –
מבט יש בו נצח –
כל השאר
דקורציות –
הן מתחלפות
רק אחרי כן
תהיה שלה
אבוא לראותך
אל תירא ממני –

•

12.7.1978

בי"ח רוטשילד, הכרמל

עֲלֵה סְתוֹ

בתודה לראובן שהם

הוא רוֹבֵץ לַפֶּתַח,
וְאֲנִי פּוֹגֵשׁת בּוֹ לְעֵתִים
הוא אֵינּוּ מְבַעֵית —
הָאֲמִינָה;
הוא חֲנִיָּה —
שְׁמוֹרָה לִי
הוא חֲנִיָּה מִיְחַדָּת
הוא חֲנִיָּה גְדוּלָּה
הַמְּתִינָה לִי;
כָּאֱלוֹ חֲיִיתִי
אֶת לְדָתִי —
שְׁלִי — עֲצָמִי —
אֲנִי רוֹצֶה
שְׁתָּהּ יָפָה —
שְׁזוֹרָה בְּקֶצֶב-תִּבְלִי;
עַל אֲלוֹן
נִפְתָּח לְחַיִּים
עֲלֵה יָרֵק, בְּהִיר וְרֶף —
נַעֲשֶׂה לְאֵטוֹ יָרֵק כְּהֵה:
שׁוֹתָה טַל
וּלְשֵׁד-שָׂרָשִׁים,
שְׁחֻרְרִים שָׂרִים לוֹ
בְּקֹר וְעָרֵב
אֶהְבֶּה מְסֻלָּסֶלֶת
רוֹחֵץ בְּגֶשֶׁם-אֲבִיב
פוֹשֵׁר, בְּשׁוֹם-הַדְּרִים;
מִתְנוֹצֵץ בְּשֶׁמֶשׁ,
עֵתָה הַחַל מְאִיר
בְּאוֹר שְׁמֶשׁ-סְתוֹ
מְאֻחֶרֶת
וּמְקַהֵלֶת-כְּרוֹבִים נְכֹלָמִים —
מְסֻתִירִים פְּנִיָּהֶם
וּפּוֹתְחִים בְּסִימְפוֹנִיָּת
"אַרְבַּע עֵתוֹת הַשָּׁנָה"
לְוִיֹּלָדִי
וְשָׂמִים לְאֵין קֶץ
שָׂרִים אֲתָם
שְׁלוֹת-רְגִיעָה
וְעֲרָגָה נְצַחִית

עֲרָגָה לְעֵלֶשׁ

שְׁבִיל הָאֱלֹהִים וְהָאֱלֹהִים

מי שֶׁפָּדָה כָּאֵן דְּמַעוֹת?
— עֲדִין תְּלוּיֹת הֵן —
בֵּין הָעֲנָפִים,
הַמְשַׁחֲקִים בְּאוֹר וְצֶל נִוְגָה;
עֲדִין לֹחֲשִׁים כָּאֵן:
אָדָם וְזֶהָב
שֶׁל עֶבֶר:
סְתוֹ — עֲלִים
— נְסוּף בְּשִׁבִיל —
בֵּין אֱלֹהִים וְאֱלֹהִים:
עֶבֶר סְפוּג-דּוֹרוֹת —
— שְׁלֶכֶת —
בְּפִזְרֵת-עֲלִים
חֲלוּמָה, שְׁכוּחָה
וְעֵנָף אֶחָד,
מְדַבְּלֵל,
תְּלוּי בְּאֶמְצַע הַשְּׁבִיל —
כְּזֹרֵעַ שְׁבוּרָה,
עַל פְּנֵי תְּהוֹם-הָעֵתִים,
מִתְנוּעֵעַ רוּמֹז:
הַפֵּל עֶבֶר,
הַפֵּל עֶבֶר,
אֵין נוֹשְׁקִים כָּאֵן יוֹתֵר
אֵין לֹחֲצִים גְּדִים,
כֹּל הָעֵינִים כְּבוֹ
זֶה כְּבָר,
אֵין כָּאֵן אִישׁ, אֵין כָּאֵן אִישׁ...

עֲרֻגָּה לְעֹלָם

עֹלָם כָּחַל,
עֹלָם בּוֹדֵד,
בְּשׁוּלֵי-שְׂדוֹת
בְּעִירִם-שְׁלֵפִים;
עֹלָם בְּיַרְכְּתֵי שְׂדוֹת –
חֲרוּשִׁים, חוּמִים,
לְקִרְאֵת תְּבוּאוֹת-קִיץ מְצַפִּים –
עֹלָם מְחִיךְ,
מְעַפְּעֵף אֶל תְּכֵלֶת
נוֹטֶפֶת מְשָׁמִים,
עֲטוּר אֶחְרוֹן בְּיַפְיֹו
בְּרַחְבֵי-שְׂדוֹת יְבֹשִׁים,
בְּשִׁמְשׁ שְׁטוּחִים;
עֹלָם, עֲרֻגַת רָגֶל-יַחְפָּה
לְאֲדָמָה עֵרְמָה תִּיהָ.

1972

*

אָפּרוּח-אַנקוּרים
מְצַיֵץ בְּעֵלוֹת-הַשַּׁחַר
רָךְ, אָבוּד, בְּתַבֵּל שְׁטָרֵם הַתְּעוֹרָרָה
בוֹדֵד הַקּוֹל – כִּיבְּכַת גּוֹר תְּתוּלִים נֶעְזָב
בְּחֶבְיוֹן הַגָּדָר
כַּפְעִית תִּינּוֹק חוֹלָה בְּלִילָה
אֵל הַרְחֵמִים רַחֵם עַל יְצוּרֵיךְ!
•

*

לילות ללא-שנה
עם שחר מצטרפים אלי – הכלבולים
השחרורים וגם שלדג בודד –
האל יודע איך הוא חי פאן בלי מים – – – •

*

— בּוֹאֵךְ לְקִצֵּר קִצִּירֶךְ —
— יִלְטְפוּנִי זְלִזְלֵי-עֲרָבוֹת —
טוֹבְלוֹת בְּמֵי-נֶהָר
שֶׁלְדָג יִקְרַע קְרִיעָה
— בְּהַדִּים אֲרָכִים וְנוֹגִים —
בֵּין סִבְךְ-הַסּוּף,
וּבְדֹלַח-הַנֶּהָר
— — — יְהֵא חוֹלֵם וְיִרְק —

•
1974

*

בבקר
עם צפרי – אשיר
אתנה מכותי
עם אור בקר
אני רוצה
שקיעה נוגה

•
1977

*

הַפֶּלֶג
הוא – עוֹרֵק סְמוּי
מִזֶּלֶף חֲלוּמוֹת –
רַף וְתַקְנָה
הַפֶּלֶג הוא –
בְּגִבּוֹל הַנֶּס
•

*

וְסוּעַרְתַּ מִחֲפֹשֶׁת דְּרֹכֵי-אֵל
— וְלֹא דְרֹכֵי-אָרֶץ —
הָעֹלָמָה הַזֹּרָה —
אֲשֶׁר רַק מוֹרִיָּה יְהַלְלוּהָ,
— בְּנוֹת לֹא אֲשֵׁרוּהָ —
וּבָנִים — לֹא יִדְעוּ פִּשְׁרָהּ
וְהִלְכוּ בְּעֵגוּל סְבִיבָהּ אוֹ תִקְפוּהָ —
וְהִיא גַם בְּאֵלָהּ וְגַם בְּאֵלָהּ מְאַסָּה

•

*

זמזום סביבי, יום כלולותי אלפים
שרים ואנני צוללות הוי מה חלשה
אני כנפי מתעלפות עוד מעט ואפל
ארצה אך לפתע גפים מחבקות
אותי לוחצות אותי אליו ואני שומעת
את דפק לכבו ואני שומעת הד דורות
שאני קשורה אליהם וסוד שיכות גדול –
עוטה אותי, אני רואה דורות רבים מלפני
ולכודה בדפן העולם
אני ושומעת רחש פורות, אלפי
פורות של אמותי ורחשות סביבי
ובלבי כבר שמחת הזרע הומה במתיקות,
עזה, קהל ביציהם כבר בקרבי –
לעתידי צאצאי מלטפים קרבי
הוא כבר עופף קר לי גופי
רועד אבל קרבי רנים בשמחת עולם
אני כבודה ומאשרת תכף אשר ארצה
לא כי אשוב לכורתי החיה מלאה ותפוש
עוד בחן גפיו המתוקים
אני טבעת בשרשרת –
הלא לא אמר שאהבני
ואני לא אמרתי לו שאהבתיו
אבל במעוף של מלפת
הפורת היה הוא
היחיד שכלאני בין גפיו
בל התלהבות –
רק חקי שמים פעלו בנו

•
1977

*

ברוך יוצר חתלתולים
קטנים
וחבלבלים תלויים
בחוט עלי גדרות
שלשת חתולים
קטנים
אחד לבן
אחד שחור
אחד אפר
צנפה של חן
גלגול חיוכים
מילודי הטל
צחוק ושמחה
כקני שמש
אפים ורדים
זנבות זעירים
מזדקרים
צנפה שובבה
מחיקת עושה
גנוני חן —
זה עתה
יצאו מתחת
יד הבורא
כפות רגלים
זעירות
עינים פקוחות
מלאות שמחה
זה עתה יצאו
מתחת יד הבורא
צרור חיוכים חיים
מלא חן
ותם

•
1978

על אָבֶדֶן הַחַיִּים הַמְתוֹקִים

– חִסְלֵתְּם אֶת הַשְּׂכּוּי
בִּינְתוֹ הַנְּעֻלָּה
– קְרִיאַת-גְּבֵר
בְּחֻצוֹת:
– אֵי־צִטְטִינִין בּוֹדֵד
חֹזֶה בְּכּוֹכְבִים
חֵשׁ אִוְשֵׁת-גּוֹרְלוֹת:
– צוֹפֵה, מְחוֹגֵים רְחוֹקִים
בְּדִלְתוֹת שְׁחֹר מְפָצִיעַ.

– גִּרְשָׁתְּם נְעִירַת-חֲמוֹר
– תְּמָה וְאַרְכָּה
– בְּחֻצוֹתָהּ אֶת הַלַּיִל
לְשָׁנִים;
עַת תִּרְמֹז
לְכָל חֶלְכָה
– וְדוֹאֵב
לְהַתְּחַפֵּף לְצִדּוֹ
– לְיִשָּׁר גְּבוֹ
הָעוֹבֵד בְּכַרְךָ.

– שְׁעֵבְדֵתְּם
– אֶת הַכְּלָבִים
יְדִידֵינוּ,
הַנוֹשְׂאִים צַעַר עוֹלָם
בְּקֶרֶבָם,
וּכְמֵהֵם לְפִתַח בִּילָה
– עֲמָקָה
– עַל אָבֶדֶן אָדָם
מוֹל שָׁמַיִם נְעוּלִים;
– דּוֹמָמִים, וּכְנוּעִים בְּלִילוֹת
הֵם מְרַחֲרָחִים: "מִוְרִיחַנִּיָּה",
צַחֲנַת-גְּנֻבּוֹת
וְרִיחַ דָּם נָקִי
נִסְפָּג בְּעֶצֶב בְּאֲדָמָה.

גּוֹרֵי-חֲתוּלִים
– יֵצֵר הָאֵל
בְּרִגְעַת-שָׁל-חַיּוֹף
– לְשִׁמַּח בָּהֶם
לְבַב-אֲנוּשׁ מְסֻכָּן
וּמִלֵּא עֵינֵיהֶם
– הַגְּדוּלוֹת
תְּמִיחָה רַבָּה
וּמְשׁוּבַת-חַן

וְאֵת אֲמוֹתֵיהֶם
הַמְהַלְכוֹת
כְּמִלְכוֹת גְּאוֹת,
כְּמוֹרוֹת לְתַנּוּעוֹת
– אֲצִילוֹת –
הֲרַעְלָתָם !

אֶת עוֹגֵב-גְּרוֹנוֹ
שֶׁל הַשְּׁחָרוּר
– הַמְחַלְחֵל טְלוּל –
– חֲנֻקָתָם –
– שִׁירַת-מְלֻאכִים –
לְאַחַר גֶּשֶׁם קַל,
פּוֹרֵט, עֲצוּר,
– עַל מַחֲטֵי-אֲרָנִים –
עַם רִדְת-עֲרֵב.

1978

*

יְלֵד עַף מִתּוֹךְ
– חֲלוֹן
הַחֶלֶל קָבְלוּ
וְהוּא נֶאֱשֶׁר כָּבֵד
– כְּפָרִי-בֶסֶר
בְּחֶבְטָה לְקַרְקַע;
יְלֵד כּוֹאֵב. בּוֹכָה
וְדַמְעוֹתָיו וְקוֹלוֹ:
צְלִילִים רַכִּים,
טְרִיִּים
– כָּאֵב-טְרִי
כָּאֵב-בֶּסֶר
קָשָׁה וְרֵם
וְטָהוֹר;
וְהוּא מְסַפֵּר
בְּכִי:
עֲפָתִי
וְנִפְלְתִי מִחֲלוֹן,
קַרְקַע קָשָׁה
– אֲנִי חֲבוּט
כָּחַל
טָהוֹר
כְּכַדוֹר
שְׁנֵי זָרָק
– וְקַפֵּץ
וְהוּא עָגַל וְשָׁלֵם:
כְּרוּךְ הַשֵּׁם
– אֵיךְ הַכְּאֵבִים ?
הַרוֹפֵא הַזֶּקֶן
קוֹלוֹ עָמוּם,
חֲרוּךְ-עֶשֶׂן
קוֹלוֹ חוֹרֵק
כְּשֵׁנִי-מִשׁוֹר
עֵמֶק וְרֵךְ,
בְּהַפְסְקוֹת
מִקְטָרְתוֹ בְּפִי
– אֵיךְ הַכְּאֵבִים ?
הָאִשָּׁה מִחִיכָת
– וְהִפָּה מִתְּפִיץ
בְּכָאֵב
דְּמָעוֹת זוֹהָרֹת
בְּמַלְכוּת-הַכְּאֵב
מֵאִישׁ לְאִישׁ
– נִמְתַּח חוּט סְמוּי

חוט קמים
צף זוקר
מבט טהור תועה
•

גלעין

היא היתה
גלעין קשה
— כגלעין-פרי —
אשר אם תקע
באדמה שמנה —
מיד ישלח
שרשים בה,
ושני פסיגים —
לאויר-העולם:
היא היתה
אשה,
עם מכשיר-לדה
מעלה,
וראש קטן ונאה;
היא נתקלה בו,
— שלחה בו שרש —
והעלתה פסיגים,
והוא גרר כנפיו
אחריה —
הלוך וגרור,
ובפנות החדות שלה
נתקלו כנפיו —
ונדוקו
הוא הלך וגוע —
מקציצת-כנפים
ומת ליד הגלעין הקשה
הגלעין, אשר שתל
זרעו הטוב
בארץ-החיים.

שְׂרָקָרְק בּוֹכָה

גם בן-עוף
יודע לגנח בלילות
— ולא רק בן-אדם —
כשמצוקה באה עליו:
הָרְסוּ קִנּוּ,
טָרְפוּ גּוֹזְלָיו;
עוד מראשית הערב —
שִׁמְעָתִי קוֹלוֹ:
— הַמְיָה רַבָּה —
יִבְכֶּה
מְלֹאֵת-יְגוֹן
שָׁטָה
בְּחֹל-הָעוֹלָם;
— צָעִיר-שְׂרָקָרְקִים —
טָנוּר רֶךְ
אֲשֶׁר חָזַר מִגְּבֵהֵי-שָׁמַיִם
וְעַל גִּבּוֹ זָהַב-הַשֶּׁמֶשׁ
וּכְנָפָיו —
— כְּחֹלֹת עֵמֶק —
כָּרְקִיעַ הַחֲרָפִי
הַקָּרִיר;
אֵין זוֹ שְׂמִמַּת-הַצְּפִירָה
— הַיּוֹצֵאת מִגְּרוֹנוֹ —
נְכָאִים הוּא הוֹגָה
אֲנַחֹת-חַיִּים
— הַהוֹלְכִים וְכֹלִים —
אוֹלֵי עֲזָבְתָהּ
רְעוּתוֹ
אוֹלֵי חֲטָף
גְּרָעִין-מְרַעַל
— וְכַעַת —
קָרְבִּי נְקַרְעִים
בְּבִטָּנוֹ
וְצָעֵר-עוֹלָם
זוֹרֵם
בְּתוֹךְ הַלֵּיל
עוֹמְדִים
אֲלוֹנִים יְשִׁישִׁים
מְלַמְּדֵי-תְלָאוֹת
מְנִיעִים חֲרָשׁ
עֲלוֹת-סְתוֹ
קְלוּשָׁה

וּלְפֶתַע
נוֹשֵׁר עָלָה אֶחָד
גָּדוֹל —
בְּצִלְצוֹל נוֹגָה
עַל הָאֶבֶן שְׁלִרְגָלִי
הָעֵץ
הַכּוֹכְבִים מִמַּעַל
מִתְכַּסִּים לְאֵט
בְּעֵנָיִם קְלִים
וְטַפַּת גֶּשֶׁם נוֹשֶׁרֶת
וְהַשְׂרָקָרָק בּוֹכָה
מְרָה.

1.12.1980

חי בֵּי הַבַּיִת

*

מנבכי-הַזְמַן
אֲנִי שׁוֹמֵעַת חוֹגָה מְצִיפָת
רְכוֹת
הוֹגָה מְנַמְנֶמֶת
בְּתוֹךְ דְּמִדּוּמִי
שָׁחַר תְּרַפִּי ;
אָבִי מְהַלֵּךְ
כְּבִדּוֹת וּבְטוּחוֹת,
מוֹצִיא מִתְרַשׁוֹת
מִן הַמְּחֶסֶן ;
אֲנִי שׁוֹמֵעַת
צִלְצוֹל בְּרִזְלֵי
עָמוּם
– וְהַחוּגָה –
קוֹלָה מִתְחַזֵּק וְהוֹלֵךְ
וְקוֹל הַסּוּסִים
הַנּוֹשָׁפִים לְתוֹךְ רוּחַ-הַבֶּקָר
מְרַעֲדִים אֶת
לְבִי – – –
– אָבִי –
בְּקֶר הַבֶּקָר
בְּחֶרֶף
עַם דְּמִדּוּמִי-שָׁחַר

•

*

– אָבא
צֵל הַבְּרוּשׁ
– מִתְאַרְךָ
וְרוּחַ בָּאָה מִן
– הַיָּם
– הַשְּׁמֶשׁ שׁוֹקַעַת
– הַפְּרוֹת גּוֹעוֹת
בְּרֶפֶת;
רְתֵם לָנוּ
אֶת "הַנֶּס"
הַזָּקֵן, הַלָּבֵן
וְנִסַּע לְשִׁדּוּתֶיךָ
– בְּקֶרוֹן
הַחֲרָמֶשׁ
עַל כְּתֶפֶךָ הַרְחֲבָה
הוֹלֵמֶת פְּנֶיךָ
הַשְּׁזוּפִים
הוּא – מִשָּׁב
מִכְּטִיחַ חַיִּים בְּיַדֶּיךָ
עֲגוּלִים עֲגוּלִים
קְצוּרִים לְמִשְׁעֵי
– מִיָּדֶךָ הַבְּרוּכָה

•

*

הַשְׁחֲרוּרִים
הוֹגִים – בֵּין הָעַרְבִים
אֶת עֵינֵי-הַכֶּפִּיר
הֵם הוֹגִים
אֶת הַדֶּר גָּבְהוּ
אֶת מְתַנְּיוֹ הַצָּרִים
הַשְּׁלוּחִים כְּגֹזַע
אֶל מְרוֹם •

*

אָנִי נוֹשֵׂאת אוֹתוֹ
מִתַּחַת עֲפָעֶפִי
כְּקֶרֶן – אֹר מְהֵבֶהֶבֶת
שְׁנֵשֶׁתִּיר מִיּוֹם גְּדוֹל
אָנִי רוֹאָה פָּנָיו
תַּחַת שְׁמוֹרוֹת עֵינַי
כְּרֹאוֹת עֲלִים
– מְאֻשִׁים –
אַחֲרֵי יוֹם עֲבוּדָה
בֵּין עֲצִים יִרְקִים
אָנִי חֹשֶׁה דְּמוֹת
חֲצוּבָה כְּשֵׁשׁ
– קֶשֶׁה –
וְחִמָּה
כְּאֶרֶן בְּשֵׁמֶשׁ
•

בְּיוֹגְרַפְיָה

כִּיצַד חַי בֵּי הַבַּיִת
בוֹ עָבְרוּ נְעוּרַי ;
כָּל יָמָיו עַל חוּט
תְּרוּזִים –
זֶה אַחַר זֶה :
יֵשׁ בְּהִירִים ,
וְיֵשׁ טְבוּלֵי-דְמָעוֹת .
יֵשׁ יָמִים שֶׁל בְּרָק
גְּלוּי-מַעַל –
וְיָמִים אֲפָרִים שֶׁל שְׁגָרָה תְּפִלָּה ;
וְצִרְצָרִים בְּלִילוֹת-קִיץ ,
מְזַמְרִים אֶת הַעֲתִיד
בְּהִתְלַחְבוֹת ;
אֲפָרוּחַי-אֲנִקּוֹר
מְצִיץִים רְכוֹת
וְחִרְדוֹנִים מְסַפְּרִים אֲגָדוֹת
מַעַל גַּל אֲבָנִים
וּנְחָשִׁים שֶׁחוֹרִים
בְּסִתֵּר-הַמַּתְבָּן –
גֵּן-עֵדֶן שֶׁל חוּהַ אֲמָנוּ
וְהָרוּחַ נֹעָה
עַל אוֹקְיָנוֹסִים רְחוֹקִים ;
וְזִיזִים פְּנִימִיִּים
מְגַשְׁשִׁים זְמַנִּים רְחוֹקִים –
בְּעֵבֶר ;
וְעֲתִיד מְתַגַּלֵּם
בְּתַת-הַפָּרָה ;
תְּחוּשׁוֹת וְהַבְּרָקוֹת
וְיָמִים תְּפִלִּים
וְזַעַם-הַלֵּב –
זְמַן אֲבוּד עֲבוּרוֹ ,
וּלְפִתְעַ –
אֲגָדַת-תְּלוּם :
אֲגַם –
מְקַף דְּקָלִים ;
וְיָמֵי-אֲשֶׁר מְפָלְאִים –
וְיִלְדֵי הַמַּת
שֶׁם לָהֶם קֵץ
"וְעוֹף הַחוֹל"
נִשְׁרָף בַּמַּדְבָּר
וְהַמֵּית-אֶרֶץ שְׁקֵטָה , יָפָה ,
יּוֹצֵקֵת תְּנַחוּמִים –

“ועוף החול”
קם לתחייה.

1974

*

אני משחקת בתעלומות
משחק-בבות
יום יומי ;
הנה קמה אחת :
— והליכתה מדדה —
אל גבולות האפק ;
אני נגרת אחריה
בחבלי-קסם ;
— אחת עורת —
רק כתמי-צבע —
מתחת השמורות —
עולמה ;
אחד גא
כחל-עינים —
קורא לי בחלילו
— ואני —
בחברה טובה ;
— כל עוד אני —
בצריח-הלכן
ואלו — ארצי הבוערת
בהפסקות את קיומה
ואלו מלפי
— עוד בצריח הלכן —
שעל היאור —
בחים, חיתו ;
הייתי הוזה
את כל התעלומות
— והיה זה חלקי —
הטוב בחיים ;
נסים, פלאים
תהומות
— וחידות לבנות —
רעות בעדרי צאני —
כלי פחד ;
— ואני יודעת —
שאני "מעבר למסך"
ועדרי-הפלאים
נמשכים לנצח.

•
1976

*

מִשָּׁה שְׁטַמְפֹּר
אוֹמֵר :
אֶסְתַּרְקָה
יְדִיף חֲטוּבוֹת
יֵשׁ חֲרִיץ בֵּין הַכַּף
וְהַזְרוּעַ
וְהָאֲצָבָעוֹת מְתוּקוֹת
כְּמוֹ סֶכֶר טוֹב
אֲרָכוֹת וְעַגְלוֹת
וּבְקִצָּה כָּל אֲצָבַע
צָבַע-קָטָן מְאִירָה
הַצֶּפֶרֶן
חֶפֶן פְּרָחִים —
וְעַל יָד כָּל
אֲצָבַע בְּשִׁרְשָׁה
גִּמְתָּ חֵן צוֹחֶקֶת —
קִטְנוֹת
הֵן יְדִיף
מִשָּׁקָה שְׁטַמְפֹּר אוֹמֵר
וְהוּא בֶן שֵׁשׁ
שְׁחוֹר שְׁעָר
וְעֵינָיו
כְּעֵינֵי כָּל־בָּלָב נֶאֱמָן
•

שירים לַעַת כְּזֹאת (א)

חֶרֶם-שֶׁ-יָרַח
נִבֵּט עַל עוֹלָם פְּגוּם.
עֲצִים נוֹשְׁמִים עֲצָב;
— עֲצִים, לְלֹא מִשְׁב־רוּחַ —
וְחַיִּים,
רוֹעֲדִים
בְּמַחְלוֹת אֶפְלוֹת...
מִי הֵרַג אֶת אֱלֹהָיו?
— בְּסִבָּךְ —
— מִשְׁסַע צְבוּעַ —
שְׁאֲרִית הַגְּוִיָּה,
— עֵין-אֱלֹהִים —
זֶה עֲתָה
— — — בְּקִרְבְּךָ כְּבָתָה

הַשָּׂרֵשׁ

לְדַבֵּק בַּשָּׂרֵשׁ
וְלוֹ — "אֵינְג'יל" הוּא —
וְלִלְכֵת אַחֲרָיו:
כְּמוֹ אַחֲרֵי גִיד
בְּתוֹךְ הָאֲדָמָה,
בְּתוֹךְ הַגּוֹף —
לָשׁוּב אֵלַי,
מִוֶּל שְׂמִים
מִכְּכַבִּים, כְּבָדִים
וּמְזֻלָּפִים
חֵיוֹת עוֹלָמוֹת
רְחוּקִים.

*

“גִּיזָר” שֶׁל אֹר אָדָם
אֹרֹת לְבָנִים חֲוָרִים :
— אֹרֹת-שְׂאוֹל —
מִבְּתָרִים שָׁמַיִם :
— וְאַנִּי —
כְּלָנִיָּה וְרָדָה בְּיָדֵי
וְאַחַת ,
סְגָלָה כְּהָה ;
— וְגִזָר אֶחָד —
מִתּוֹךְ הָעֲרוּגָה ;
מִמְטִירָה
מִתִּיזָה
עַל פְּנֵים מְשֻׁלָּהִים
וְכַפּוֹת-רִגְלֵי בּוֹסְסוֹת
אֲדָמַת-נִזּוֹ שְׁחוּרָה
— וְרִיחַ — גְּדֵרוֹת הַשָּׁטָה —
— — — לְחִים מְטֹל — — —

1974

שירים לעת כזאת (ב)

— מצאתי את עצמי
בגנתי,
והיא זרועה
כל פרחי-הרוש
— המדהימים בריחם
מרע-שרשיהם, הבצליים;
נרקיסים, חבצלת-השרון;
וכלם את רעלם
לעורקי הזילוג.

*

רָחֵב וְטָלוּל
עוֹלָה הַצָּלִיל
מִקְרָבִי —
הוּא מְגִיעַ מֵאָבִי :
תּוֹרַשְׁתַּי "הַתְּיָשׁוּבוֹת"
חֵלֹם-נוֹעַ —
בְּרוּחַ :
בְּצוֹת, כְּרָמִים
וְשָׂדוֹת
חֵלֹם-כְּפָרִים-שְׁלוּיִם
נִמְסָךְ
מִמַּחֲוֹ שֶׁל אָבִי
וְנִגְרָר בְּדַמִּי
תַּחַת כְּפוֹת רַגְלֵי :
רְצָפוֹת-פְּטִיפֶס
מְזַמְרוֹת, מְמַרְתְּקֵי-דוֹרוֹת :
"שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל"
זוֹעֲקוֹת :
"שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל".

*

בְּצֵל גְּלִיּוֹת נִדְחוֹת
– קִירוֹת מְסֻדִים –
סוֹלְדִים:
מִרְבוּעֵים עֲרָמִים,
מִחֲסָפָסִים:
"זָכַר לְחֶרֶב"ן"
"אִם אֲשַׁכְּחֶךָ יְרוּשָׁלַיִם" ...
וּבִפְרָסְבוֹרְג, בְּ"יִשְׁבָּה":
נְעִים, סְבִים חוֹרִים,
עַל סֶפֶר "הַזֶּהר";
וְכוֹכַב-צִיּוֹן, רֵאשׁוֹן,
נְדָלָה, בְּשַׁחַר-עֵינָם.

1975

לְפֶתַח תְּקוּהָ*^{*}

קִדְחֹתַי אֶת כָּל קִדְחֹתֶיךָ
"טְרַצִּינָה", "טְרוֹפִית" וּסְתָם אַחַת
כְּסִיחִי בַפְּצָעֶיךָ –
וְזָבוּבִים יִרְקִים רָחֲשׁוּ סְבִיבִי –
רְאִיתִי אֶת עֲלוֹקוֹתֶיךָ
בְּחִבּוּת מִי הַשְּׁתִיָּה
אֲכַל בְּלִילוֹת כְּשֶׁרֶפְתָּהּ הַקְּדַמְתָּ
כְּלַעֲתִי אֶת שְׁמֶיךָ הַגְּבוּהִים הַמְּדוּכָבִים
מְלֵאִים רוּחוֹת הָעֶבֶר וְהַעֲתִיד –
כּוֹכְבֶיךָ שָׁרוּ בְּאֲזְנֵי
עַם הַמֵּית הַחִינִי
הַמְּנוּנִים עֲתִידִים לָבוֹא –
בְּתִיךָ הַפְּזוּרִים
דָּמוּ לְשֵׁנִים רְאוּנוֹת
כְּפִי תִינוֹק –
אֶךְ חֶסֶד נִרְקִיסִים בְּבִצָּה
וְצִבְעוֹנֶיךָ בְּגִבְעוֹת הַבוּר
נְטָעוּ בְּקִרְבִי
אֲשֶׁר
שָׂאוֹתוֹ אֲשַׁתָּה
עַד נְשִׁימְתִי הָאֲחֵרוֹנָה
•

1976

* נוסח ראשון (א.ב.ע.)

מָאָה שָׁנִים לְפֶתַח-תְּקוּהָ

קִדְחֹתִי אֶת כָּל קִדְחֹתֶיךָ:
"טְרַצִּינָה" "טְרוֹפִיקָה",

— וּסְתָם אַחַת —

בַּת "בְּלִי-שֵׁם"

כְּסִיתִי פָּצְעֶיךָ

וְזָבוּבִים יִרְקִים

רָחֲשׁוּ סְבִיבִי

רְאִיתִי עֲלוֹקוֹתֶיךָ

— שׁוֹחֹת —

בְּחִבּוּת מִי-הַשְּׁתִּיָּה

— אֶבֶל בְּלִילוֹת —

— בְּשֶׁךְ הַקְּדוּחַת —

עֲלֵעֲלֵתִי בְּשִׁמְךָ הַגְּדוֹלִים,

הַמְּכַבְּבִים;

לֶחֶשׁ כּוֹכְבֶיךָ

— וְרִנָּן חִינִין בְּאֲזָנִים* —

מְתִקּוֹ מְאֹד.

וּמִקְהֵלֶת-מְלֶאכִים

— חֲבוּיִים —

שָׁרוּ מֵעַל:

"כָּל עוֹד בְּלֶבֶב"

— וְאֲנִי לִקְרֹאתָם —

הוֹמְיָה

1976

* חִינִין — תְּרוּפָה לְקִדְחַת, הַגּוֹרֵמַת רֵעַשׁ בְּאֲזָנִים

לילה

- לדם
דומית-אבן
עצירת-נשימה ;
— סוד-שתיקת-הסלע
בהרריף, דעת ;
לשמע :
- טפטוף דם-לבן
במחשבים ;
כברז, פקוע-שסתום ;
להאזין :
לדפקה של מורסא
— בפצעי-העדן
המתנפחים וזעקים ;
לחוש :
- פרפורי-ארצה, הומה
במיתרים מתוחים
בין שמים ואדמה ;
משק כנפי-תור
— מתלבט, חרד
פתע :
סיוט-הלום,
בעלות-האלון ;
חבק צלקות ישנות
— וחדשות
וצפות לקו-אור
מעל ;
לציוץ-שחרור —
— אחוז-תנומה
עם בקר.

זַעְקֵי אַמְסֶטֶרְדָם

*

זַעְקֵי אַמְסֶטֶרְדָם
— יִשְׂאֵג רְמֶבְרֶנְדֶט
אֶת צְהַל־תְּחִיּוֹ
וְעֶצְבוֹ הַנּוֹקֵב;
כְּנֶהֱרָ שׁוֹטֵף
לְתוֹף הַנְּצַח:
קִירוֹתֶיךָ רוֹעֲדִים
— "רִיקְמוֹזְאוֹם"
מִהַד פְּצוּצִים
קְרוֹבִים
עָנָן קוֹדֵר
נַח עַל "הַפִּינְקוֹטְק"
— מִינְכֵן הִיפָה,
עֵינֵי זְאֲבִים שְׁחוֹרִים
לוֹטְשִׁים לְךָ סְכִינִים;
שְׂנֵז-אֲלִיזָה,
הַטּוֹיִלְרֵי וְהַלּוֹבֵר?
הוֹנִים בְּשַׁעְרֶיךָ
פְּרִיז!
עוֹרָה עוֹלָם, נַעַר אָבָק
מַעְלִיךָ!

1972

*

— אלי יסרתני
בחרף,
זה מאד;
זעזעת
העלש
עד שרשיו;
— יסרתני
— ביחפות-רגליהם
— של הילדים
בשלב הקרמון,
בקר ובטחב,
בצפידת-עור
פניהם:
אשר חלב-האם
על שפתותיהם
הסדוקות;
ונשיקה ראשונה
— פורחת כחותם
עליהן

•
1974

*

מוקדש לרן שוחט –
שנפל בסיני

עיני הילד השמנמן התם
זוהרות ממרומי-החרמון.
הוא מדובב:
"החרמון עינים לארץ";
קוים ירקים, קוים סגלים
מבתרים בשרי בלילות
מדדים על רצפות-פסיפסים:
"שלום על ישראל" –
מאיר לבתי-כנסת
יהודיים –
מעבר לזמנים;
ממרומי-החרמון
הנער מדובב:
"עינים לארץ" –
גומעות מרחקים –
עבר הנה, עתיד,
והאהבות כרמזורים
מעל לזמנים ותלאות;
כרובים עטו עלי –
הם שותתים-דם
ונצח נשקף מעיניהם.

1974

סיוטים

גוית-נער
מובסת, צהבה
עלים גדולים
מרששים;
משחק אור וצל –
חליפות
על פניו הקפואים
וזבובים ירקים
יוצאים ונכנסים
בנחירים –

ילד שקום
עינו גדולה
בולטת
תפוח-בטן –
שפתו יבשה
שחורה
וגרגר-ארז
לבן
דבק בקצה;
פניו צמוקים
נצמדים
לעיני
ומעי מתפוצים –
באחת.

שני נשרים בשמים
וכנפיהם קצוצות
והם צוללים, צוללים
בעופרת
מטה מטה
וכדור-הארץ
ללא-אור
ללא אור
סגור בחזי!
•

חיל

הוא אינו יודע,
— שהנטפים בגשם —
— סופרים רגעים —
ומצדדים לעבר;
הוא אינו יודע
— ששערו הולך ומלבין —
— והוא עדין —
נער;
הוא אינו חש,
שהזמן נמוג
בחם-העתים;
ובאצבע-ילד,
הוא בוחש
— תקופות —
כאסימונים
בלים
ונושא ראשו היפה
לקראת עתיד
לוט-ערפל;
בלילה
עטים עליו
פרפרים כחלים,
— וביום נושרים —
עלים ירקים תוף שערו.

הַיָּס

לעמי החייל

בְּנִים-יְלָדִים
עַגְלֵי-אֶצְבָּעוֹת
צְפָרְנִים קְסוּסוֹת —
מִבְּחִינוֹת כּוֹשְׁלוֹת:
אֲנָגְלִית, מִתְמַטִּיקָה,
וְרִנָּה —
מְדַרְדְּרֵת צְחוּקָה
בְּפִתָּה
וְכָל הָרָאשִׁים
סוֹבְבִים לְצַדָּה —
וְגַם שְׁלוֹ;
וְחֵלֶב-הָאֵם
עַל שְׁפִתָיו
הוֹפֵךְ לְדָם —
מְנַשֵּׁיכוֹת קְצָרוֹת;
הוּא קוֹפֵץ
אֲגָרוֹף קָטָן,
עַל קַת
הַ"עֲזִי" —
וְהַקַּת
דְּבִקָּה לְיָד;
רִנָּה נְעֻלְמָה
וְרַק "הַמְשִׁימָה" נוֹתְרָה;
אֶל צְבָאוֹת-יִשְׂרָאֵל
עַל עֲנֵן לְכֵן דּוֹלֵק
וּנְעָרִים, תְּרִיסֵר
כְּרוּבִים קְטַנִּים;
סְבִיבוֹ טָסִים —

*

הַנְּעַר הַגָּבוֹר
שְׁחֹר הָעֵינַיִם
לֹא יוֹדַע שְׂאֵהָבָה
גְּדוּלָה בְּלִבּוֹ
לְאֶדְמָה זֹו
אֶהְבֶּתוּ אֲשֶׁר יִנְק
בִּילְדוּתוֹ
מִתַּחַת לְאֱלוֹנִים
הַשָּׁבִים –
אֶל שְׂרָשֵׁיהֶם הַקְּשִׁיבוּ
אֶת הַרְקָפוֹת
קְטָפוּ מִבֵּין
שְׂרָשֵׁיהֶם
וְרִיחַ הָאֶדְמָה
הַטּוֹבָה
כַּבְּשָׁם בְּאֶפֶס הַקָּטָן

•

שירי מלחמה

.1

לא קלחי-כְּרוֹב תְּמִימִים
הֵם אֱלֹהִים,
הַנָּחִים בְּשָׁלוֹם
בַּתְּלָמִים –
פְּצוֹת הֵן,
לֹא גְרָעִינִי-בְּטָנִים
הֵם אֱלֹהִים
כְּדוּרֵי-מָוֶת
; הֵם
וְשָׁמַיִם גְּבוּהִים
וְכַחֲלִים אֱלֹהִים
אֲשֶׁר אֶתָּה מִתְּפַלֵּל
אֲלֵיהֶם –
יְכוּלִים
לְהִיּוֹת חֲרוּשֵׁי-אֵשׁ
בְּלִילוֹת
חֲרִישׁ עֲמֻק
שְׁתִּי וְעָרֵב
בְּשָׁמַי-הַלֵּיל –
עַד כִּי יִחְוָרוּ
פְּנֵי כּוֹכְבֵימַי
וְאֶבְדּוּ לְאוֹר אֵשׁ
הַצִּית אָדָם

.2

נִשְׁמוֹת-הַיְלָדִים
הַמְּתִים בְּרָעֵב
מִרְחָפִים מְעֻלֵּינוּ
כְּפָרָפְרִים שְׁחוּרִים,
תּוֹבְעִים עַלבוֹנָם –
וְאָנוּ –
שְׂרוּפִים לְמַחְצָה
עוֹרִים וּפְצוּעִים
מִלְּלִים לְעַמְתָּם –
לְלֹא-עֶזֶר
לְלֹא תוֹשֵׁיָהּ

.3

הפֿלג הזוֹרם
– בתוֹךְ גְּנִי –
; אִינוּ מִים;
לא אָדַע
מי צָבַע אוֹתוֹ
– – – אָדָם –
•

שִׁיר מִלְחָמָה

הַיּוֹם נִרְאִים לִי
כָּל הַיְהוּדִים
שֶׁשָׁבְצָתִי בְּחַיִּי –
כְּאַבְנֵי-חֶצֶץ:
שְׁחוּקִים,
תְּפִלִּים,
אֲפָרִים,
מִי הָעֶכְרִי
זֶהָרֵם?
– מִי זָרָה כָּאֵן –
אֲפֹר?
רְעָמִים מִתְּגַלְגָּלִים
סְלֵעֵי-שָׁמַיִם
– סְלֵעֵי-מְגוּר –
סְלֵעֵי אֶרֶץ מִתְּדַרְדְּרִים;
הוּי "סִילֵס"!
– "סִילֵס" –
וְאוֹ וְאוֹ וְאוֹ!
לֵלֶת-זְאֲבִים
– בְּעֶרְבָה –
עֶרְבֵת-שֶׁלֶג?
עֶרְבֵת-חֹל
מִסְמָרִים
הוֹלְמִים
עַל סִתּוּנֵי אַחֲרוֹנוֹת
וְרֵדוֹת,
נִשְׁתַּקּוֹת
וְדָמָן-מִיָּצֵן
רֶךְ וְעָנָג
נִסְפָּג בְּאֲדָמָה.

לְזָכְרוּ

לדוד בן גוריון

— אִי בְּזָה הַרוּאָה
הַנְּבִיא
יָבוֹא הַנְּבִיא
יִשְׁאַל לָנוּ הַנְּבִיא
בְּד':
הַנֶּצֶחַ לְמַלְחָמָה?
הַתְּנוּחַ עָלָיו שׁוֹב
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
הַיְדָבָר נֶצַח-הָעַם
מִגְרוֹנוֹ
וְלֹא יִשְׁקַר?
הַנְּעִלָה?
הֵיִתְנַסְּ הָאֵל בְּיַדֵּינוּ?
הוּא כִּי רַבִּים הֵם,
כְּחוֹל הַמַּדְבָּר
וְהַמַּדְבָּר טוֹב
לְכַף רַגְלֵיהֶם;
אִי בְּזָה הַרוּאָה?
הַרוּאָה לְקֶץ-הַיָּמִים
הַרוּאָה לְעַם עוֹלָם.

1974

ציוניות

אני ציונית –
ותשפח ימיני אם אשפח זאת!

אני ציונית
מיום שאבותי
שפכו דמעות
לתוך נהרות-בבל –
ונפשם יצאה כאד
למולדתם;

אני ציונית
מפני שאבותי
השאירו מרצע
תפל ושחור
על קירותיהם הלבנים
ושפכו לקרבו
את אבנם
על המקדש
שחרב

אני ציונית
מאלפי-נרות דולקים
בלילות –
שוקעים בגחלת התורה
והכסופים למולדת

אני ציונית שצמחה
מתוך פסיפסים
רצפות בתי-כנסת
יהודיים שנתגלו –
שם כתוב
בכל צבעי-הקשת
ומאיר באור עולם
באותיות עבריות – כאלו –
רק תמול נחקקו:
"שלוש על ישראל"

אני ציונית
ממרומי "מסדה"
המשקיפה על
שירי
המחנה הרומאי

אם ישפּח זאָת העוֹלָם
תִּשְׁפּח יְמִינוּ מִצְּפוֹנוּ וְלִבּוֹ.

1975

שִׁירִים עֲשׂוּנִים

לזאב וילנאי

.א.

לְעוֹת כְּבוּיִים
— שֶׁל הָרִי-שְׂרָפָה
עֲדִין עֲשׂוּנִים;
בְּלִילוֹת
— מִתְמַר עֲשׂוּנִים
וּבְסִימָה
עֲדִין אָדָם:
— מִדֵּי פֶעַם
נוֹשֵׁף וְעֹשֵׁן,
פּוֹלֵט לְפִתְעָא
לְשׁוֹן-אֵשׁ
— אֲדָמָה
— גּוֹנֵחַ, וְנֹרֵד שׁוֹב
וְרֹאשׁוֹ עַל חֲזֵהוּ;
הַלְעוֹת הַכְּבוּיִים
— הַרְבִּים סְבִיבֵי
— צוֹפִים בִּי — —

.ב.

הָרִיף
יְעוֹת צְעִירִים
— עֲשׂוּנִים בְּלִילוֹת
וּבְיָמִים:
מְשֻׂרְפוֹת חֲדָשׁוֹת
וּבְקַעֲוֵי מְסֻפְרוֹת
עַל שְׂרָפוֹת יְשָׁנוֹת:
בְּקַעֲוֵי מְשֻׂרְפוֹת-חֲרָבָן:
— בְּתֵי-כְנָסֶת קְדוֹשִׁים
קָמִים מְאֻפְרָם:
הָדָר קְדוּם
— קָם וְשָׁר
חֲרוּף וְשָׁר:
— אֲרוֹנוֹת-קֹדֶשׁ
— בְּקַעֲוֵי
מִתְרוֹנְנִים בְּקוֹל:
"שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל"
בְּפִסְיָם שֶׁל זָהָב
— עוֹד נָשׁוּב אֵלַיךְ
יִצְאָנוּ רַק לְרַגְעָא;
וְחוֹתְמִים
בְּזָהָב פְּרוּיִם:
שֶׁל מְאֻהָבִים

“שְׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל”
מְאוֹתוֹת
רְצוּפוֹת קְדוּשׁוֹת;
נְעִים הַלוּלָבִים,
וְתוֹקְעִים הַשׁוֹפְרוֹת,
וּמְשִׁתְּחוֹת
כְּפוֹת-הַתְּמָרִים
וְאַתְרוּגִים מְתַגּוֹלְלִים –
כְּפָצְצוֹת-זָהָב
– מְתַנּוֹצְצִים –
כִּי גְדוּלִים הַגְּעֵגוּעִים
וּפְשוּטִים מְאֹד –
– – – כְּמִים לִים מְכֻסִּים –

.ג.
עַם בְּקָר
– אָנִי –
יִשְׂרָאֵל
לְ”מִסְדָּה”
לְשִׁטָּף מְעֻלִי
אֶת הַחֲלִין
יַחַד עִם בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל
הַכְּשׁוּרוֹת
– אֶלֶף לְטַבַּל –
הַמְדַבְּרָה
בְּבִרְכָה;
– לְיָדֵי בְּכֻתָּא –
– תְּרַמִּילָה עַל שְׂכֻמָּה –
כִּי גְדוּלָה הַטְּהַרָה
– כָּאֵן –
וְאֲנִי הַדּוֹם
לְרִגְלֵי גְבוּרָנוּ
וּלְאַחַר זֶה
נִשָּׂא תְּפִלָּה:
הָאֵל!

הִנֵּה גּוֹנוֹ הַצָּעִיר
– טְהוֹר –
– שָׂא קְרַבְנָנוּ –
וּבְכֻתָּא רְאוּשׁוֹנָה
דְּקָה שְׁחוּמָה:
קוֹפְצָת
לְמִי-הַהָרִים הַקָּרִים
וְנִעְלָמָת:
וּמִשְׂאִירָה אַחֲרֶיהָ
אֶת תִּיקָה
הַמְּלֵא הַבְּלִי-עוֹלָם:
וְנִשְׁמָתָה מְתַנּוֹשְׂתָה
כְּכּוֹכַב-שְׁבִיט

— מוֹל שְׁמֵי-הַשָּׁחַר —
— — — הַמְּפָצִיעַ —

1979

.ד
וּבְנֵי קִיּוֹם
נוֹטְפִים עוֹד
שִׁיחֵי דָם-הַמְּכַבִּים
וְשׁוֹטְפִים לַמּוֹרְדוֹת
כְּצֶבֶע-דָּם:
— אֲרָגְמָן וְכַח לֵיל —
הוֹלְכִים יָמָה
— — — הוֹלְכִים יָמָה •

בְּנוֹת תְּנָה

לגולדה מאיר

יש נשים –
פְּהַנּוֹת גְּדוּלוֹת
שְׁלִיחוֹת –
רוּחַ-אָנוּשׁ
וּבְרוּכוֹת-אֵל
נִגַע בְּהֵן –
בְּזֶרֶת קָלָה ;
נֶסֶךְ צוּף וְלַעֲנָה
תּוֹכֵן
– וְרַקַע נִפְשָׁן
עֲשֵׂת וְחֶלֶב :
צֶלַע רֶכָה,
– וַיֵּד-בְּרִזָּל
כַּיֵּד-הַקֵּינִית –
עֲשָׂה,
חֵלֶט בְּגוּפָן
מֹר, עֲשֵׂבֵי בְּרֵאשִׁית
יש נשים פְּהַנּוֹת גְּדוּלוֹת
סְגֵדוֹ לְהֵן –
בְּנוֹ לְהֵן מִזְבַּחוֹת
בְּרֵאשׁ הָרִים ;
נְשִׁים בְּשִׁמְלוֹת בְּהִירוֹת
נְשִׁים בְּשִׁמְלוֹת פְּהוֹת :
כָּנָף לְהֵן
חֲבוּיָהּ צְחוּרָה
כָּנָף-פְּלוּמָה צְחוּרָה
בֵּין זְרוּעַ
– וּמִתֵּן-צֶר
פְּתַע נִפְרָשֶׁת
זוֹהָרֶת :
– חֶסֶד-אֱלוֹהַּ
מִמְּעַל :
מֹר עֲשֵׂבֵי-בְּרֵאשִׁית
– – – נוֹשֵׁב בַּלָּאט

נְאוֹם

יְהוּדָה וְשִׁמְרוֹן
— שְׂכֵם וְשִׁלָּה
קוֹרְנֵית-הָרִים:
בְּאִפִּי וְדָמִי;
עֵיבָל וְגֵרֻזִים,
עֲנָבֵל וְצִלְלִים;
נִיחֹחַ לְבוֹנָה
— וְצָרִי
בְּמִקְדָּשִׁים;
וּבְעֲמֻקִּים:
רְקֻמַת-פְּלִנְיֹת
סְגֻלוֹת, לְבָנוֹת
וְדָם אֲדָמוֹת.
פָּאֵר אֲדָמָה עֲתִיקָה,
מְתוֹקָה.
— וְאַלְפֵי שְׁנוֹתֶיהָ
בְּתוֹכִי:
מִשְׁקַע כְּבֹד, תוֹסֵס,
תוֹפֵחַ;
פְּלִשְׁתִּים, עֲמֻלָּקִים,
יְבוּסִים, אֲדוּמִים —
מִכָּל עֵבֶר!
אִךְ הָעֲנָבֵל הַקָּדוֹשׁ
יִצְלָצֵל לָנוּ
בְּכִרְפַת-יְהוָה מֵעַל.

שִׁיר לְאִיבֵי נֶתָן

אִיבֵי נֶתָן
אֵל תִּשְׁתֶּה אֶת כּוֹס
הַתְּרַעֲלָה
אֵל תִּשְׁתֶּה אֶת כּוֹסֵיט סוּקְרָטֵס
שְׁמֹגִישׁ לָךְ עוֹלָם סוּטָה זֶה
אִיבֵי נֶתָן
בֶּן יִרְמְיָהוּ
מְעִיר צִנְתוֹת
אֵל תִּשְׁתֶּה אֶת כּוֹס הַתְּרַעֲלָה
אִיבֵי נֶתָן
נְעוּר תַּמִּים
פְּנִיךָ מְעַמִּיקִים
חֶשֶׁב
וְהַרְגִישׁ לְרַגְעִים
אִיבֵי נֶתָן
לְשִׁמְרֶךָ הָאֱלֹהִים
בּוֹ אֶתְהָ מְאֲמִין
•

1980

נָשִׁים כְּשׁוֹשָׁנִים

שי לישי

.1
בְּלִיל הָאֲשָׁלִיּוֹת
פְּקַעַת-הַוֶּרֶד
— בְּאֶפֶר-קְבָרִים —
גְּלִי-חַיִּים
— גּוֹאִים —
לְהַבְלֵעַ בְּתֵהוֹם צְפוּיִים —
שְׂתִים נָשִׁים :
גּוֹסְסוֹת,
תְּלוּיֹת בְּפְקַע-וֶרֶד :
קוֹשְׁרוֹת בּוֹ מְבֻטֵי-חַנִּינָה
פְּקַע-וֶרֶד
עַל סֵף קְבֹר
— נַח —
קוֹרֵן חַיִּים
אֶל תוֹף אֶפֶר-הַתְּהוֹם
•
סוֹכוֹת, תּשׁל"א
1970

.2
— לִישִׁי —
אֲשֶׁר עָמַד עַל דְּפָקִי
בְּקָר, בְּקָר;
— אֲשֶׁר הִרְעִיף טַל-מְרַפָּא —
לְעֵינַי הַעֲיִפוֹת;
— וּלְעֵת-עָרֵב —
הַעֲלָה חֵלֶב-צִפְרִים
אֶל מְאוּרְתֵי הַדֶּלָה
תוֹדָה !
•
22.11.1970
בי"ח יפה-נוף, הכרמל

סְתוּ בַּגֵּן

- עֵשֶׁן-קוֹצִים
בְּאֹיֶר
עֲנִי-חַמְסִין
קְלוּשִׁים
הָעֵצִים סְחוּפִים
מְאֹבָק
מְשַׁחֲקִים בְּיָרֵק
מְדֻרָּג
 - מְתַכּוֹנְנִים לְשִׁלְכָת
עֲגָלוֹת-יְלָדִים
אֲדָמוֹת
חוֹפְזוֹת בִּיְדֵי
נְעוּרוֹת שְׁחוּרוֹת
וְהַחַיִּים מְגַלְגָּלִים
בְּאַחוּר זְמַן
 - שְׁלֶשֶׁה יְשִׁישִׁים
רְקוּבִים
עַל כְּרֵי-דֶשָׁא
 - צוֹנְנִים לְחִים
הֵם צוֹחֲקִים
וְלוֹעֲסִים חֶצְצָן
 - שְׁנַיִם תּוֹתְבוֹת
בְּפִיהֶם
וְרִיחַ-יָזַע רַע
עוֹלָה מֵהֶם
-

הַזְקֵן

פְּתִיל הַחַיִּים דָּק
וְהַקְּזָה לְחוּץ
וְאִשְׁתִּי שָׁנְאֵתֵנִי
לוֹ מַעַט אֶהְבֶּה
לִי הַגִּישָׁה
כִּי אֲזֵה הַחֲיִתָּנִי
קֶר חוֹדֵר עֲצָמוֹתַי
פְּתִיל הַחַיִּים דָּל
חֲזִיו וְרַעַם !
אֲשׁוּר בּוֹ חוֹט בְּרָזָל
אֲצַק בּוֹ הַעֲשֵׂת
לְהַכְעִיס :
אֲטִיל בְּלִיסְטֵרְאוֹת
אֲטוֹס לִירֵחַ
אֲצַמִּיד לְלִבִּי
נְעִרָה רַכָּה
עַד צֵאת נְשֻׁמָּתָה

•

הַעֲדָן

על אֶדֶן-הַחֲלוּן
שְׁתֵּי נְמָלִים מְתַלְחָשׁוֹת:
הִנֵּה הִיא שָׁם
בַּמָּטָה,
הַזְקָנָה הַמְרוּטָה,
זוֹ שְׁנֵעָרִים תּוֹקְעִים
סְבִינִים
בְּצִלְעוֹתֶיהָ,
חוֹטְפִים אֲרֻנְקָה
מִיָּדֶיהָ
בְּפִנֵּת הַסְמָטָה,
— הֵי, סְבִיבָא!
אֵיפֹה הַבְּחוּר שֶׁלָּךְ?
כָּבֵר יִבְשׁוּ הָעֵשָׂבִים
בְּלִסְתוֹתָיו, —
וְאַתָּה?
שׁוֹתָה מִיַּמִּינוֹ,
שׁוֹאֶפֶת אֲוִירָנוּ —
הֵי!
אָנוּ שְׁנֵי-הַזְמָן,
אָנוּ עֵדֶת נְמָלִים
מְכַרְסְמוֹת, מְכַתְּשׁוֹת...
•

מושב זקנות

נשים פשוטנים –
באגרטל נתיבשו
משירות עלים נובלים
נמחו צבעיהם
עין נפקחת ונסגרת
בין שמורות
עפעפים נפוחות
בין קמטים
עוד מהבהב
מוריד –
כתם זעיר
כהד נשיקות
רחוקות –
גמת-חן
שהשחירה
מחיקת פתע
כגביע
פרח צמק
שהשחיר –
ידיים
ארכות
ברשת גידיים
כחלים
מספרות על
פנת פסנתר
בצל וילונות כבדים
באזנים סובב
ולס שופן –
ספוג דמעות וחיובים
צף מסביב –
בוחד זכרונות
סובב בשבילי גן
לחים מגשם
במולדת הישנה –
כאן הן יושבות
ואוספות
שארית שנותיהן
קופצות אגרופיהן
עליהן
בעקשנות ;
שערן הדליל
בוכה –
קוררי עכביש –

בְּבֹקֶר סֶהוּ
לְאוֹר שֶׁמֶשׁ חֲנֻרָת
הֵן מְלַקְקוֹת
עֲצָמוֹתֶיהֶן הַכּוֹאֲבוֹת
כְּעֵדֶת חֲתוּלוֹת
צְנוּמוֹת קְרָחוֹת
לְאַחַר לַיִל? לְלוֹת יַחַד

•

טיוטות מבית-חולים

נגעו בי גורלות
פְּכוּכְבֵי שְׁבִיט נְתוּזִים –
מזלות מתעופפים
– שורקים
חורתים קוי-אש
על רקע שחור;
הנביא הצולע
אשר בקר את
הישישה
הוא דבר אליה –
מעבר...
והיא בקצה גורלה:
– חולה
והמבט נבט אליה
ואל ילדה המתפתל
– מיסורים
הזקנה הצנומה
המסגרת:
החזיקה חוט בידה
והוא נמשך אל
מעבר
ולפתע הוארו חיה והיא
נצלה ובנה עמה – –

*

היא רצתה לדרס אותי
— כי היא שטה —
במרקבת נצחון
מדמה...
וסביבה מריעים
מעריצים מחשמלים
ומסכנים
והיא עצמה
מסכנת:
מלאת-מים
— עד התבקע —
והם אינם נפלים
מגופה
ונפשה מרקובה
בתוכה
ושרצים נולדים ממנה:
מתפזרים לכל עבר,
תובעים מה בקולי-קולות —
והיא שלטת על כל החדר
על כל בית-החולים —
היא מלאה מים:
חמת של מים
— — — נוטפת רעל — — —

*

— היא מְחַלֵּיפָה —
שְׁמָלוֹת:
אֶפְנֵה אַחֲרוֹנָה,
— היא עֲשׂוּיָה —
גֵּיר לָבֵן:
גּוֹפֵה מְגִדְלֵת
— נְפוּחַת-שֶׁמֶן —
וְיִפָּה בְּכָל זֹאת:
כְּצֶמַח רְעִיל
שְׁעוֹמֵד בְּשִׂיא פְּרִיחָתוֹ;
אָבֵל הִיא פּוֹרְעַת,
שׁוֹקֵעַת וּפְנִיָּה:
בְּצֶק טָפֵל,
שְׁנֵי גְבָרִים
מְהַקְצָעִים סְבִיבָה,
וְהֵם לְשִׁים
אֶת בְּשֵׁר-הַגֵּיר,
וּמְטַבְּעִים בָּהּ חוֹתָמָם,
הֵם רוֹצִים לְהַבְרִיאָהּ
לְעֶצְבָה מְחֻדָּשׁ:
לְרֹגַע הִיא מְתַעוֹרָרַת
— וְשׁוֹב מְתַפְּוֹרָרַת —
לְגֵיר לָבֵן וְטָפֵל.

1980

שיר הלל לאיננה

הנה היא הולכת הבקירה
הזקה
כלה צפון והיא במערב,
האף הקטן סולד בפנים העגלים
הנאים – העינים יושבות יפה במצח
והלה של שער בלונדי בהיר בהיר
עוטר את הפנים – גופה המלא
והמהקצע שר על ארץ
רחוקה ודשנה
יפה, וגם נאה מדברת
וחין-ערפה מתרוגן
בכל אבריה
ברוכה תהיי
באשר תלכי !

•
אביב 1981 מאי

מְקַהֵלֶת הָאֲשָׁפָה

אַחַר הַגֵּשֶׁם

חֶסֶד חֶדֶשׁ
רְצַפוּ עָלַי שָׁמַיִם —
הַרְבֵּה שָׁמַיִם:
לְאֵ-עָנָן;
עֲצִים:
עֲדוֹת שְׁלֵמוֹת —
כָּל יְדִידִי:
בְּרוּשִׁים מְהַרְהָרִים,
אֱלוֹנִים זְקֵנִים
בְּשִׁלְכָת
שָׁמַיִם טְהוֹרִים
שְׁטוּפֵי-גֶשֶׁם
— תְּמִימִים
כְּעִנִּי-תֵינִיקוֹת
וְאֲנִי אֵילָה שְׁלוּחָה
עַל פְּנֵי תֵבֶל חֶדְשָׁה;
— גַּפְּיִם קְלוֹת —
כְּכַנְפֵי־צְעִירוֹת,
אֵין מִשְׁקָל לַגּוֹף
אֲנִי שְׂטָה
עַל פְּנֵי תֵבֶל,
— צָפָה לְאֵ-כַבֵּד —
חוֹנָה עַל פְּסָגוֹת-הָרִים,
בְּמְרוֹמֵי-בְּרוּשִׁים,
שְׁלוּחָה, דוֹהֶרֶת,
עוֹד רִגַע,
יִפְתַּח הַמְּלֶאךָ
זְרוּעוֹתָיו
— — —
לְקִרְאָתִי

האַחרים

- קוראים בי תאַריכים
אַחרים
— מפענחים בי
הרהורי-לבם
עוברים ושבים
— ללא-הרהור בי
פֿאַשר הנני;
אבד חוש הזמן;
דם נגר במספרים
תיף לרוח-הזמן,
תיף לשמש
— ולשוט-הזמן
פֿאַחד;
— התיף הוא זעקה
והזעקה — תיף;
צא במחול-שדים
בסתר
ועם פקר
— במסכת-פניך
— — — עקבות הצפרנים

•
1975

*

שְׁמֵלוֹת נִבְטוֹת
אֵלֵי רִיקוֹת
רִיקוֹת מִגּוֹפִי
כִּף תְּהִינָה
תְּלוּיֹת
לְמַעַצְבָּה
וְהַגּוֹף?
וְהַנֶּפֶשׁ —
לְאַן תֵּלֵךְ?
וּבְטֹהוֹבָן
וְהַיָּם?
וְהַשְּׂרָקָרְקִים
וְהַצּוֹפִיֹּת
לְמַבֵּט הַנֶּשֶׂא אֵלֵי

•
1976

בְּדֶרֶךְ אֱלֹהֵי הַיָּם

בְּדֶרֶךְ אֱלֹהֵי הַיָּם
אֶבְכָּה שִׁירִים בְּלֵילֹת
אֶחָד שְׁמֵן הַרְגָנִי
בְּדֶרֶךְ אֱלֹהֵי הַיָּם
אָנִי ז' ל וְאָנִי בַחַיִּים
בְּדֶרֶךְ אֱלֹהֵי הַיָּם ;
— בְּכוֹ שָׁמַיִם —
עַל יְלִדָּה קְטָנָה
— מְטוֹפֶפֶת יְחִפָּה —
— בַּחֹל הַחֵם —
לְקַבְּרָה ;
בְּכוֹ עַל
בְּקָרֵי תַרְף
שֶׁלֹא יִהְיוּ עוֹד ;
— וְעָשָׂב צְהַבֶּה-בִּירָק —
— פּוֹקַח רֵאשׁוֹן עֵינָיו —
עַל בְּלוּלִים
שֶׁסֶלְסְלוּ לָהּ,
כְּפַעֲמוֹנִים
וְעַל צוּפִיּוֹת
שֶׁרִשְׁרוּ לָהּ
וּנְשֵׂאוֹהָ בְּכַנְפֵיהֶן
הַדְּקוֹת ;
בְּכוֹ לִילִדָּה,
— צוּעֵדֶת בַּחֹל הַחֵם —
לְקַבְּרָה
וְאֵל מְלֵא רַחֲמִים
— בְּזֹהַר הַרְקִיעַ הַזֶּה —

תַּחֲנוּנִים

אֵלֵי אִם לְצַרְפָּנִי
אִתָּה אוֹמֵר
שָׁרְף אֶת כָּל סִיגֵי —
עַד תָּם,
הַקְּשֵׁנִי
כִּי־לֹא
וְיִשְׁתַּקְּפוּ בּוֹ
אֶלְפֵי נְצַנּוּצֵי-דָמָע
— — — אֲנוּשׁ תּוֹעָה

הַתְּרִיעַ בְּקִרְבִּי
תְּרוֹעָה רַבָּתִי
— וְהִפְכָה מְבוֹכָה
לְאוֹר-בוֹהֶק,
תְּעִיָּה —
לְדֶרֶךְ-יְשׁוּעָה
שָׁרְפָנִי
בְּאוֹר-חֶסֶדְךָ
כְּפָרֶפֶר-עֵשׂ
אָפֹר;
תֵּן לִי
— הַגּוֹת נֶסְךָ
בְּגַמְגוּם,
בְּעִלְגָה,
בְּזִמְזוּם
כְּדֹלָה בְּדִלּוֹת
כְּצִלְצֵל תָּם
וְשָׁקוּף
עַל קִצָּה
עֲלֵה רוּעַד

מְנוּחָה לְאוֹר הַיּוֹם

ללאה גולדברג

בְּחֶשֶׁכַת לַיִל –
עַל יְצוּעַ קָר
אִשָּׁה גְּלִמוּדָה ;
עֶצֶב מַלְבָּה מְתַאבֵּר
כְּעֵמוּד-עֶשֶׂן ;
דְּמַמַּת-לַיִל :
רְהִיטִים כְּבָדִים
שׁוֹתְקִים ;
וִילוֹנוֹת נְעִים, רוֹחֵשִׁים
רְעִים, וִילוֹן נֶע,
בְּעַל ? קְרוֹבִים ? – – –
הֵיִם נְעוֹר :
מְפַכִּים גְּלִי-בְּדִידוּתָה
שׁוֹטְפִים תְּבַל רְדוּמָה ;
רוּחַ-יָם חֲמָה –
מִזֶּר אֲצוֹת נוֹסֵף ;
עַל לְבָה –
חֶשֶׁכָה רוֹבֶצֶת
הָאִשָּׁה –
מְנוּחָה הַלַּיִל מְדַלֶּקָה
מְנוּחָה –
רַק הִיא לָהּ רְעָה –
קִירוֹת חֲדָרָה
פּוֹקְחִים עֵינַי –
"הוּא" קָרָב
הַבְּעַל הַמֵּת
יְדִיָּה הַצְּנוּמוֹת
נוֹשֵׁק ;
צְרוּר מְכַתְּבִיו
תַּחַת הַמְּנוּחָה
מְהַבְּהִים, בּוֹעָרִים –
יְדִיָּה בּוֹ בּוֹחֵשׁוֹת –
כְּבִבְלוּרִית עֲבֹתָה ;
לְבָה זָע,
הוֹלֵם –
כְּאֶשֶׁר לֹא הֵלֵם
זֶה כְּבָר ;
לְבָה נְמַלֵּט, מְתַעוֹפֵף
כְּצִפּוֹר –
בֵּין אֲצִבְעוֹת, חֲלוּשׁוֹת,
הוּא גּוֹלֵשׁ, הַלֵּב :
הִנֵּה הוּא
בְּקִצָּה אֲצִבְעוֹתֶיהָ –
רְגַע, וְאֵינָנו ;

מְנוּרָה דּוֹלְקֵת
— בְּחֶשֶׁקָה
הֶלֶב הוֹלֵם
וְנִפְסֵק;
— הֶלֶם וּפְסִיק
פְּסִיק וְהֶלֶם...
כְּבָרֵז פְּגוּם
— בְּשַׁעַת לִילָה
מְטַפְטֵף:
— טְפָה, טְפָה
וְעַמֵּד!
חֲנוּר אור השחר
וּמְנוּרַת הָאֵשׁה
לְאֹר-יּוֹם
— דּוֹלְקֵת
גַּר-נִשְׁמָה,
עַד אֵלֶם,
נוֹגֵה
לְאֹר-יּוֹם
תּוֹהָה.

1976

פּוֹרְטְרֵט

הוא נֶצֶב לְמֶרְאָשׁוֹתֵי
עֵינָיו מְבִיטוֹת נִגְדָן –
וְהוּא, אֵינּוּ רוֹאֶה
– הוּא "אֶסִיר" –
אָסוּר:
בְּעִבּוֹתוֹת הַנְּצַח;
– שׁוֹטִים –
יֹרְדִים עַל גְּבִי:
– הוּא אֵינּוּ זֶע –
שׁוֹמֵר נִפְשֵׁי
– שׁוֹמֵר גּוֹפֵי –
שׁוֹתֵק;
הוּא אֲשֶׁר
נֶצְרָנִי, כָּאֶלְמַג
תַּת-מִימֵי,
– יְבֻנָּה חוֹמָה –
סְבִיבֵי,
– וּבְחוּף הַחוֹמָה –
בֵּית;
הוּא אֲשֶׁר נָתַן
לְכָל פֶּקַע בְּקִרְבֵי
– לְנֶבֶט –
בְּפָרְאוֹת וְאוֹן,
וְלִהְבֵּשִׁיל זֶרַע...
– וְגִדּוּלֵי-חֶמֶר –
לֹא נִתְתִּי לוֹ
– וּתְמוּרָה –
לֹא הִיָּתָה לוֹ –
מִמֶּנִּי;
רַק נִפְשֵׁי
הַצֵּטְלָלָה, –
בְּחִבּוֹן עֲנַפֵּיךָ הָעֲבֻתִים
הַמְּגֻנִים:
תְּמוּרָתְךָ הִיא:
– סְבִיב-הַפְּלֵא –
הַמְּזוּדָמֵר תְּמִיד,
– וְעוֹלָה לְחֶלֶל –
לְקִרְאָתְךָ;
– עַד בּוֹאֵי –
אֵלֶיךָ.

נוף לא מזה

אט אָני דוּעַכֶּת
— בֵּין עֲדַת-פְּרָפְרִים
מְתַעֲלָפִים ;
— פְּתוּחֵי-שֶׁלֶג-שִׁכְחָה
יֵרֵד עָלֵינוּ
— שְׁנָה לֹא מִכָּאן
בָּאָה מְאִי-שָׁם,
מְעוֹלָמוֹת אֲחֵרִים,
גִּישׁוּ-סֶבֶר,
קָשִׁים כְּאֲבֵנֵי-צוּר :
— צו
קוֹל-צו :
הַתְּפַקְדוֹת
— לְצַבָּא לֹא מִכָּאן
לְמִקּוֹם אֵין בּוֹ עֹשֶׁב
— עֲשׂוּבֵי-גֶשֶׁם-רֵאשׁוֹן
וְלֹא אֲחֵרוֹן ;
גוֹשֵׁי-זְמַנִּים
מִתְדַרְדְּרִים לְמוֹרֵד
— וְעַל הַשִּׂיֵּאִים
אֵשׁ קָרָה
— הוֹלֶקֶת
לוֹ רַק בְּכַנְפֵיךָ
תְּלִיטְנִי
אֵלֵי !
— וּבְדֵי פֶרֶג קֶטֶן
לְךָ שִׁי

*

- הוֹצִיאֲנִי אֱלֹהֵי
וְהִטְבִּילֵנִי:
– בְּתַכְלֵת עֲמֻקָּה
בֵּין שְׁנֵי עֲנָנִים,
לְבָנִים,
טְהַרְנִי
מֵאֶבֶק-אָנוּשׁ
אָפֶר,
עֲשֵׂה רַגְלִי
שְׁנֵי נְרִיקִיסִים,
זָכִים לַבָּקָר;
וְעֵינַי –
– סְגִלִּיּוֹת מְעַרְפְּלוֹת
בֵּין-עֲרִבִים;
שִׁים שׁוֹשְׁנִים
– אֲדָמוֹת
– עַל לֶבֶן-שְׁעָרַי
הַמְכֻסִּיף;
– עֲטֹרְנִי כְּכֹלָה
– לְקִרְאֵת הַמְּוֹת
בְּחִירִי.

1977

*

— משורר הוֹמֶה
כְּחֵיה, מִיֵּלֵל, טוֹרֵף
זְמִזְמוֹת חֲמוֹר:
"כֶּרֶת" עַל
חַיִּים רָמִים
— יִלְלֵת מְוֹת
בֵּין אֲמִירִים
רַעֲנָנִים:
רֵיחַ דָּמָם
כְּבִשָׁם
מִתְאַדָּה לְשָׁמַיִם;
וְלִזְלִים
— רוֹעֵדִים
כְּתִינּוֹקוֹת מְבַהֲלִים;
וּלְפִתְעָ:
חֲרִיקָה — שְׂאֵגָה!
— הִבְקַע הַסּוֹפִי
עֶנְק כּוֹרֵעַ
אֵין-אוֹנִים,
נוֹפֵל
לְעַד.

1977

רְקוּיָאָם לְנוֹף

מי ישא
את נופי-השפלה —
מן היס בואכה —
למישור:
וְהָרִי-יְהוּדָה —
נשקפים
בְּרַקַע;
שטחי-תבואות-קנין
בבקעת פתח תקנה;
שמשם תירס,
דורה מאושת —
למשבי ים התיכון,
ונצורים לעד
בְּקַרְבִי,
בי הם חונים:
רְחֵבִים,
בְּתוֹלָיִים,
עם שמי-הערב
הוֹרְדִים —
על מרחבי הבצה,
שקרקעה —
חלקה ללא גבשושית,
עם אמות-מים —
בְּעֶצֶם קִיץ,
וְשִׁיחֵי "טיון"
וְשִׁיחֵי סְדְרָאוֹת
בוֹדְדוֹת
משתקפים בְּהֵן
וְהִירְקוֹן — נהר-שיוט,
כְּכֶסֶף מְתֻךְ;
ותואים שחורים
רוֹבְצִים בְּגִדוֹתָיו בְּלֹאוֹת;
הפּל יָזַל,
לתוך הנצח:
כְּתָמֵי-הַנוֹף
אותו מְצָאנו
כָּאֵן —
אֲחֵרֵי אֶלְפֵי-שָׁנָה —
ינוחו אתי לעד —
תחת הכּטוֹן.

מכתב בכוון הפוך

אחד משרשי הרבים
תקוע בין אצבעותיך —
תודה!
זהו קצה-הקצוות!
חיינו אינם קצרים כלל —
אנו חיים בהפסקות:
על איי-פלא
של אוקינוסי-
העין,
אדמה מתחת לרגלינו —
אין!
רק שמים — אין-סוף
וניחוח, שבילי הקלב
וגנת "נגה"
בקצה רחוב
דיזנגוף;
תמול היה לי יום-הולדת
"המאה ועשרים לחיי"
סרגתי לך סודר חם
כי אדמת ירושלים —
קרה
תמול הבאת לי שי
ליום הולדתי
"המאה ועשרים"
— צפור גוטמלית —
ירקת-זנב
ומשפצת אבני-חן
זה עתה תליתי
אותה
בשרשרת
על צנארי, הענוד
בלאו-הכי
מאד:
תכשיטים,
מאלה שבני-אדם,
מבטאים בהם
רגשים.
אך השרש שלי —
קשור היטב לידך
לידך היקרה, שלום!

יום הולדת

לא נפגיתי
— למנות שנותי
לא נפגיתי,
— ולא ערכת אתן
לתקופות!
כצמח הייתי;
זמים רדפו זמים;
קץ וחרף,
— ועין אלה —
מעל —
אם לטוב
ואם לרע;
— והרוח נושא אותי
מפזוני למרחבים;
— ובהתחדש הקיץ
שכתי לפרח
— והרוח נושא אותי
כתמיד;
לא ספרתי
— יציאותי לים הפתוח
כסירה ישנה
שחוקת גלים
פרשתי כנף:
חברתי לסרטנים זהובים
בחול החם
ונחילי-דגיגים
— שירות, שירות
עקצו, נשקו
השתקשקו
בין רגלי;
— נוחח-אצות
חרש צמקות
ראות גדולות
והצמיד כנפים
לגבי התטוב;
ואט מאחור
ארב השטן
כמו זקית לפרפר,
כמו עכביש לזבוב
— משך חוט בקוריו
ונלכדתי;
— ופתע ידעתי —
— את יום הולדתי — — —

*

בעל הַחֶרֶם
— מִתְקַרֵּב אֵט
לֹא אֵירָא רַע:
נְחֻשׁוּלֵי-יְרֻקוֹן
— זָכִים כְּבֹדֶלַח
יְהִיו סְבִיבֵי
— יְרֻקוֹן
כְּבֹדֶלַח-מִימֵו
כָּאז
יְקִיפְנִי,
עֲרֹבוֹת תִּלְטַפְּנָה
— בְּזֻלְזִלִים לְחַיִּים
פְּנֵי הַמְּשַׁלְּהָבִים;
אֶמְסֹר פְּחִי
לְרִיחוֹת הַסּוּף
וְכָרִי-דְּשָׂא
— מְסָבִיב
וְאֵט אֶרְדֵּם
לְקוֹל דָּג
מִתְנַפֵּץ
— עַל שְׂטַח הַמַּיִם
מְרַצֵּד
וְשׁוֹלַח גְּלִי כֶסֶף
— — — רוֹטְטִים בְּעֵגוּל

•
1972

לִילָה טוֹב

הַיָּד הַגָּאָה –
אֵינָה רוֹצָה לָמוֹת –
לְמִרוֹת גִּידֵיהָ הַכְּחָלִים
הַבוֹלְטִים, מִדְּבַרְת
הִיא – לִפְנֵי
שְׁתֵּיהֶן לְעֶפֶר וְאֶפֶר –
הַיָּד הַגָּאָה
אֲרַכַּת הָאֶצְבָּעוֹת –
שֶׁלֹּטְנִית – וּמִיַּבְּכַת שִׁירִים
הָאֵמָנִים תְּפֹרֵר
כָּל זֶה ?
וְהֵן בְּכָל תֵּג
לִשׁ נֶפֶשׁ
נֶפְשׁוֹ שֶׁל אָדָם –
גּוֹפּוֹ ! נֶפֶשׁוֹ
הַכִּיצַד יִהְיֶה לְאֶפֶס ?

שִׁיָּה כְּפוֹתָה אֲנִי
מוֹבְלָה לְטֹבָח –
לִילָה בְּחִצּוֹת ;
הוּי אֱלֹהֵי !
הַכִּינָה אֶת
מִקְהַלֹּת הָאֲשָׁכָה
אֱלֹהֵי :
שְׁחֹרְרִים בְּהִמְיָת
מִיָּנֹר בֵּין עֲרֵבִים
וּשְׁנֵי עוֹרְבִים עִם קַרְקוֹר
עֲצוּב
וּבִשׁוֹר לְשׁוֹרְקָרִים
אֶת מוֹתֵי
וְיִתְקַעוּ נֹגֹגוֹת
בְּלִילוֹת-סֶהַר מְלֵאִים
בְּפוּגַת יוֹם אֲכִיב חֵם
בִּשְׁרֵי לְעוֹף שָׁמַיִם
כִּי הוֹלְכֶת אֲנִי מֵהֶם
מִמּוֹרֵי הַמְזֻמְרִים עֲדִין
בְּדָמִי
לִילָה טוֹב ! נְסִיכֵי הַשְּׁמַיִמִי
אֲשֶׁר הָיָה וְלֹא הָיָה
לִילָה טוֹב –
לְרַחֲבֵי שָׁמַיִם וְאֲדָמוֹת רְחוֹקוֹת
לְצִבָּא הָאֶרֶץ
וּלְבִצּוֹת שְׁנֹתֵיבְשׁוֹ –
וְנָבְלוּ נְרַקִּסִיָּהֵן –
חֲנָם

מבלי קשט אַת
ראש הפלה
הפלה הלכנה
— — — הולכת הולכת

האם עינים יש להן ריח?
עינים כחלות מטפטפות
דמעות כחלות בשמים,
וריתן מתוק —
עיני מטפטפות אַת
ירקותן על לחיי
המתקמטות — אַת שארית ריחי —
איזה ריח היה להן?
ריח ירק פעלי
אקליפטוס
כעת ריתן מלוח —

•
1980

*

אני חוֹנָה אֶת הַחֶלֶל
אֲשֶׁר אֲשָׂאִיר אַחֲרַי הַעֲלָמִי
מַה יִּשְׁתַּנֶּה ? דְּבַר לֹא !
רַק אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם
יִרְגֵּשׁ הַעֲלָמִי
לְאֶחָד יִחְסַר –
חוּט דֶּק כַּחַל
בְּעִרְגָּת-נִשְׁמָתוֹ
לְשָׁנִי –
נִיצוּץ כְּבָרֵק –
מְעוֹרָר מִחֲשָׁבָה
וְלִשְׁחֻרְוֹהָ הָאֶפְרָה
שְׂבָדְרָכִי לְחֹדֶר-הָאֶכָּל,
בֵּין בְּרוּשִׁים –
תִּקְפֹּץ אֶל שְׂבִילִי
לְתַפֵּשׂ אֶת עֵינִי
הַמְּחַפֶּשֶׁת עֵינָהּ
וְעֵינִי אֵינְנָה –
וְגִרְגֵר לְחֵם לְמִקְוֶה –
בְּגֶשֶׁם, אֵין – – –

1980

מִתַּח מִיִּתְרִים

— מִתַּח מִיִּתְרִים —
עַד הַתְּבַקֵּעַ
עַד עֲצִירַת-הַדָּם
בְּרֵהוּטִיךְ
אֶסֶף נְשִׁימָתְךָ
— בַּל תִּפְלִיטֶנָּה —
אֵל תִּירָא!
— מִתַּח עוֹרְקִים —
מִמַּעַל סוֹכְכִים עֲלֶיךָ —
הַכְּרוּבִים
יְלָדִים, — זְקֵנִים —
כַּת מוֹדִיעֵן
וּמִסָּדָה —
וַיִּתֵּר הַטְּבוּחִים
אֵין פֶּל — רַק זֶה
אֲשֶׁר צָמַח בְּךָ.
בְּבִקְר-קִיץ
בְּרוּחַ-זִלְעָפוֹת
קִפֵּץ אֲגֻרֹפִיךָ
סָגַר אֲגֻרֹפִים
כְּכַדוּרֵי-פִלְדָּה
— בְּהֵם תִּתְרַסְקוּ —
— יָמוּתוּ —
כָּל הָאֲבִיבִים
בְּעֵמְקֵי-אֲרָצְךָ
כָּל הַמְּדוּזוֹת
הַשְּׂקוּפּוֹת עַל הַחוֹף
שֶׁל סֵתוֹ
וְעֵנָן רֹאשׁוֹן
יִשְׁפֹּךְ מִשְׁקָלָתוֹ
לְתוֹךְ הַיָּם
וְנִפְשֶׁךָ מְרַחֶפֶת
בֵּין שָׁמַיִם וָאָרֶץ
לְרַגְלֶיךָ

שיר לאישי

אתה שומר ראשי
הנצב למראשותי
האסיר, האסיר –
בנחשתי-הנצח
הדרן לך!
אשר שמרת עלי
כעל אלמג –
תת-מימי
ובנית חומה –
סביבי
ובתוף החומה –
בית
אתה אישי
נתת לכל פקע –
שבי –
להבשיל
ולגדל בפראותו
ורק ילדי-בשרך
לא גדלתי
ותמורה לא היתה לך ממני
רק נפשי הצטללה
בצל-ענפיך העבתיים
המגנים –
חומה הייתה לי
ותמורתך סבי-הפלא
המזמר בחלל –
עד בואי אליך

•
1981-1977

נוף שלא מכאן

אני והוא – רק
שנינו – ועולם ריק לחלוטין
רק אני והוא
ואין לנו דמות –
רק הבהוב פחלחל –
ותמצית נשמות רוקדות
מפזזות לרגע מתלהבות
משתלבות ומביטות זו
בזו שתי דמיות ברורות
בכתנות שקופות, ונוהות
אחת לזרועות השני –
והזרועות – אותיות, אותיות-אור
נדבקות זו לזו –
שתייהן מחיכות –
בחינה לא מכאן
והאפקים מאותתים
בכל צבעי הקשת –
ואין איש בא
רק ספיר של עין רחוקה
להובא אש נצח.

מאי 1981

אחרית דבר

אסתר ראב, המשוררת הארצישראלית הראשונה, נולדה בשנת 1894 בפתח-תקוה, בתו של יהודה ראב, ממסדי מושבה עברית ראשונה זו בשנת 1878. ילדותה ונעוריה עברו עליה בבית האב, איכר חרוץ ואדם משכיל, שאותו העריצה כל ימיה: "הוא היה לא רק אבי הביולוגי אלא גם אבי הרוחני. היינו מבינים זה את זה בשתיקה." אסתר ראב למדה במושבה, ובשנת 1913 ברחה והצטרפה אל ראשוני דגניה וחיתה איתם, אך עם פרוץ המלחמה העולמית חזרה לבית-הוריה. תקופת זמן, ב-1915, חיתה בנס-ציונה, עם עוד שלושה פועלים, בפרדס, חיי "קבוצה", אחר-כך עבדה כפועלת בבן-שמן; ושוב בפתח-תקוה, עד תום המלחמה, וב-1919 חזרה כמורה לבן שמן. ב-1921 הייתה עדה להתנפלות-הדמים על פתח-תקוה, ובסוף אותה שנה נסעה למצרים ונישאה שם לבן-דודתה יצחק גרין. כחמש שנים עברו עליה בקהיר, ובפריס, ואחר-כך שבה להתגורר בתל-אביב, וחווילתה נעשתה בית-ועד לסופרים ולציירים. בזיכרונותיה על ימי כתב-העת הספרותי "הדים", שבעריכת אשר ברש ויעקב רבינוביץ, מספרת אסתר ראב:

ביום אביב אחד לקחתי את רבינוביץ וברש לטיול בין כרמי-שקדים פורחים – הם היו שניהם עליזים. פיטפטו; משהו מן הקסם שמסביב דבק בהם, עד כי ניטשטשו הגבולות והם נראו כחברים למרות גילם. בצחוק שלפתי מכיסי שיר ונתתי אותו לברש. הוא נעצר, קרא אותו ונעשה רציני מאד; עיניו השחורות והכבדות נחו עליי, ובקולו הבטוח והמהוקצע – פסק: "את צריכה לכתוב."

שיריה הראשונים של אסתר ראב התפרסמו, בראשית שנות העשרים, ב"הדים", ובהוצאת כתב-העת הזה הופיע ב-1930 ספר-שיריה הראשון "קמשונים". בשנת 1964 הופיע קובץ-שיריה השני, "שירי אסתר ראב", הכולל גם את "קמשונים", וב-1972 הופיעו שיריה המאוחרים ב"תפילה אחרונה". כן הופיעו שני מבחרים משיריה: "המיית שורשים" (1976), "ילקוט שירים" (1982) בצירוף מבוא מקיף על חייה ושירתה מאת ראובן שהם; וקובץ סיפוריה "גן שחרב" (1983), שרובם מתארים את שנות ילדותה. אחיה הצעיר, בנימין, הוא אבי, כתב בשעתו מפי אביהם יהודה ראב, את זיכרונותיו בספר "התלם הראשון" (1956), המאיר אף הוא את נוף ילדותה של אסתר בפתח-תקוה.

אסתר ראב מתה בטבעון בה' אלול תשמ"א 4.9.1981, ונקברה בעיר-מולדתה.

הכרך "אסתר ראב, כל השירים" מורכב מחמש יחידות:

- א. הספר "קמשונים" (בהוצאת "הדים", 1930), כנתינתו במקור, ובתוספת ציון מועד הופעתם-לראשונה, בפריודיקה, של חלק משיריו, החל משיריה הראשונים, שאותם כתבה בחורף ובאביב תרפ"א, 1921: "לעיניך האורות, הגדולות", "כציפור מתה על הזרם", ו"אני תחת האטד"; וכן קביעת תאריכי אחדים משיריו, שלא נתפרסמו בפריודיקה, על פי סדר הופעתם בכתבי-היד. הספר "קמשונים" נשא במקורו הקדשה: "לזכר ידידי יצחק גרין", בעלה של המשוררת, שנפטר אותה שנה, 1930, לאחר ניתוח התוספתן, ונקבר בירושלים.
- ב. הספר "שירי אסתר ראב" (בהוצאת "מסדה", 1964), שכלל הדפסה מחודשת של "קמשונים", וכן מחזורי שיריה של אסתר ראב מן השנים 1930-1963, ונוספו עליהם כאן תאריכי פרסום מרבית השירים.
- ג. הספר "תפילה אחרונה" (בהוצאת "עם עובד", 1972), הכולל בעיקר את שירי אסתר ראב מן השנים 1964-1971, שנתפרסמו כולם בפריודיקה, ותאריכיהם צוינו בו במקור.

ד. "שירים מבין הזמנים", שירים גנוזים-ברובם שנמצאו בעיזבונה של אסתר ראב, ונכתבו במקביל לשירים שנדפסו בספריה, מתקופת "קמשונים" ועד 1971 לערך. לא נכללה בהם מרביתה של חטיבת שירי נעורים, במחברות מן השנים 1920-1922 לערך, שמתוכם צמחו ראשוני שיריה הבשלים של אסתר ראב, שנדפסו ב"הדים" והובאו ב"קמשונים"; חטיבה זו היא עניין למחקר שירתה.

ה. "הוציאני אלוה" שירים מ-1972 לערך ועד לשירה האחרון, "נוף שלא מכאן" (מאי, 1981). חלקם פורסמה בחייה, אך טרם קובצו עד כה לספר אחד.

השירים שפוענחו מן העיזבון, ולא פורסמו בחייה, סומנו בעיגול קטן בתחתית כל שיר. כמו-כן תוקנו שגיאות, השמטות ושיבושים אחדים שנפלו בשירה המודפסים, ונוספו הקדשות אחדות, כל אלה על-פי כתבי-היד או משלוחם.

הרישומים ל"קמשונים" הם מעשה ידי אסתר ראב, כפי שהופיעו במהדורה הראשונה משנת 1930. ציור השער, "דרך בין זיתים", מאת נחום גוטמן, תמונת שמן משנת 1927, צילם: י. צפריר.

אהוד בן עזר

תל-אביב, 1987

שירים נוספים

*

החֲרֹשָׁה אֲשֶׁר לְאֶפֶק דְּבָקָה
חֲרֹשָׁה אֲפֵרָה לְאֶפֶק הַבְּקָר
עֲנָנִים מִמַּעַל לָהּ בְּדַהְרֹת סוּסֵי פְלִדָּה
יְבוֹסְסוּ עֲדֵנָת צִמְרוֹתֶיהָ זְעִירוֹת
עָבִים חֲפוּיָהּ
יִנְפְּנֹפוּ עָלֶיהָ מְטָרוֹת –
אֶפֶר וְשָׁחֹר
וּלְפֶתַע יִגְלוּיָהּ – מְזַעְזָעָה וְחוֹלְמָת
כְּהַבְטָחָה לְאֶפְקִים רְחוֹקָה
זוֹהֶרֶת
עַל פְּנֵי חוֹלוֹת הַזָּהָב
כְּהִירִים כְּתִישֵׁיט יָקָר מְצִיאֹת
כְּהַבְטָחָה עוֹמְמָת
בְּלֶהֱבָה כְּבוֹיָהּ –
לְיָמִים יְבוֹאוּ

•

*

יען נוצרתי לאהבה אותך
לכרע בך להצריצך
ולהשתחוות לפניך – כל היכלי קדשך –
אשר זרעת על תבל ומלואה –
יען לא אוכל שגוא – לא אוכל –
מבלי הרעיל כל תא בי –
יען – מתחת שמים טהורים אלה
על אדמה זו מלוחת הדם –
יעלה אד מן האדמה הרוויה דם
והחשיך את עיני
לכן אשא פפים אליך ממצמקים –
רפא לי
אסף את יצורך
כנמלים נטושות – על פניך
טועות ולוחמות ללא טעם
בשבילים נלוזים –

לא כחל ולא שרק
רק עצם היותך
היותך מציאות
ולא חלום
רק עצם היותך –
מלבב את חיי

•

אלכימיה

עשן העשב החרוף ממלא לאטו החדרים
בטעמו החמצמן הנוגה
אותך קיצי על המוקד אני מעלה, אהה קיץ של אפר
האפגושך באיזה תפת חבויה
או על מזבח חרב, נטול אמונה
נטול התלהבות?
חבטות אטומות ריחות הן על פני זהב-הבקעות
הד המות הוא, הטבח אכזרי
אדמה הגפן, ועל קרקע השדרות
נגל שטיח ועלים שופעים חומים
רגלי בהן בוססת
אכל הפרוש לעיני השמש
תעמק עצבותו כפלים
רק עשן מתמר מסלסל בלי הרף
בטבעותיו הכחלות
הולכת וקרבה תקופת קפאונך
יסגר עליך החרף בתריסים מוגפים
וחדרים קרים
מזה והלאה אלכה בדרך געגועי

•

הוֹנָה

יבוא יום ואצבעותיך הגדולות
המהקצעות תהיינה אף זכרון – – – זכרון
לו רק אני אראה אותן בדםיוני –
ומכל זמן שאחיה תחיינה אתי –
ואצבעותי ?
מי יחיה אתן כשלא אהיה ?

•

בין הערבים

א.

בהחבא חומרים בי –
בְּשִׁמְיךָ...
שָׁמַךְ מַגִּיחַ אֶת הַחֲשֵׁכָה
הַיּוֹרְדָת; ;
אֲנִי מוֹכֵנָה לְדַרְךָ
מִנִּין בְּאִתִּי
יָדוּעַ לִי, כְּמַעֲט
אֲכַל אָנָּה אֵלֶיךָ?
מַה יֵּאמַר לִי בּוֹרְאִי
זֶה שָׁאֲנִי מְחַכָּה לוֹ.
גּוֹפִי, מְכִין אוֹתִי –
לְדַרְךָ-הַמְּלֶךְ –
אֵיךְ לֹא בְּרָגַל –
אֵלֶיךָ בָּה...
...

ב.

נִפְשֵׁי עוֹד לֹא גָמְרָה
הַלְמוֹת-הַצְּמִיחָה,
דְּפָקָה עַר, וְלַעֲתִים,
מִתְרַחֵחַ – בְּאֵשׁ-צְעִירָה –
הַגּוֹף לֹא עוֹנָה –
בְּהַד, הוּא כּוֹרֵעַ עַל בְּרַכְּיוֹ –
בְּפָנֵי הַנִּצְח; ;
רַק הָאֵל יִכַּף גִּבִּי
וְיִשְׁבְּרֵנִי – פְּגֻבְעוֹל
רוּחַ-עֶסֶס –
יָדְלוּ דְמִי – הַיִּרְקִים
וְיִסְפְּגוּ בְּרִגְבִי-אֲדָמָתִי

ג.

“וַתְּכַהֵינָה עֵינָיו מִרְאוֹת”
וְלַחֲיוֹ עֲדִין וְרָדָה
וְאֵין כָּל דְּמָעָה
מִתְגַּלְגֶּלֶת עָלֶיהָ
רַק טְפוֹת טַל מְאֻחָרוֹת
שֶׁל סִתּוֹ הוֹמָה...
...

טבעון, סתיו 1979

אָנִי רַק גְּלוּל

אָנִי רַק גְּלוּל
שֶׁל אִשָּׁה
נוֹלְדָתִי עַל מַדְרָגוֹת
הַר צִיּוֹן מוֹל יְרוּשָׁלַיִם
וְהַמְקַדָּשׁ נִבְט
אֵלַי בְּכָל הַדְרוֹ
כַּפֶּת-הַזָּהָב
הַאִירָה אֶת חַיִּי —
נִזְרָה הָיִיתִי —
בַּת פְּהַנִּים
עַל יְרֻכָתִי הָהָר
בֵּין הַמַּדְרָגוֹת הַגּוֹלְשׁוֹת
לְעַמֶּק יְהוֹשֻׁפֶט —
שֶׁם בְּנִיתִי לִי בְקִתָּה
בָּמוֹ יָדַי
מֵאֲבְנֵי הַמְּקוֹם
בָּמוֹ יָדַי הַקְּשׁוֹת
וְהַמְּקַצְצָעוֹת
בְּכַפּוֹת רַגְלֵי
הַנִּקְשׁוֹת הַיַּחֲפּוֹת
יְרֻכָתִי כְּיַעַל בֵּין
בְּרַקְנֵים וְהֵם
מִנְשָׁקִים שׁוֹלֵי צְעִיפֵי
הַנִּשְׁרָף עֲלֵיהֶם וּמִשְׁהֵים
בּוֹ אֶת רֵיחֵם הַחֲרִיף
וְאָנִי פָּרַח בֵּין פָּרְחֵי הַכְּהֵנָה
הַצְּעִירִים מְסֻלְּסְלֵי הַפְּאוֹת
הַנוֹצְצוֹת מִשְׁיָרֵי הַשָּׁמַן
אֲשֶׁר לַחֲצַר הַמְּקַדָּשׁ
וְאָנִי יְלֵדָה נְעִרָה
בֵּין הַרְבֵּה בָּנִים
פָּרִי כְּהֵנָה — רַכִּי עֵינַיִם
כְּאֵילוֹת
מְסֻלְּסְלֵי פְּאוֹת
זֶהְבִּיּוֹת שְׁחוֹרוֹת וְאַדְמוֹת
וְאָנִי נְעִרָה כְּחוּשָׁה
בְּבִקְתָּהּ בְּמַדְרָגוֹת יְרוּשָׁלַיִם
לִי חֶלְקָה חֲמֵשׁ אֲמוֹת
עַל חֲמֵשׁ מַגְדָּלֹת אֲתֵרוּג לְמַקְדָּשׁ
וְקִשׁוּא לְמֵאֲכָל —
כָּל מֵאֲכָלִי אֶפּוֹנִים וְקִשׁוּאִים
וּפֶת-קֶבֶר וּגְרִיסֵי חֹטָה
אֲשֶׁר אָנִי טוֹחֶנֶת עַל הַרְחִים
שְׁנַתֵּן לִי אָבִי —

וְהוּא אֲשֶׁר אֲשֶׁר נְזִירוֹתִי
כִּי כֹהֵן הוּא בְּמִקְדָּשׁ —
וְאֲנִי בְּתוֹ הַיְחִידָה
הַקְדָּשְׁתִּי עֲצָמִי לְמַרְיֹטֵת הַמְּנֹרוֹת
עֲשׂוּבִים יֵשׁ לִיד בְּקַתְּתִי אוֹתָם אֶקַּח
בְּקָר בְּקָר וְאֶעֱלֶה
בְּמַדְרָגוֹת עַד לְמִקְדָּשׁ
הַזֹּהָר לְקִרְאֹתִי בְּאֵשׁ קֹדֶשׁ
אֲנִי לִזְהַר הַזֶּה וְאֵלֶּה הֵם חַיִּי
וְרִיחַ הָעֲשׂוּבִים הַנִּסְפָּג
בְּבִגְדֵי
וְנִסְפָּג גַּם בְּנַפְשִׁי —
וְאָבִי שׁוֹמֵר עָלַי מִפְּנֵי נְעָרֵי הַחֶצֶר
שֶׁלֹּא תִפְגַּע נְזִירוֹתִי הַקְדוֹשָׁה
וְאֲנִי כִבֵּן לוֹ —
וְסָבִיב יִפְעַת אֵל שׁוֹפְעַת
מִן הַהָרִים וְהַסְּבִיב וְהַפְּרָחִים
שׁוֹבִים אֶת נַפְשִׁי וּמְמַלְאִים
אוֹתָהּ גִּיל עֲלִיוֹן —
אֲנִי פָּרַח כֹּהֲנִים
עַל מַדְרָגוֹת הַהָר בִּירוּשָׁלַיִם
וְאֲנִי זֹרַעַת אֶת חֶלְקֹתִי
הַגְּדוֹלָה כְּסֹדִין —
חֲטָה זְהִבָה קוֹצֶרֶת
בְּמַגֵּל קָטָן אֲשֶׁר נָתַן לִי
אָבִי —
וְעֶרְוֹנָה שֶׁל אֶפּוֹן וְעֶדְשָׁה
יֵשׁ בָּהּ
וְאוֹתָם אֲנִי מְבַשְׁלֶת עַל מְדוּרַת
קוֹצִים קִטְנָה בֵּין שְׁלֹשׁ אַבְנִים
וְעֵץ אֶתְרוֹג בְּחֶלְקָהּ
וְזִית אֶחָד עֲתִיק יוֹמִין
וְאֲנִי קוֹטְפֹת זִיתוֹ
וְכוֹתֶשֶׁת לְמֶאֱכָל —
וְאֵלֶּה הֵם חַיִּי —
נְזִירָה בּוֹדְדָה —
מוֹרְטֹת מְנֹרוֹת קֹדֶשׁ —
בְּעֲשׂוּבֵי הָרִים וְאֶפֶר מְדוּרוֹת
וְזֶה חֶלְקִי בְּתַבֵּל זֶה
בֵּין הָרִים וּסְבִיב רִיחָנִי
אֲנִי נוֹלְדֹתִי לְפָנַי שְׁלֶשֶׁת
אֶלְפֵי שָׁנָה — כָּאֵן חַיִּיתִי
רְאִיתִי אוֹר
וְנִשְׁמַתִּי אֲוִיר הָרִים
מִבְּלֵי דַעַת שְׁיֵשׁ יָם
בְּמַרְחָקִים שְׁבַגְלָגוּל אַחַר
יַעֲשֵׂנִי לְנְזִירָה

*

השְׁחֻרְרִים הוֹגִים רַכּוֹת
בֵּין הָעַרְבִים
אֶת עֵינֵי-הַסְּפִיר
הֵם הוֹגִים
אֶת הַדֶּר קוֹמְתוֹ
אֶת מְתַנְיוֹ הַצָּרִים
הַשְּׁלוּחִים כְּגֹזַע
אֶל מְרוֹם

אֲנִי נוֹשֵׂאת אוֹתוֹ
מִתַּחַת עַפְעָפִי —
כְּקֶרֶן אוֹר מִהַבְּהֶבֶת
שְׁנֵשֶׁת־יָרֵחַ
מִיּוֹם שֶׁמֶשׁ אָרְךְ,
אֲנִי רוֹאֶה אֶת פְּנֵיו
תַּחַת שְׁמוֹרוֹת עֵינֵי —
כְּרֹאוֹת עֲלִים
מְאֻשִּׁים —
אֲחֵרֵי יוֹם עֲבוּדָה
בֵּין יַעֲצִים יִרְקִים;
אֲנִי חֹשֶׁה דְּמוֹת
חֲצוּבָה בְּשֵׁשׁ,
קֶשֶׁה,
חֲמָה,
כְּאֶרֶץ בְּשֵׁמֶשׁ.

•

אָנִי

בְּעֵצָם לֹא הִגַּעְתִּי אֶף פַּעַם
לְדַרְכֵי
דְּרֹךְ רַחֲבָה זְרוּעַת אֹר וּשְׁתוּלָה עֲצִים
בְּיַרְכְּתֶיהָ
תָּמִיד הִשְׁתַּלְּשַׁלְתִּי בְּיַסּוּרִים גְּדוּלִים
בְּדַרְכֵים צְדָדִיּוֹת לֹא שְׁלֵמוֹת, טְבוּלָה בְּצַעַר
לֹא הִגַּעְתִּי לְכָלֵל פְּרִיחֹתִי הַטְּבוּעַ בִּי
אוּלַי הָיוּ אֱלֹה עֲשֶׂרֶת בְּנֵי הָאֵיתָנִים כְּאֱלוֹנִים
שֶׁלֹא יֵצְאוּ מִמְעֵי
אוּלַי אָנִי אִם שָׁבַט שְׂאֵבֶד וְרִכּוֹ בַמִּדְבָּר
אוֹ צוּפִית נֶעְלָה כְּחֵלָה וְאֶלְגֻנְטִית
וְאוּלַי אָנִי נִיצוֹץ מְכוּכָב אֲבוּד בְּחֵלֶל

•

חוגה

מנבכי-הַזְמַן
היא עולה
אני שומעת אותה:
חוגה מציצת:
– רפות
בהפסקות
מנמנמת:
תוף דמדומי-שחר
חרפי;
אבי מלהך כבודת
ובטוחות:
מוציא מתרשות,
גורר מן המתקן:
צליל-ברזל עמום –
תבטה בקרקע
– החוגה
קולה הולך וחסוק;
וחרחור-הסוסים
הנושפים לתוף צנת-הבקר –
מרעידים את כלי –
אבי –
בקר-הבקר
– בתוף
עם דמדומי-שחר

•

הערות ל"שירים נוספים"

השיר "החורשה" הוא מסוף שנות ה-30 לערך.
השיר "יען נוצרתי לאהבה" הוא מראשית שנות ה-40.
השיר "אלכימיה" נכתב בסוף שנות ה-50 או ראשית ה-60. הנוסח המובא כאן הוא המילים והשורות שלא נמחקו, בטיוטה היחידה של השיר שנתגלתה בעזבונו של אסתר ראב, טיוטה קשה לפיענוח.
השיר "הווה" נמצא במחברת פרוזה משנת 1969 לערך, בין הסיפורים "שנים יפות" ו"משפחת סלומון".
את השירים "בין הערביים" ו"אני רק גלגול" שלחה לי אסתר ראב בנובמבר 1979, בצירוף מכתב המבקשני להעתיק במכונת-כתיבה שירים אלה, ש"נכתבו זה עתה", ולשלוח אותם לפרסום לאחר זמן. הם נשכחו ממני באחד מתיקי המכתבים. רק בעת סידור עזבונו מצאתי אותם יחד עם המכתב. דומני שיש להתייחס אליהם לא כאל שירים מן העזובן (המסומנים בעיגול קטן בתחתית כל שיר) אלא כאל שירים שהיו מתפרסמים על דעתה בעודה בחייה. השיר "בין הערביים" שייך על פי נושאו למחזור "מקהלת האשכבה", ומקומו אולי אחרי השיר "יום הולדת", עמ' 335. השיר "אני רק גלגול", מקומו אולי אחרי "שירים עשנים", עמ' 306.
השיר "השחרורים הוגים רכות" נמצא בעזבונו של אסתר ראב, חבוי בצרור מכתבים של ראובן שהם אליה. לפי מיקומו בין המכתבים נכתב השיר בשלהי 1971 או בראשית 1972, הוקדש לראובן שהם, אך לא נשלח אליו ולא פורסם. השיר שייך למחזור "כבר פגשתיך פעם", אולי אחרי השיר "לאדם שושנת-שמש", עמ' 236.
השיר "אני" נמצא בעמוד ראשון של בלוק מכתבים כחול, שזמנו כנראה קיץ 1977.
השיר "חוגה" הוא נוסח שונה של שיר ללא כותרת – "מנבכי-הזמן", עמ' 276, שהובא במחזור "חי בי הבית". שני הנוסחים הם מן העזובן.

אהוד בן עזר

תל-אביב, 1994

סדר השירים

קמ'שונים (1922-1930) 5

שירי מולדת 6

- 6 על מערמיך חוגג יום לבן
- 7 לבי עם טלליך, מולדת
- 8 טבריה
- 9 סבתות קדושות בירושלים
- 10 תל אביב
- 11 על הפרמל
- 12 לאב
- 13 פרץ קמוש בחמרה
- 14 שיבה
- 15 קהירה, קהירה
- 16 נוף התמרים
- 18 לעיניך האורות, המלאות
- 19 תפלה
- 20 מעל מרפסת בית
- 21 אתה האיש
- 22 היום עונה אני כחיה
- 23 כפי נשואות אליך
- 24 לא אח ואש פירים
- 25 אני תחת האטד
- 26 כצפור מתה על הגרם
- 27 ככה תאהבני
- 28 לא לעד זך ימים קרים
- 29 לאחיותי העניות, הנסערות
- 30 אהה, כי גאתה בי נפשי הערב
- 31 עינים פאבוקות בשער
- 32 צוענים – הונגרים
- 33 רונדו
- 34 אימה! שבע מחלפות
- 35 הרם זרוע – וקהך
- 36 שאו לי, חללי
- 37 מזמזמים, חולפים
- 38 למנגן הוברמן

שירי אסתר ראב (1930-1963) 40

אפקים נוגים 41

- אימת-מות מזה 41
ארחו לי להברה 42
יתמות ואבן 43
שני עיטים ותאנה אחת 44
בתרים ועלטה 45
אסרו עלי החג 46
ערב 47
מזג היין 48
עין הגפרית 49
ואתה, בשם לא אקרא 49
אנו פה לרגליך מולדת 50
ברוך אתה לי, השלום הכחל 51
השכרי הכחל 52
קצר 53
חלום 54
נופים רומיים 55
ארני הפרמל 56
ארגים בחלון 57

שירים חדשים 58

- כפרג נשא ברוח 58
נופי-קיץ שכוחים 59
נוף 60
במזל תמוז 61
מה גדול אתה לעת ערב 62
שיר לים התיכון 63
שועלה 64
אסיף 65
אליף 66
דברים פשוטים 67
ליום הראשונים 68
אוכלי הורדים 69
שיר לילד קטן 70
פקעת 71
פורטרט של אשה 72
היות נהר שוטרף 73
סונדה לשתי צפצפות 74
ערב אחד 75
שיר האלמנות 76
ערפנו ראשי שנים 77
זמר עממי 78
פסל אטרוסקי 79
דיוקן עצמי 80

- אלה שאינם 81
- פְּרָחִי-אָבִיב וְהֵבֵן הַמֵּת 82
- לוֹיָהּ 83
- שִׁיר אָבִיב וּמּוֹת 84
- אל תִּשְׁאַלוּ לַמֵּת 85
- דֵּה פְּרוֹפּוֹנְדִיס 86
- הַמְּנַתַּחַת 87

משירי קץ העולם 88

- רְעִי הַנָּחֵשׁ 88
- נְשֻׁרַת 89
- עִיר חוֹף 90
- חֲלֵמְתִי 91
- חֲזוֹת 92
- נוֹקְטוּרָן 93
- כְּמִיָּה 94

תּפִּלָּה אַחֲרוֹנָה (1964-1971) 95

משירי הגלבע 96

- לִילָה בַּגִּלְבֵּעַ 96
- הֶהָר 98
- בְּמַעֲלֵה הַגִּלְבֵּעַ 99
- מִשִּׁירֵי הֶהָר 100
- טל ומָטָר עַל הַגִּלְבֵּעַ 101
- חֲסִידוֹת 102

שירים ישנים 103

- אֶלֶם-בְּרוֹשׁ 103
- הַנִּפְתַּח צֹהַר בְּשָׁמַיִם 104
- כַּעַת אֶתֶץ 105

מלים כצפּורים 106

- אַהֲבָה 106
- יֵשׁ מְלִים כְּצַפּוּרִים נְדִירוֹת 107
- כָּל הַכְּתָרִים אֲנִיחַ לְרַגְלֶיךָ 108
- מוֹת הַצּוֹפִים 109
- אָדָם יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה 110
- הַמְטוּרָף 111
- רוּחַ הִיא בְּאֲנוּשׁ 112
- לֵיל-כּוֹכְבִים 113
- הָעוֹר הַמְסֹכֵן 114
- שִׁיר קִיץ יָשָׁן 115
- סְפִיחַ-חַיִּיד 116

צָרוּר-פְּרָחִים נְשֹׂאתָ לְקִרְאתִי 117

שׁוֹפְרוֹת בְּאֵילַת 118

שִׁירֵי רֵיחַ מְרִיר 119

שִׁיר הַכֶּנֶף הַפְּצוּעָה 120

בֵּית זֹעֶק 121

תַּפְּלָה אַחֲרוֹנָה 122

שִׁירֵי סוֹף 122

הָרִים וְגִבְעוֹת 123

הוּא 124

שִׁירֵי יָם 125

דוּמָם 125

סֵתוּ בַּיָּם 126

נִיחוּחַ גֹּעֵשׁ 127

מִיָּם גְּנוּבִים 128

לִפְנֵי תְּמוּנָה שֶׁל צֵיר מֵת 129

תְּנַחוּמִים 130

שִׁירִים קְצָרִים 131

הַזְכָּרוֹנוֹת 131

הַמְּלִים 132

כְּעַפְרָא וְאַפֶּר 133

הַזְקֵן וּבְנָיו 134

אָדָם וְגוּר-כְּלָבִים 135

מִשְׁאָלוֹת 136

אַדְמָה מְדוּבָבֶת 137

הָאֵם 137

פּוֹלִיטִיקָה בְּסֵתוּ 138

שֶׁלֶשׁה שִׁירֵי חֶרֶף 139

הִיָּה – וְאֵינֶנּוּ 142

בְּשׁוֹרָה 143

תְּמוּלֵי אֶרֶץ 145

שִׁיר לְאֶקְלִיפְטוֹס 146

אֵלוֹן 148

סְפִיחַ-הַמְּיָה 149

בְּבִתָּא 150

אַדְמָה מְדוּבָבֶת 153

שִׁירַת אִשָּׁה 155

בְּנֵי 156

הַתְּרַב וְהַקֵּן 158

טֵיסַס בּוֹדֵד 159

שִׁיר לְלִבְנָה 160

מִיתָר מְתוּחַ 161

דְּרָכֶיךָ כְּאֵז 162

הַעֲיִנִים בּוֹכוֹת 163

הַאֲשָׁה הַבּוֹכָה 164

- הַאֲשָׁה הַבּוֹכָה 164
לֹא 165
פְּתַח-תְּקֵנָה 166
הַיּוֹת אֶרֶן 167
הַנֶּכֶד 168
שְׁנֵי מְלֹאכִים 169
זוּג 170
הַצִּפְרִים אֵינָן יוֹדְעוֹת 171
אָבִיב תש"ל 172
הַמְקַדְשִׁים עַל הַפְּכִים 173
קוֹצֵי-אֲשֶׁתְּקֵד 174
יוֹם, יוֹם 175
בְּמִבּוֹאוֹת חֵיפָה 176
כְּנֻעַן מִזְמִינָה אֶת יוֹלֵי דְנִיָּאל 177
תְּפִלָּה אַחֲרוֹנָה 178
גִּיל 179
תָּנוּ לִי שְׁהוֹת 180
זְקֵנָה 181
לְלֹאָה גּוֹלְדֵיכֶרֶג 182
"הַכֹּל בְּסֵדֶר, אֵין בְּעִיּוֹת" 183
חִבְלֵיבֵל לְכֶן, עֲנֵג 184
עָלֵי יתְאַבְּלוּ 185
אֵלֵי, בֵּין "טְפוּל" לְ"טְפוּל" 186
אֲנִי נִשְׁאֵת כְּעֵלָה סְתוּ 187
פָּרַק לִילֵי 188
עוֹד יֵשׁ יָמִים 189

שִׁירִים מִבֵּין הַזְּמַנִּים 190

- עַל גְּחֹנֶךָ תִּזְחַל 191
לְלוֹרֵת 192
שְׂבַעֲתֵי מִנְגִּינָה וּמִשְׁחֵקֵי-שׂוֹא 193
אֵל תִּירָא 194
מִמְנַגִּינוֹת אָמָה 195
פְּקַעַת 196
נוֹף שְׂכוּחַ 197
חִילוּאֵן בְּמִצְרִים 198
יַד הַגּוֹרֵל 199
עָטוּ עָלַי זְכָרוֹנוֹת 200
אֵיכָה מִיָּדֶךָ נִמְלֹטְתִי 201
נִיחֹת יִסְמִין וְדָם 202
גּוֹרֵל 203
לֹא דְהִרְתִּי עַל סוּסֵי-הוֹד 204
לֹאֵן תִּשְׁאֵינִי 205
גַּם אֲנִי יוֹדְעַת 206
כְּשִׂאָהֶיָה פְּשׁוֹשׁ מֵת 207

- אָנִי "עגוֹנָה" 208
אָנִי לֹא נִמְצָאת 209
לֹא אֵירָא 210
אֵין בְּלֵאִי – לְרִגְשׁוֹת 211
הַבֶּקֶר מְצָאתִי 212
הַדְמָמָה 213
גּוֹף-נִעְרָה פּוֹרֵחַ 214
אָנִי הוֹלֵכֶת לְתַמִּי 215
הִנֵּה הִיא מְנַחֶת לְפָנַי 217
הִיא יוֹצֵאת עִמּוֹ קָבֵעַ 218
שִׁיבָה 219
אֲגִדַּת עָרֵב 220
כָּבוּ פְּנִסִים 221
לִילָה עֲצוּב 222
הַפְּנִים בְּשִׁמְשָׁה 223
אֲשֶׁר יָכוֹל הָיָה לְהִיּוֹת 224
עֲלֵה בְּכַנְפַיִךְ 225
אָנִי קוֹצֵרֶת 226
זֵית עֵץ קָדוֹשׁ 227
צִלְעוֹת הַכַּרְמֶל 228
אֱלוֹנֵי טַבְעוֹן 229
אֲפִיקִים בְּנֹגֵב 230
עָרְבָה 231
שִׁיר לְאֵיכֶמֶן 232
לִיבְטוֹשָׁנְקוֹ 233
אוֹפְנֵה־יָמָר הַיְהוּדִי 234

הוֹצִיאָנִי אֱלוֹהֵי (1972-1981) 235

כָּבֵר פְּגִשְׁתִּיךְ פַּעַם 236

- לְאָדָם שׁוֹשְׁנֶת-שְׁמֵשׁ 236
הָעֵגוּל סְבִיב 237
שִׁירֵי-יָם 238
"אָדָם-הַפֶּאֶה" 238
הַצֵּדֶף 239
מוֹעֲדִים לְלֹא שְׁמִתָּה 240
שָׁנִים רַבּוֹת 240
הוּא הָעִיר בִּי 241
אֲמוֹדָאִי 242
בִּירְכֹתֶיךָ בְּפִנֵּה רְחוֹקָה 243
כָּבֵר פְּגִשְׁתִּיךְ פַּעַם 244
זְרוּעוֹת נְסֻגְרוֹת 245
סִתּוֹ 246
אֲפִי 247
צֵל הַקִּיקְיוֹן 248
וְהָאֵל הָעִיר 249

- אָני כָּרַב – לְבַת-שָׁחוֹק 250
לְאַחַר מוֹתֵי 251
בְּגִלְגּוּל אַחַר 252
סְפִיחַ נְעוּרִים 254
אִישׁ הַנְּחֻשֶׁת 255
נְסִיעָה 256
הַחַיִּים הֵם חָלוּם 257
עֲלֶה סְתוֹ 258

עֲרֻגָה לְעֶלֶשׁ 259

- שָׁבִיל הָאֵלֶּה וְהָאֵלֹן 259
עֲרֻגָה לְעֶלֶשׁ 260
אֶפְרוּחַ-אֲנָקוּרִים 261
לֵילוֹת לְלֵא-שָׁנָה 262
כְּבוֹאָךְ לְקֶצֶר קְצִירְךָ 263
בְּכֶקֶר 264
הַפֶּלֶג 265
וְסוּעָרַת מְחַפְּשֵׁת דְרָכֵי-אֵל 266
זְמֹזֹם סְבִיבִי, יוֹם כְּלוּלוֹתֵי אֲלָפִים 267
כְּרוּךְ יוֹצֵר חַתְּלוֹתָיִם 268
עַל אֲבֹדֵן הַחַיִּים הַמְּתוּקִים 269
יֵלֵד עָף מִתּוֹךְ 271
גִּלְעִין 273
שָׂרְקָרְק בּוֹכָה 274

חֵי בֵי הַבַּיִת 276

- מִנְבְּכֵי-הַזָּמֵן 276
אֲבָא 277
הַשְּׁחֻרְרִים 278
אָנִי נוֹשֵׂאת אוֹתוֹ 279
בִּיּוֹגְרַפְיָה 280
אָנִי מְשַׁחֶקֶת בְּתַעֲלוּמוֹת 282
מִשָּׂה שְׁטֵמָפֶר 283
שִׁירִים לְעַת כְּזֹאת (א) 284
חֶרֶם-יָרַח 284
הַשְּׂרֵשׁ 285
"גִּיזוֹר" שֶׁל אוֹר אָדָם 286
שִׁירִים לְעַת כְּזֹאת (ב) 287
מְצֹאֲתֵי אֶת עֲצָמַי 287
רָחֵב וְטָלוּל 288
בְּצֵל גְּלִיּוֹת נְדָחוֹת 289
לְפֶתַח תְּקוּהָ 290
מֵאָה שָׁנִים לְפֶתַח-תְּקוּהָ 291
לֵילָה 292

זַעֲקֵי אַמְסֻטְרָדָם 293

- זַעֲקֵי אַמְסֻטְרָדָם 293
- אֵלֵי יִסְרָאֵל 294
- עֵינֵי הַיָּלָד הַשְּׂמַנְמָן הַתָּם 295
- סִיּוּטִים 296
- חַיִל 297
- הַגָּס 298
- הַנְּעַר הַגְּבוּר 299
- שִׁירֵי מַלְחָמָה 300
- לֹא קָלְחִי-כָּרוּב תְּמִימִים 300
- נִשְׁמוֹת-הַיָּלָדִים 300
- הַפֶּלֶג הַזּוֹרֵם 301
- שִׁיר מַלְחָמָה 302
- לְזָכְרוֹ 303
- צִיּוּנִיּוֹת 304
- שִׁירִים עֲשָׂנִים 306
- בְּנוֹת חַוָּה 309
- נְאוּם 310
- שִׁיר לְאִיבֵי נֶתָן 311

נְשִׁים כְּשׁוֹשָׁנִים 312

- בְּלִיל הָאֶשְׁלִיּוֹת 312
- לְיִשֵּׁי 312
- סְתוֹ בִּגְן 313
- הַזֶּקֶן 314
- הָעֶדֶן 315
- מוֹשֵׁב זְקֵנוֹת 316
- טִיוֹטוֹת מִבֵּית-חֹלִים 318
- נִגְעוּ בִּי גוֹרְלוֹת 318
- הִיא רָצְתָה לְדָרֵס אוֹתִי 319
- הִיא מַחְלִיפָה 320
- שִׁיר הַלֵּל לְאִירָנָה 321

מַקְהֵלֶת הָאֶשְׁכָּבָה 322

- אַחַר הַגֶּשֶׁם 322
- הָאֶחָרִים 323
- שְׂמָלוֹת נִבְטוֹת 324
- בְּדֶרֶךְ אֵלֶיךָ הַיָּם 325
- תַּחְנוּנִים 326
- מְנוּרָה לְאוֹר הַיּוֹם 327
- פּוֹרְטֵרֵט 329
- נוֹף לֹא מְזֶה 330
- הוֹצִיאָנִי אֱלֹהֵי 331
- מִשׁוֹר הוֹמָה 332
- רְקוּיָאֵם לְנוֹף 333
- מִכְתָּב בְּכוּוֹן הַכּוּוֹף 334

- יום הַלֵּדֶת 335
- בְּעַל הַחֶרֶם 336
- לַיְלָה טוֹב 337
- אֲנִי חוֹנֵה אֶת הַחֶלֶל 339
- מִתַּח מִיָּתְרִים 340
- שִׁיר לְאִישֵׁי 341
- נוֹף שְׁלֵא מִכָּאן 342

343 אחרית דבר

שירים נוספים 345

- הַחֶרֶשׁ אֲשֶׁר לְאֶפֶק דְּבָקָה 345
- יַעֲזֵן נוֹצְרֹתִי לְאַהֲבָה אוֹתָךְ 346
- אֶלְכִימָה 347
- הוֹנָה 348
- בֵּין הָעֲרַבִּים 349
- אֲנִי רַק גְּלָגוּל 350
- הַשְּׁחֻרוּרִים הוֹגִים רַכּוֹת 352
- אֲנִי 353
- חוֹנָה 354

הערות ל"שירים נוספים" 355

סדר השירים 356

אסתר ראב כל השירים

אסתר ראב, המשוררת הארצישראלית הראשונה, נולדה בשנת 1894 בפתח-תקוה. אביה, יהודה ראב, היה ממייסדי המושבה העברית הראשונה. שיריה החלו מתפרסמים ב"הדים" בראשית שנות העשרים וספרה הראשון, **קמשונים**, הופיע ב-1930. היא המשיכה לכתוב ולפרסם שירים עד שבועות אחדים לפני מותה, ב-1981.

בכרך **אסתר ראב, כל השירים**, כונסה לראשונה כל יצירתה השירית של אחת המשוררות החשובות ביותר בשירה העברית החדשה. נכללו בו הספרים שהופיעו בחייה, **קמשונים**, **שירי אסתר ראב ותפילה אחרונה**, ועליהם נוספו שני מחזורים חדשים, מתוך העיזבון, **שירים מבין הזמנים**

והוציאני אלוה. בן-אחיה, הסופר אהוד בן עזר, אסף וההדיר את הכרך כולו. טביעת אצבעותיה ועקביותה של אסתר ראב ניכרות מראשיתה בצירוף הקסום והקשוח של סגנונה הייחודי, של ניחוח נוף ארצישראלי שבו קראה מילדותה כבספר פתוח, ושירת אהבה עזה ובדידות של אשה שורשית ו"טרופת אהבה".

"קריאה בשירים אלה היא חוויה ארץ-ישראלית, ים-תיכונית, חוויה אמנותית ממדרגה גבוהה שהמשוררת אסתר ראב היא אולי הראשונה אשר נתנה לה ביטוי כה עז וטהור."

יהושע קנז